

R
151
260
260

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

mim
2500

AKDENİZ EVLERİ
VE
ANTALYA KALEİÇİ YENİLEMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
MİMAR ABDULKERİM BIÇAK

İSTANBUL 1987

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ
GENEL KİTAPLIĞI

Kot : R 151
Alındığı Yer : Fen Bil. Ens. 260
Tarih : 17.12.1987
Fatura :
Fiatı : 2500 TL.
Ayniyat No : 1/37
Kayıt No : 45229
UDC : 728.1
Ek :

XCOMP

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

AKDENİZ EVLERİ
VE
ANTALYA KALEİÇİ YENİLEMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
MİMAR ABDULKERİM BIÇAK

İSTANBUL 1987

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
1. COĞRAFİ BAKIMDAN AKDENİZ	3
2. TARİHÇE	3
2.1. MERSİN	3
2.2. SİLİFKE	3
2.3. ANAMUR	4
2.4. GAZİPAŞA	4
2.5. ALANYA	4
2.6. ANTALYA	5
2.7. FİNİKE	5
2.8. KAŞ	5
3. AKDENİZ BÖLGESİNDE AİLE YAPISI	6
4. AKDENİZ YAPI VE MİMARİSİ	6
5. AKDENİZ EVLERİNDE STRİKTÜR VE KONSTRİKSİYON	7
5.1. MERSİN	7
5.2. SİLİFKE	10
5.3. ANAMUR	13
5.4. GAZİPAŞA	18
5.5. ALANYA	21
5.6. ANTALYA	29
5.7. FİNİKE	41
5.8. KAŞ	43
6. PENCERELER	46
6.1. MERSİN	46
6.2. SİLİFKE	48
6.3. ANAMUR	50
6.4. GAZİPAŞA	52
6.5. ALANYA	53
6.6. ANTALYA	58
6.7. FİNİKE	63
6.8. KAŞ	64

7. AKDENİZ EVLERİNDE ÇIKMALAR	65
7.1. MERSİN	65
7.2. SİLİFKE	66
7.3. ANAMUR	68
7.4. GAZİPAŞA	70
7.5. ALANYA	70
7.6. ANTALYA	73
7.7. FİNİKE	76
7.8. KAŞ	77
8. TAVANLAR VE SÜSLEMELER	79
9. AKDENİZ EVLERİNDE BAHÇE	87
10. SONUÇ	92
11. KAYNAKÇA	
12. ÖZGEÇMİŞ	

Ö Z E T

Bugüne kadar geleneksel konut mimarisi, değişik yönleriyle ele alınmıştır. Bu tezde de Akdeniz Bölgesinde cephe ve evlerin birbirleriyle ilişkisi incelendi.

Bunların incelenmesi sırasında, cephelerin birbirleriyle olan benzerlikleri araştırıldı ve konu :

- 1- Coğrafi bakımdan Akdeniz
- 2- Tarihçe
- 3- Akdeniz Bölgesinde aile yapısı
- 4- Akdeniz yapı ve mimarisi
- 5- Akdeniz evlerinde striktör ve konstriksiyon
- 6- Pencereleler
- 7- Akdeniz evlerinde çıkmalar
- 8- Tavanlar ve süslemeler
- 9- Akdeniz evlerinde bahçeler

bölümleri adı altında ele alındı.

Akdeniz Bölgesinde sınır olarakta, Doğu'da farklılık gösteren Mersin, Batı'da farklılık gösteren Kaş arası incelendi. Bu bölgelerden Alanya'nın eski haliyle yeni hali karşılaştırılıp, sivil mimarimizin yozlaşması anlatılmıştır.

Sonuçta da, bu değerlerin nasıl korunması ve bunlardan nasıl yararlanılması gerektiği anlatılmış, buna örnek olarakda Antalya Kaleiçi verilmiştir.

S U M M A R Y

Up to this day, traditional habitation architecture has been approached from various aspects.

At this thesis the relations between the facades and the houses and also relations between facades in Mediterranean region have been studied.

At this structure the following points have been considered,

- Mediterranean from geografical aspect
- From its history
- Structure and construction at mediterranean region
- Windows at mediterranean region
- Saliants at mediterranean region
- Decoration and ceiling at mediterranean region
- Garden at mediterranean region

At the other hand, at east Mersin representing a difference as border, and at west Kaş representing the same have been object of this examination. Between these regions, we confronted Alanya with it's new aspect and the old one, and we related the deterioration of our architecture.

At the end, we related the neccesity through which these valves could be protected and how we could profile from the same as an example we indicated Antalya Castle interior.

GİRİŞ

Konut toplumun yaşama biçimini yansıtmaktadır. Sanayi öncesi tarım toplumundaki konut, toplumun yaşantı biçimi ile birlikte şekillenmiştir. Kullananların ihtiyaçları ile uyum içinde ve onların yaşantılarının bir parçası durumunda olan konut, daha sonra ihtiyaçların ve üretim biçiminin değişmesi sonucunda önemli değişikliklere uğramıştır.

Sanayinin hızlı gelişimi, insanların konutu kullanım biçimlerini de değiştirmiştir. Aileler, toplu üretimden çıkarak, daha küçük aile biçimleri haline gelmiştir. Bu değişme ve gelişme içinde toplumun yaşantı biçimleri ve ihtiyaçları da değişmiştir. Buna paralel olarak, toplumun kültür yapısında da bazı değişiklikler olmuştur. Konut plânlama anlayışının ve cephe karakteristiğinin bir yapısı vardır ve toplumun yapısal değişimleri sonucunda buna uygun bir şekilde geliştirilmesi gerekmektedir.

Geleneksel Türk evi, belirli bir kültürün ürünü olarak ortaya çıkmasına rağmen, günümüzde uygulanmakta olan plânların, geleneksel mimarimizin süreci içersinde doğal bir sonucu olduğunu söylemek mümkün değildir.

Teknoloji'nin hızla ilerlemesi, toplumların birbirleriyle alış-verişlerini hızlandırmış ve gelişim, ülkelerin diğer toplumlar üzerindeki kültür empozesini arttırmıştır.

Türkiye'de bu durumdan etkilenmiştir. Ülkemizdeki plân tipleri ve bu tiplerin cephe karakteristikleri de batı kaynaklıdır.

Bunda bina yapım teknoloji'lerinin ithal edilme zorunluluğunun da payı vardır. Kültür farklılaşmasından doğan farklı konut ihtiyaçlarını karşılamak için, batı'nın geliştirilmiş olduğu tutumlara gitmek yerine; sosyal yapımızla, iklimimizle uyumlu, içinde rahat bir şekilde yaşayabileceğimiz mekânları geleneksel konut mimarimiz ışığında araştırıp, geliştirmek daha uygun olacaktır.

Bunu yaparken de; eski değer varlıklarımız unutulmamalı, onlardan da restorasyon yoluyla yararlanmalıyız.

Tabiki; bu kültür varlıklarımızı çok iyi tanımamız gerektiğini unutmamalıyız. Bunun içinde ben, tezde Akdeniz Bölgesinin sivil mimarisini inceledim.

1. COĞRAFİ BAKIMDAN AKDENİZ

Akdeniz, Anadolu'nun kıyıları boyunca genişliği 120-180 km. arasında değişen bir şerit meydana getirir. Batıda Ege bölgesi, Kuzeyde Toros'un iç etekleri boyunca uzanan İç Anadolu, Doğuda Doğu Anadolu'nun yükseklikleri ve Güney Anadolu platolarıyla çevrilidir. Yurdumuzun %15 kadarını kaplar.

Bölge, Türkiye'nin en engebeli alanlarından birisidir. Büyük bölümü yüksek dağlar ve platolarla kaplıdır. Batı Toroslar, Antalya körfezinin iki yanında uzanır. Dağ sıraları körfezin kuzeyinde birleşir. Bitki örtüsü her mevsim yeşil yapraklı ağaçların oluşturduğu Maki'lerdir. Maki dağların 500-600 m. yüksekliğine kadar görülür. Daha yukarıda iğne yapraklı ağaçlar bulunur.

2. TARİHÇE

2.1. MERSİN'İN TARİHÇESİ

Mersin, adını Akdeniz bölgesinde yetişen Mersin ağacından geldiği ileri sürüldü. Ancak, XVII.yy. ikinci yarısında buradan geçen Evliya çelebinin bu bölgede Mersinoğlu adlı bir köy olduğunu bildirmesi, Mersin'in sonradan köy halini almış bir Türkmen kışlığı olduğunu gösterir. Mersin, Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden biri olan "Zephyrium" (geç Yunan devrinde) çok yakındır.

XIX.yy. ilk yarısında hâlâ bir köy olan Mersin, aynı yüzyıl içinde Adana ovasının Tarım ürünleri çoğalınca, akarsuların getirdiği alivyonlardan az çok korunmuş olduğu için ovanın başlıca iskelesi olmuştur. "ch Texier Küçük Asya" adlı eserinde, Mersin'in eski çağdaki Zephyrium şehrinin yerinde kurulduğunu ve bu köyün 1336'da Tarsus'un iskelesi durumuna geldiğini yazar.

2.2. SİLİFKE'NİN TARİHÇESİ

Bölgede yapılan kazılar, M.Ö. 6000 yıllarında Silifke çevresinin bir yerleşme bölgesi olduğunu gösterir.

Ancak, tarihi varlığı M.Ö. 2500-1180 yıllarında ARZAVA krallarıyla belirir. M.Ö.1180 tarihinde ARZAVA krallığının yıkılması ile KIZVATNA, HİTİTLER, FENİKELİLER, FRİKLER, YUNANLILAR, MAKEDONYALILAR KUE KRALLIĞI VE KÜKYA KRALLIĞI yönetimi hakim olmuştur. M.Ö.700 yılında Yunanlılar bölgeye hakim olmuşlardır. Daha sonra İskender'in komutanlarından Selefkos Nikador, burayı alarak Selefkia adını vermiştir. M.S. 12yy. sonlarında ermenilerin eline geçmiş, sonuçta Fatih devrinde (1471) GEDİK AHMET PAŞA tarafından Osmanlı'lara katılmıştır.

2.3. ANAMUR'UN TARİHÇESİ

Kalıntılardan (surlardan) kökleri antik devre dayandığı anlaşılmaktadır. Bu surların üzerinde çeşitli şekillerde kullanılmış malzemeye rastlanmaktadır. Bu malzemelerin kullanımından ve onarım izlerinden Selçuklular ve Karamanoğulları devrinde surların elden geçirildiği anlaşılmaktadır. Uzun zaman memuriye kalesi olarak tanınan burasının, özellikle Karamanoğulları devrinde onarıldığını belirtecek yazıtlar bugün de durmaktadır. Türk devrinin varlığını gösteren yapıların başında kale camisi gelmektedir.

2.4. GAZİPAŞA'NIN TARİHÇESİ

Gazipaşa ilçesinin ilk adı (Selinus'tan) kalan Selinti'dir. Şimdiki ilçe merkezine 3 km. mesafede, deniz kıyısında, yarım piramit şeklindeki tepe üzerinde kurulan eski şehir, ilk defa Roma krallarından (Stıran) tarafından kurulmuş, kendi ismine izafetle şehre Stranpolis denmiştir. Gazipaşa'da genelinde Roma hakimiyeti hüküm sürmüştür, ama sivil mimaride tıpkı Alanya ve Antalya'da olduğu gibi Keykubat döneminin etkisi büyüktür.

2.5. ALANYA'NIN TARİHÇESİ

Alanya'nın ilk devresi Kilikya'lılar zamanından başlar. Yine Alanya İsaurya'lılar tarafından yerleşilmiş bir bölge olarak görülmektedir.

Alanya daha sonra Likya'nın hakimiyetine girmiştir. M.Ö. 338 yılında Makedonya kralı İskender'in eline geçti. İskender'in bölünmesi ilede Antiko'nun eline geçmiştir. Bu devirde ismi Pamfilya idi. Sonra Bizans hakimiyeti başladı. Oradan da I. Alaaddin Keykubat'ın Alanya'yı aldığını görüyoruz. Selçuklular tarafından alınışının tarihi bilinmemektedir. Sonraları sırası ile Karamanoğulları, İlhanlılar, Mısır, Kabris, Fatih Sultan Mehmet zamanında da Osmanlı'lara geçmiş.

2.6. ANTALYA'NIN TARİHÇESİ

M.S. 4.yy.'a kadar uzanan Helenistik devirden sonra Antalya 10 asır Bizans Selçuk dönemini yaşamış, 14 ve 15.yy. Hamitoğulları, Tekeoğulları beyliklerinden sonra Yıldırım Beyazıt zamanında Osmanlı egemenliğine girmiştir. Kent bu zamanda 30 hektarlık alanda 10.000 kişilik büyüklüğe ulaşmıştır.

1670 yıllarında kenti gezen Evliya Çelebi, üç tarafı bahçelerle çevrili şehrin kale içinde dar sokaklı 3000 evli, 4 mahallesi bulunduğunu, limanın 200 parça gemi alacak genişlikte olduğunu ve çarşının surlar dışında yer aldığını yazmaktadır. Kent ile birlikte kurulan Antalya iç limanı Bizans döneminde Doğu Akdeniz'in en işlek limanlarından birisi olmuştur. Burası aynı zamanda Barbaros'un uzak denize açıldığı ilk limandır.

2.7. FİNİKE'NİN TARİHÇESİ

Finike, sırası ile Likya, Roma-Bizans, Roma, kısmen Selçuklu Medeniyetlerine sahne olmuştur. Kalıntılardan bu sıranın varlığı anlaşılmaktadır.

2.8 KAŞ'IN TARİHÇESİ

İlçenin ilk sakinleri kesin olarak bilinmemektedir. M.Ö. Likya'lıların yerleştiğini biliyoruz. Daha sonra İskender'in egemenliğini görüyoruz. İskender'den Roma'lılar, Müslümanlığın yayılışı sırasında Müslümanlar, daha sonra tekrar Roma'lılar, Roma'lılardan da Selçuk'lulara geçmiş, Selçukluların yıkılması ile Tekelioğulları almış Yıldırım Beyazıt zamanında da Osmanlı'lara katılmıştır.

3. AKDENİZ BÖLGESİNDE AİLE YAPISI

Akdeniz bölgesi aile yapısında padişahi bir aile sistemi mevcuttur. Ailenin reisi erkek, her türlü aile işinin yapıcısı ve karar vericisi durumundadır. Hattâ evlâtlarını evlendirseler dahî söz sahibi babadır.

Aileler, baba evine alınan bir gelinle teşekkül eder. Daha sonra büyük aileden babanın vereceği bir miktar toprak üzerinde ziraat yaparak, mütevazî bir eve taşınmak sureti ile ayrılır. Bu böyle tekerrür eder.

4. AKDENİZ YAPI VE MİMARİSİ

Selçuklu ve Osmanlı devrinde toprağı olan Akdeniz'li, bir kaç ağaç ve yeşilliğı olan bir avlu veya küçük bahçeyi planına dahil etmek istemiştir. Gereğinde bahçe duvarını yüksek yaparak, gereğinde dar yerleşmelerle evler arasında organik yapı oluşturarak avlular yaratılmıştır. Evlere bazen doğrudan bazende avludan girilir.

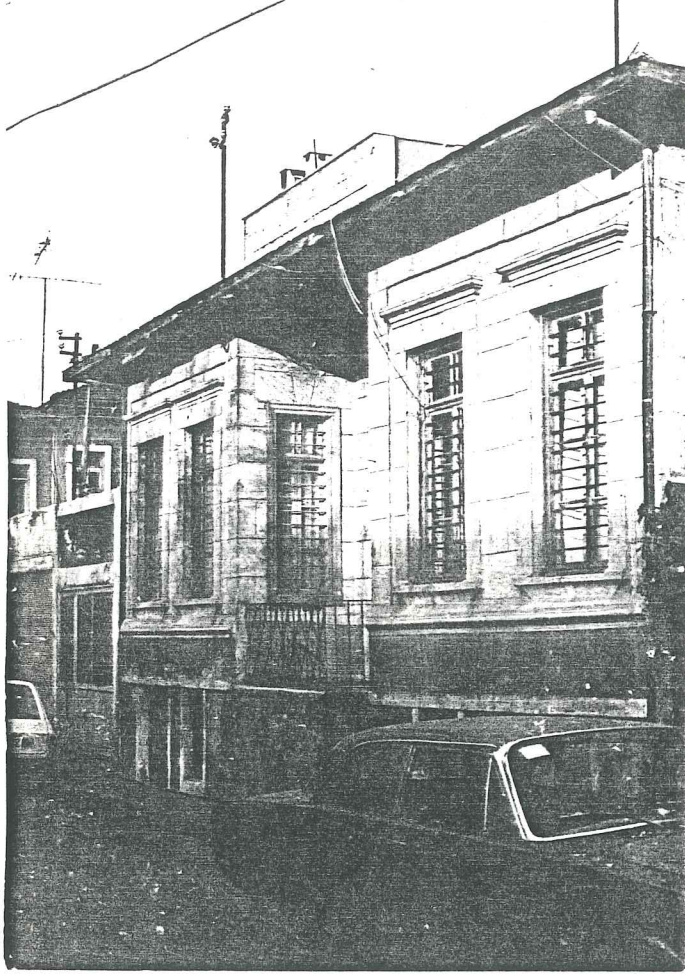
Evlerin genel yerleşiminde manzara ve güneş 1. derecede önemli rol oynar. Ovasını ve çevresini süsleyen Toros dağlarını ve denizi mutlaka görmek ister. Bundan dolayı evin konumuna göre en güzel manzaralı yöne SOFA, HAYAT, ÖRTME'yi koyar. Evler Kuzey'den esen Poyraz'a daima kapalıdır.

5. AKDENİZ EVLERİNDE STRİKTÖR VE KONSTRİKSİYON

5.1. MERSİN

Mersin evlerinde ilk göze batan hiç Türk evinin olmaması, daha ziyade azınlık evlerinin bulunmasıdır.

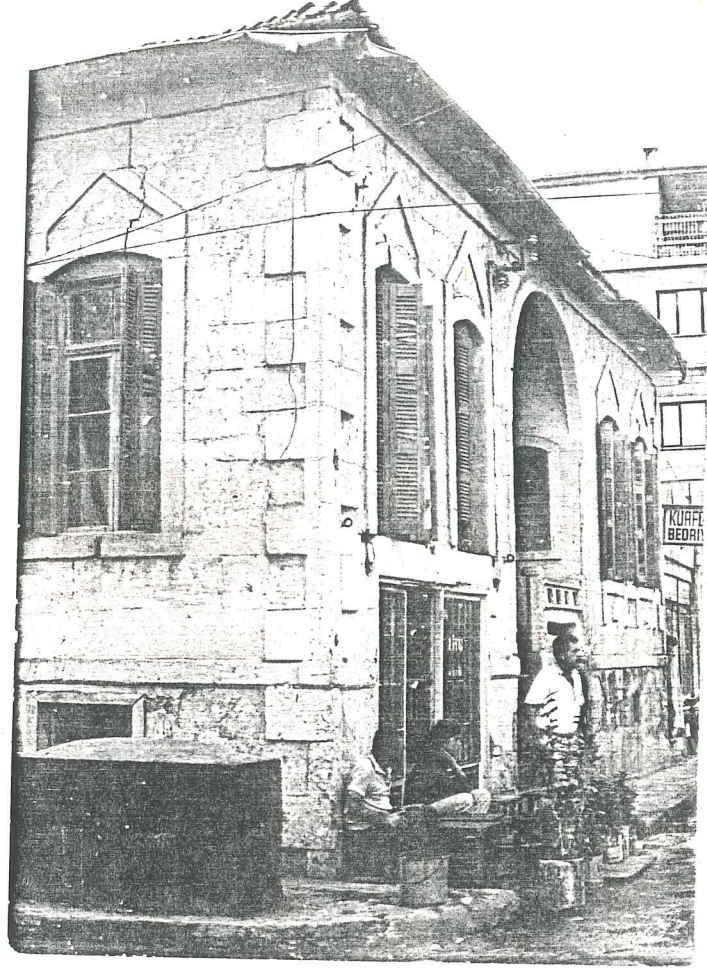
Bu evlerin tamamı taştan yapılmıştır. (Fotoğraf 1)

Fotoğraf 1
Mersin'den bir taş ev

Bu taş binaların köşelerini dönerken, dönüş vurgulanmak istenmiş, bundan dolayı da köşedeki taşlar kabartmalı bir şekilde konmuştur. (Fotoğraf 2) Aynı türde kabartmaları, pencerelerin etrafında da zemin kattan normal kata geçişte kullanmışlardır.

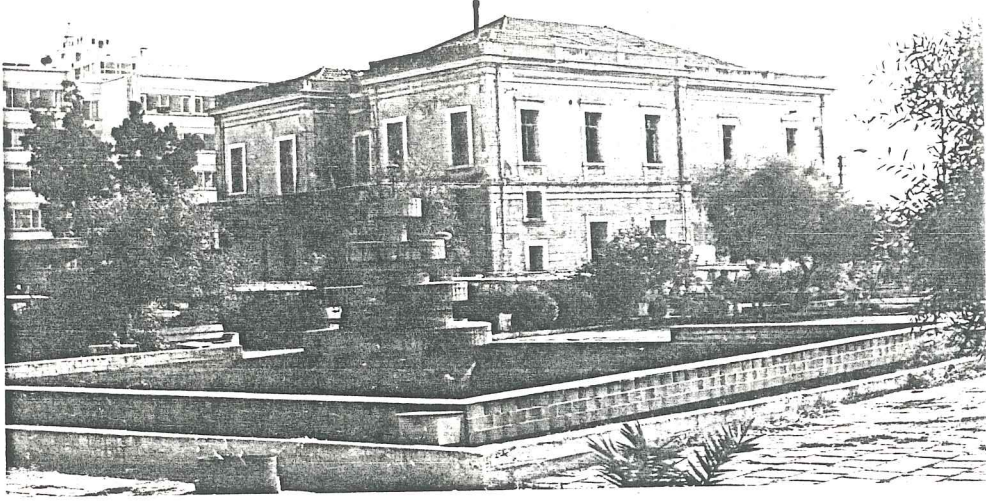
Evler, yerden 1m civarında yükseltilmiş, giriş katına diğer katlara oranla daha ufak pencereler açılmıştır. (Fotoğraf 1 de)de görüldüğü gibi; bazı teraslar dışarıya çıkıntı şeklinde değil, planda odaları içeriye çekerek gerçekleştirilmiştir.

(Fotoğraf 2)

Köşeler ve katlar arasındaki derzler

Tam şehrin meydanı sayılabilecek bir yerde bir bina görüyorum. Pencere üzerinde üçgen alınlıklar, önde tek konsol teras v.b. özellikleri var. Sorduğumda, bu evin korunmaya alındığını öğreniyorum. Sebebi de; Atatürk'ün kaldığı ev olmasındanmış. Sebebi diyorum, 'çünkü; Mersin'de korunmaya alınmış fazla ev yok (Fotoğraf 3-4)

(Fotoğraf 3)

Atatürk'ün kaldığı ev

(Fotoğraf 4)

Atatürk'ün kaldığı evin arka görünüşü

5.2. SILİFKE

Silifke evlerinin yapı sistemi alt ve üst katlar kagir, ara bölme duvarları ahşap veya dolgudur. Bu silifke evlerinin esasıdır. Temel duvarları prensip itibariyle daima taştır. Derinlikleri araziye genişlikleri alt kat duvarlarının genişliğine tabidir. Bölme duvarları tuğla ve dolguludur ve üzeri sıvalıdır. Bakıldığında üzerine gözler açılmış taş duvar izlenimi veren sokakların bu özelliğini duvardan fırlayan sıvanmış ahşap çıkmalar bozmaktadır. (Fotoğraf 5)

Fotoğraf 5
Silifke sokakları

Fotoğraf 6. Silifke'de Atatürk'ün kaldığı ev

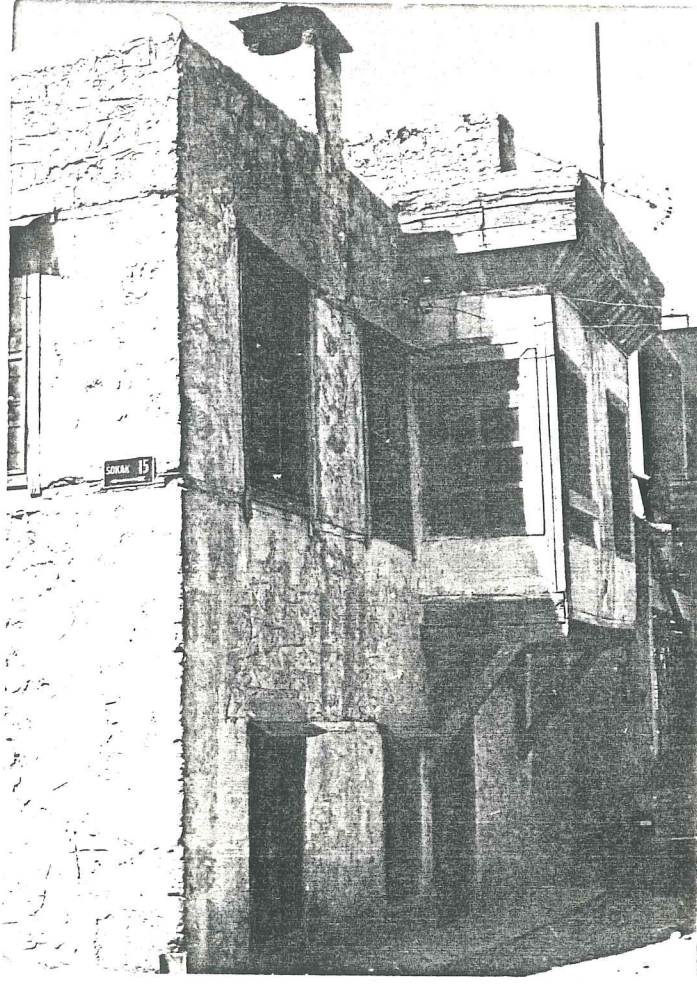
Silifke'de de Mersin'de olduğu gibi bir ev dikkatimi çekti. Gayet güzel Silifke evlerinin özelliklerini taşıyan restore edilmiş, gayet bakımlı bir ev. Yine sordum ve yine aynı cevabı aldım. "Atatürk'ün kaldığı ev"(Fotoğraf 6.)

Silifke evlerinin en büyük özelliği, ev boyunca uzanan dar ve uzun terastır. Bu özellik, Silifke'de birçok evde bulunmaktadır. Bu terasların üzerine çatı, saçak olarak inmekte, bu saçakların yükü basık kemerlerle çok zarif ve ince kolonlara, kolonlardan terasa, terastanda payandalarla taş duvara aktarılmaktadır.

Cephelere bakılınca göze batan diğeri bir özellik normal katın giriş katına göre oldukça yüksek olmasıdır. İki katı ayıran yerde ahşap elemanlar geçmekte. (Bazı evlerde sıvanmıyor)(Fotoğraf 7.)

(Fotoğraf 7)
Silifke evlerinde çıkma

(Fotoğraf 8)
Silifke evleri

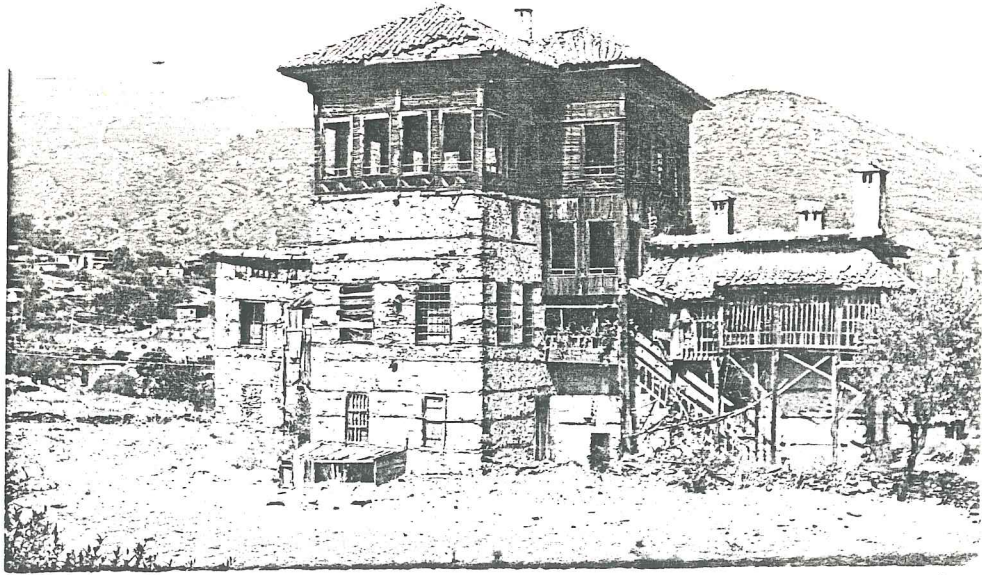
Silifke evlerindeki çıkmaların köşelerindeki babalar ve çıkmanın altından geçen ahşaplar sıvanmadan bırakılmıştır. (Fotoğraf 8) Döşeme kaplaması zeminde taş veya mermer, üst katta ahşap veya tuğladır.

Ahşap kaplamanın üzerine halı geleceği için basit sade geniş tahtalardan ibarettir. Pişmiş tuğla döşeme kaplamaları, yazlık odalarla, sofa kısmında bulunur.

5.3. ANAMUR

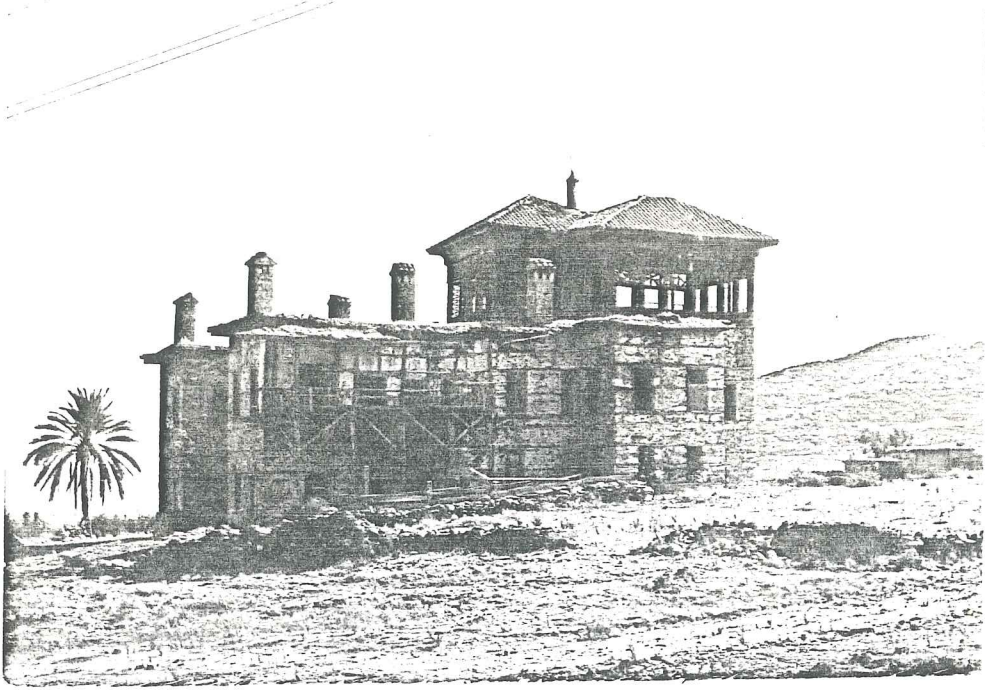
Anamur'un içi mimari olarak Silifke'ye oldukça benzemektedir. (Anamur'da da boylu boyunca uzanan teraslara rastlamak mümkün) Anamur'un evler bakımından en zengin bölgesi Ortaköy'dr. Bu bölgede zemin kat tamamen taş, normal kat ise; ahşaptır. Fakat bu özellik ailenin mali durumuna göre değişmektedir. Gelir durumu belirli düzeyin üzerinde olmayanlar tamamen taş olan evlerde oturmaktadırlar.

(Fotoğraf 9-10-11)

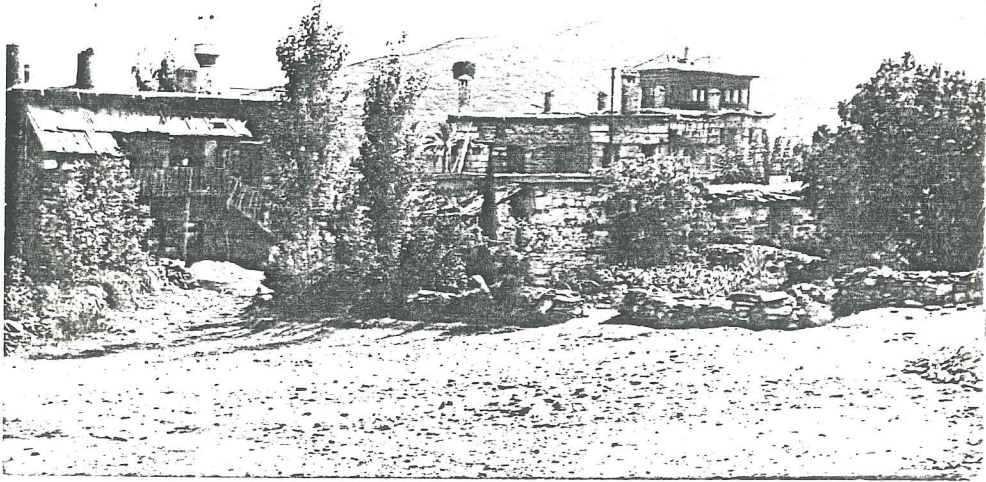

(Fotoğraf 9)

Ortaköy'de kaymakamlık

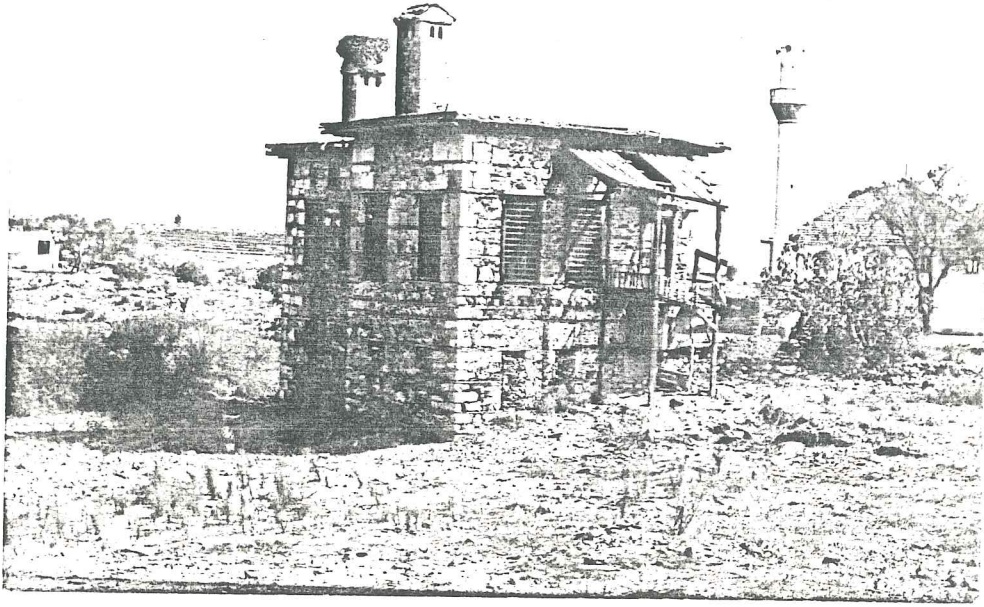

(Fotoğraf 10)
Ortaköy'de Kaymakamlık

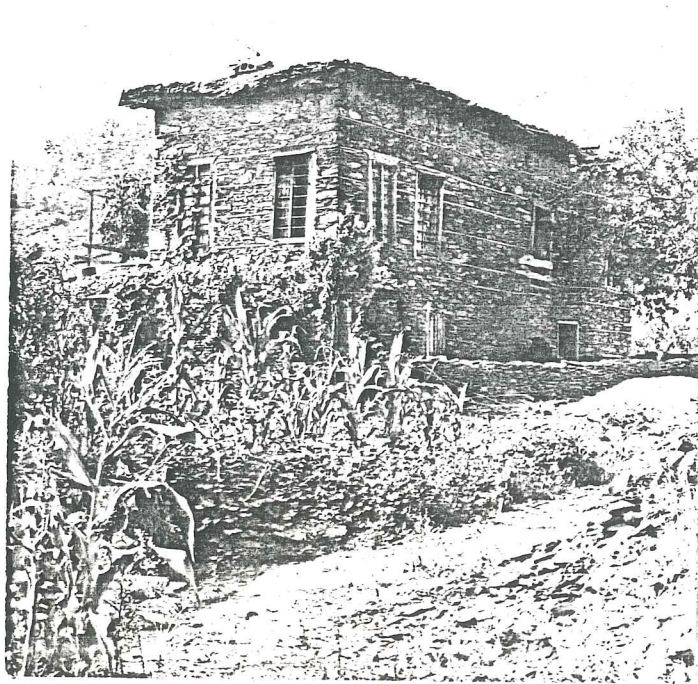

(Fotoğraf 11)
Ortaköy'de kaymakamlık ve taş evler

Fakat bu taş evler Mersin'deki evlere benzememektedir. Bunların cephesi fotoğraftada görüldüğü gibi sıvanmamakta. Bazıları çamur ve taş, aralarada hatıl konarak yapılmış, bazılarıda harçla yapılıp, mala darbeleriyle desen yapılmıştır. (Fotoğraf 12-13)

Fotoğraf 12
Ortaköy'de bir ev

Fotoğraf 13
Ortaköy'de bir ev

Ortaköy yerleşim olarak oldukça dağınıktır. Tamamen yeşiller içinde ve 2 katlı evlerden oluşmuştur. Evlerdeki yaşayan ailelerin gelir durumunu anlamak için çatılara bakmak gerekir. Eğer ailenin gelir durumu iyiye kiremit (kırmı çatı) uygulanır. Örneğin: Ortaköy'de tek kiremitli ev (Fotoğraf 9-10)da görölmektedir. Bu ev de kaymakam'ın kaldığı evdir.

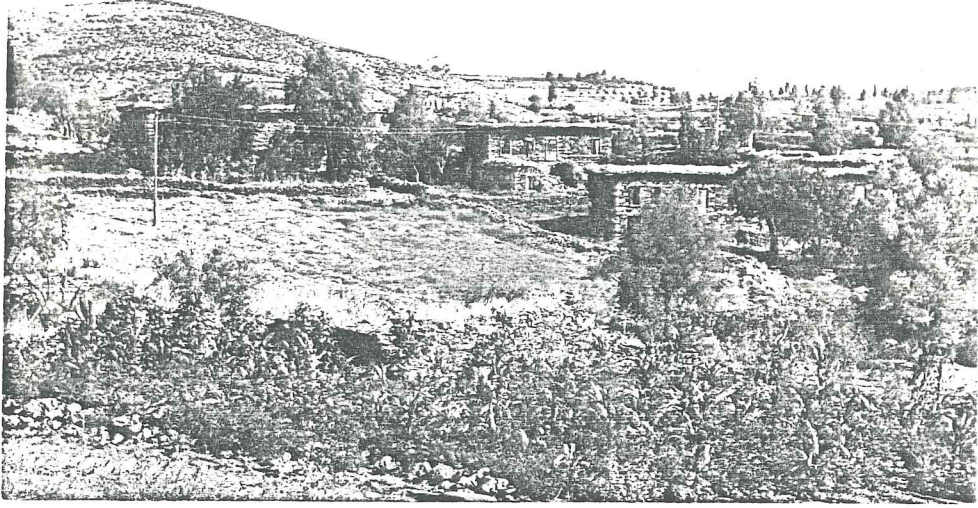
Ortaköy'deki diğer evlerin hepsi toprak damlıdır.

(Fotoğraf 14-15) te Ortaköy'ün genel görünümü, (yeşille bütünleşmesi) ve damları gözökmektedir.

(Fotoğraf 14)

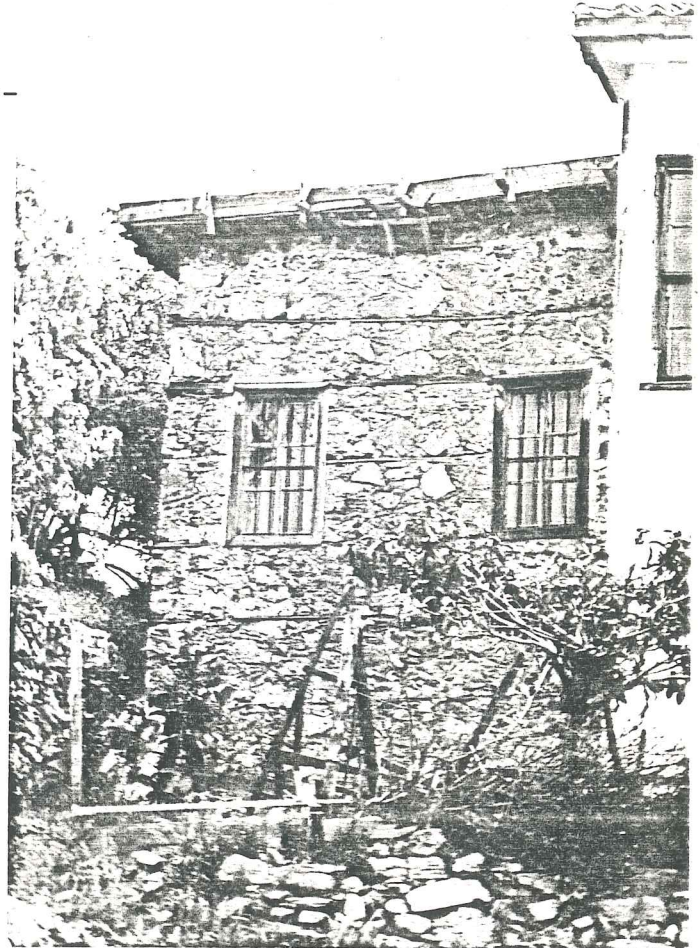
Ortaköy'ün genel görünümü

(Fotoğraf 15)
Ortaköy'ün genel görünümü

Taş olan evlerde taşlar arasında 70-80 cm. kat farkları ile ahşap hatıllar atılmıştır. Ve bu hatıllar tüm evi çepeçevre sarmaktadır. Evlerin köşelerinde yer yer kesme taş kullanılmakta, böylece binada rijitlik sağlanmakta ve düzgün köşeler elde edilmektedir. (fotoğraf 12-13)

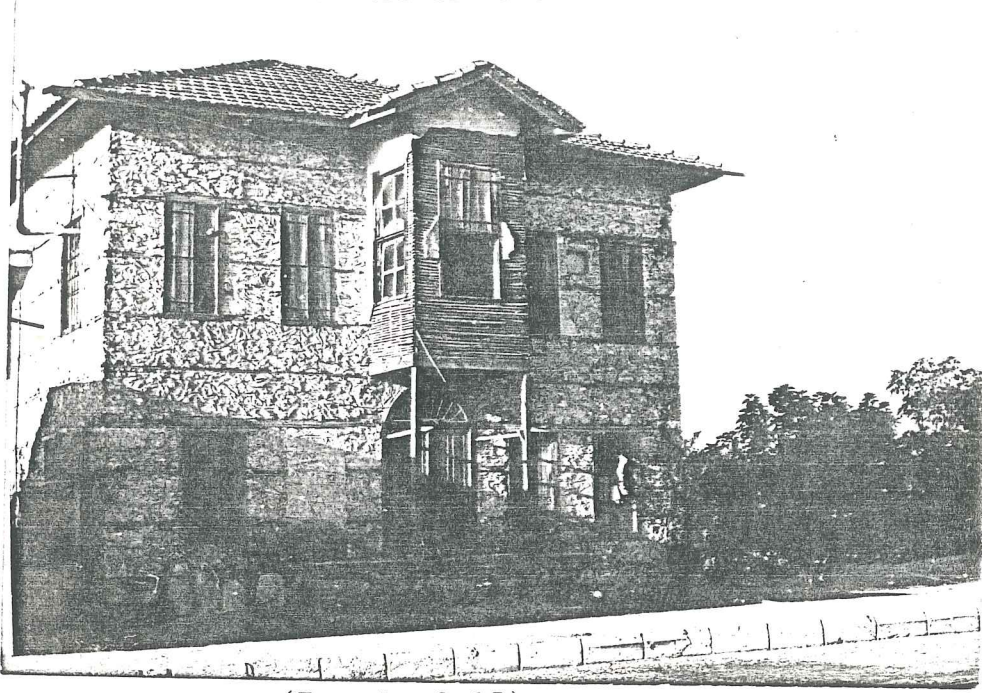
Bazı evlerde bu hatıllar pencerenin altına ve üstüne gelecek şekilde ayarlanmakta. Bazılarında ise; alt kat hatılın biraz üstünden başlayıp, üst kat mutlaka hatılda bitecek şekilde yapılmaktadır. (Fotoğraf 16)

(Fotoğraf 16)
Ortaköy'de pencere hatılları

5.4. GAZİPAŞA

Gazipaşa'nın içinde bulunan evlerin tamamı taş, yalnız yaşama mekânında ahşap çıkmalar vardır.(Fotoğraf 17)

(Fotoğraf 17)
Gazipaşa'da bir ev

Akdeniz bölgesinde yaptığım araştırmalar sırasında en ilginç eve Gazipaşa'da rastladım.(yapımı bakımından)

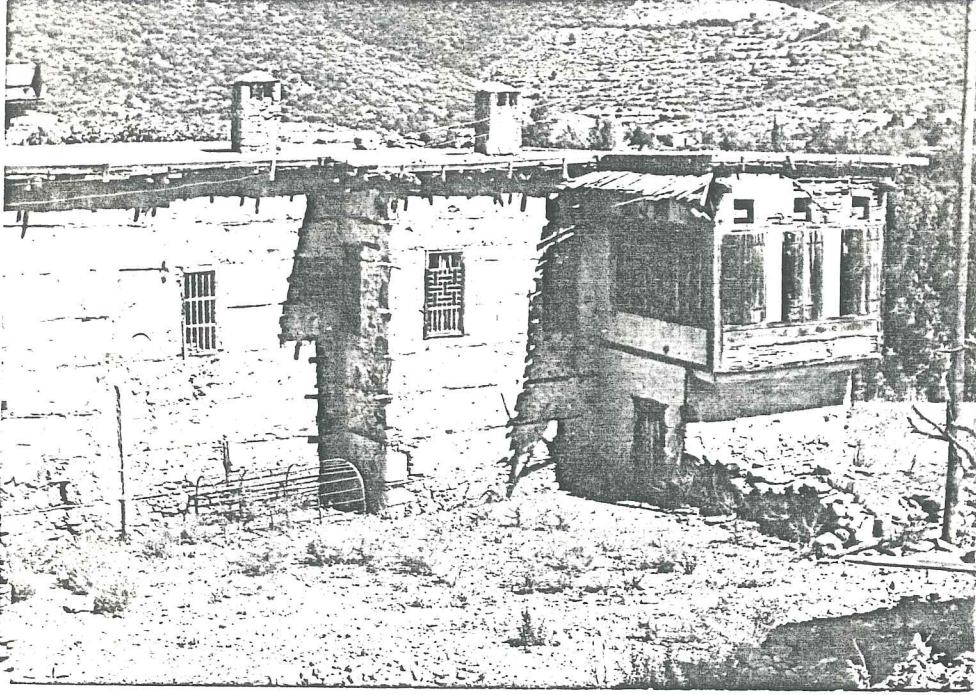
Bu ev, geniş bir ovada yer almaktadır. Evin sahibi, o bölgenin ağası. Malzeme olarak çıkmalar ahşap,geri kalan kısmı ise taştır.

Evin yapımı sırasında kullanılan taşlar, yaklaşık 4 km. mesafeden insanlar yanyana dizilerek getirilmiştir. Sıva harcına ise, su yerine sadece inek sütü kullanılmıştır.

(Fotoğraf 18-19)

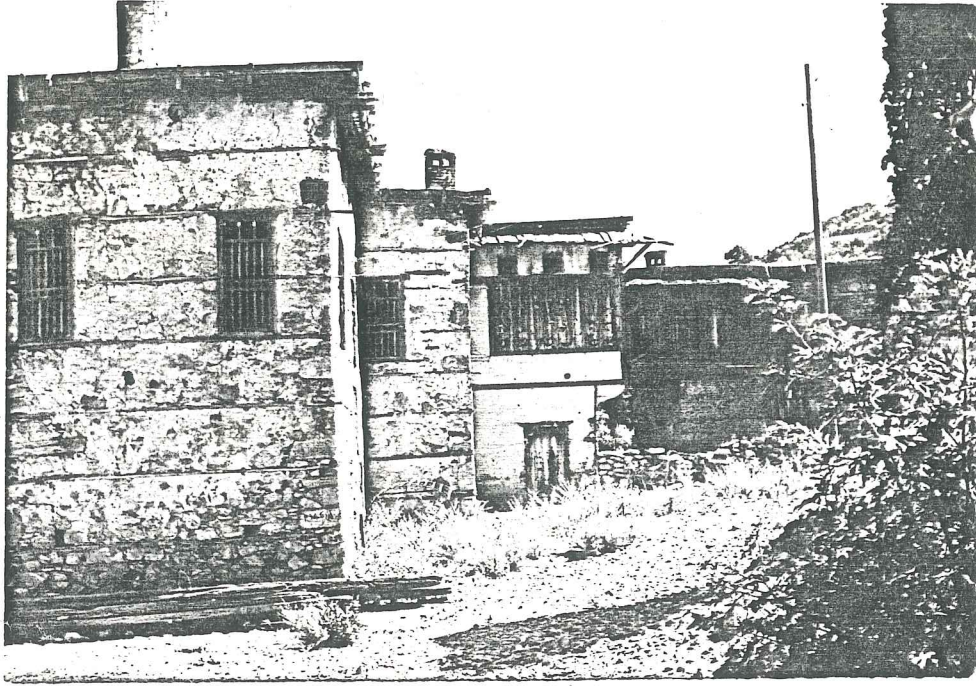
Evin içine girdiğim zaman çok etkilendim. O kadar güzel mukarnaslar, o kadar güzel süslemeler vardı ki..

(Fotoğraf 20)

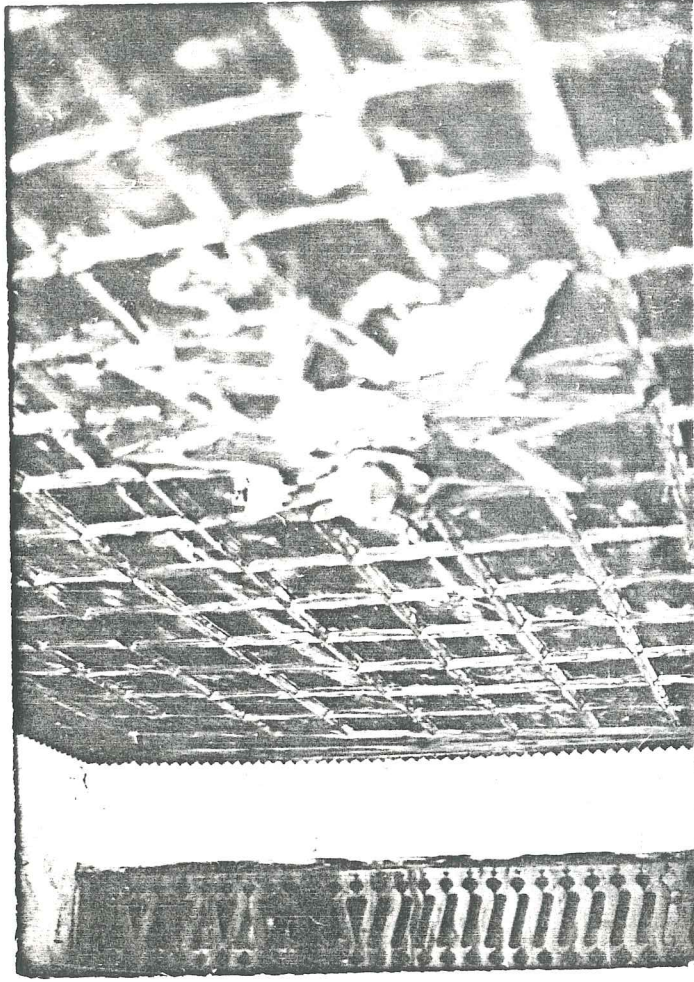
(Fotoğraf 18)

Gazipaşa'da ağanın evi

(Fotoğraf 19)

Gazipaşa'da ağanın evi

(Fotoğraf 20)
Gazipaşa'daki ağanın evinde tavan
göbeği

Gazipaşa ve Alanya'da ortak özellik olarak rastladığım bir pencere biçimi var. Bu normal pencere üzerinde yaklaşık 40x40 ebadında ve hava sirkilasyonunun sağlamak için kullanılmaktadır. (Fotoğraf 18-19) Gazipaşa evleri, yapı sistemi olarak yine Ortaköy'deki gibi taşlar arasına ahşap hatıllar kullanılarak yapılmış. Pencere yerleri yine ordaki gibi hatıllar arasına rastlatılmış. Bazı evler tamamen sıvanmış ve yine mala darbeleriyle desenler yapılmış. Bazıları ise, sıvanmadın doğal haliyle bırakılmıştır. Gazipaşa'daki ağanın evi çok geniş olduğundan, plan tipi bir prizma şeklide olmayıp, planda oynamalar yapılarak, cepheye hareket getirilmiştir.

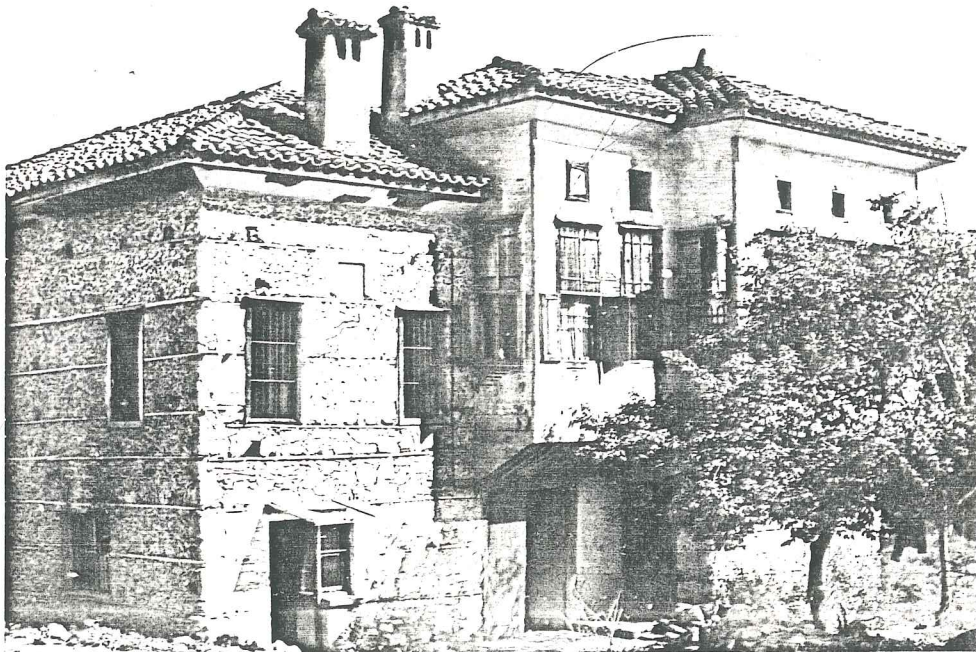
5.5. ALANYA

Alanya evleri mimari olarak Gazipaşa'yla hemen hemen aynıdır. Yine evler tamamen taş, yaşama mekânlarında yine ahşap çıkmalar vardır. Evlerde yapı sistemi olarak yine (Silifke, Anamur, Gazipaşa gibi) taşlar arasında 70-80 cm.kol farkıyla atılan ahşap hatıllar mevcuttur. Taş olan kısımlar ya sıvanmadan bırakılmış yada sıvanıp mala darbeleriyle desenler yapılmıştır.

(Fotoğraf 21-22)

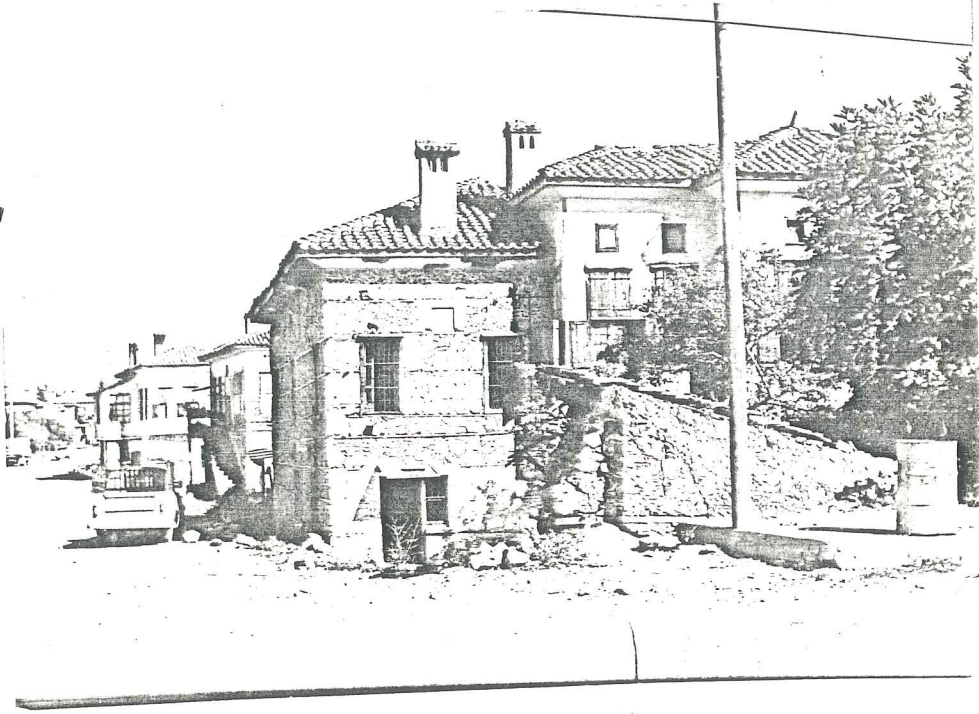

(Fotoğraf 21) Alanya'dan bir ev

(Fotoğraf 22) Alanya'dan bir ev

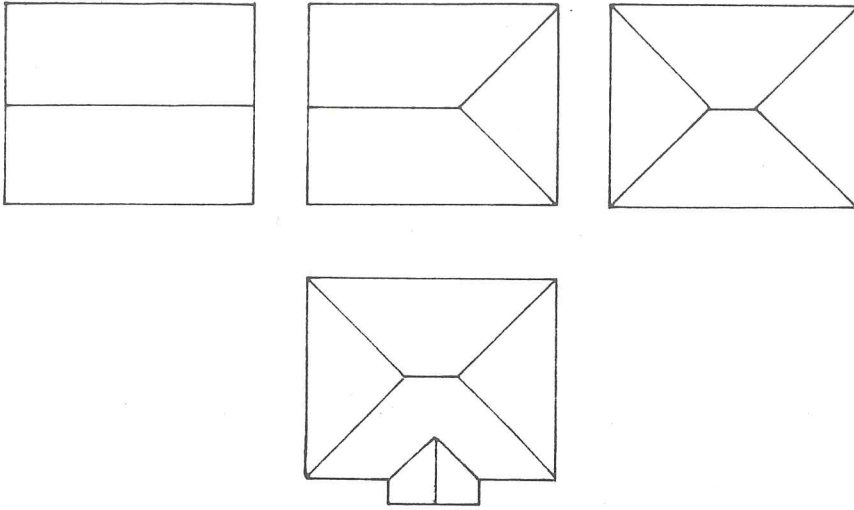
Alanya'daki evler tamamen bahçe içinde ve birbirlerinden kopuktur. Yine Silifke'deki gibi bir sokak havası yaşamak mümkündür. Fakat bu Silifke'deki gibi duvar havasında değildir. Alanya Kale içindeki evler ise tamamen dağınıktır. (Fotoğraf 23)

(Fotoğraf 23)

Alanya'da ev grupları

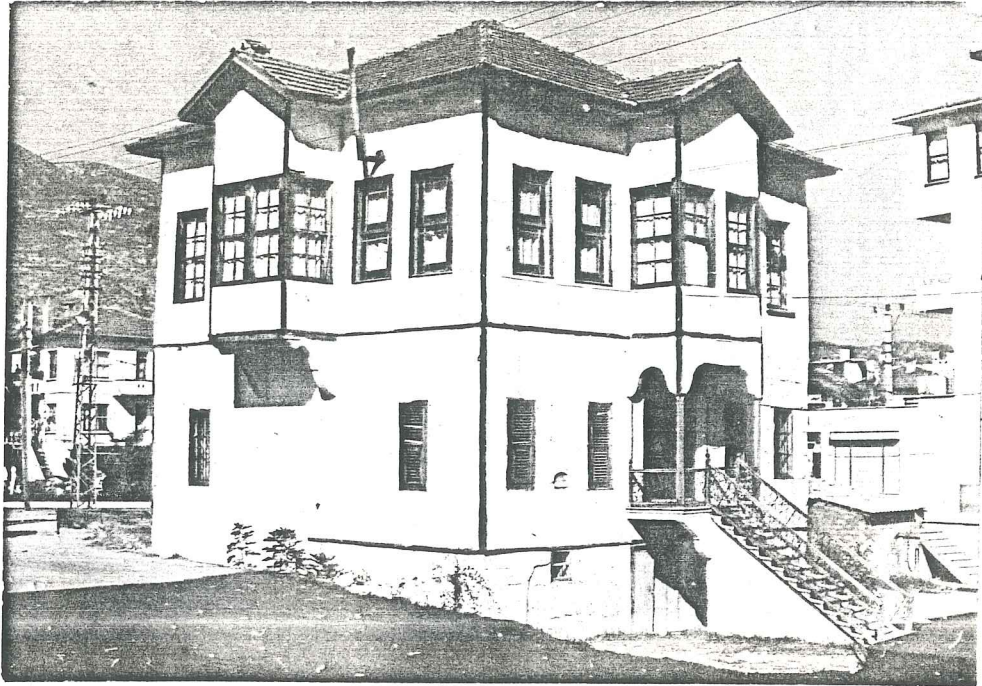
Pencereler ve çıkmalarda Gazipaşa'yla aynı özellikleri göstermektedir. (Bak: çıkmalara ve pencereler bölümü)
Alanya'nın içinde rastladığım evlerin tamamı kiremit çatılıdır ve bunların hepsi de kırma çatıdır. Bu çatıların bazıları çıkmaların üzerinede kırılmakta, bazıları da sadece yanlara kırılmaktadır. (Beşik çatı şeklinde)
(Şekil 2)

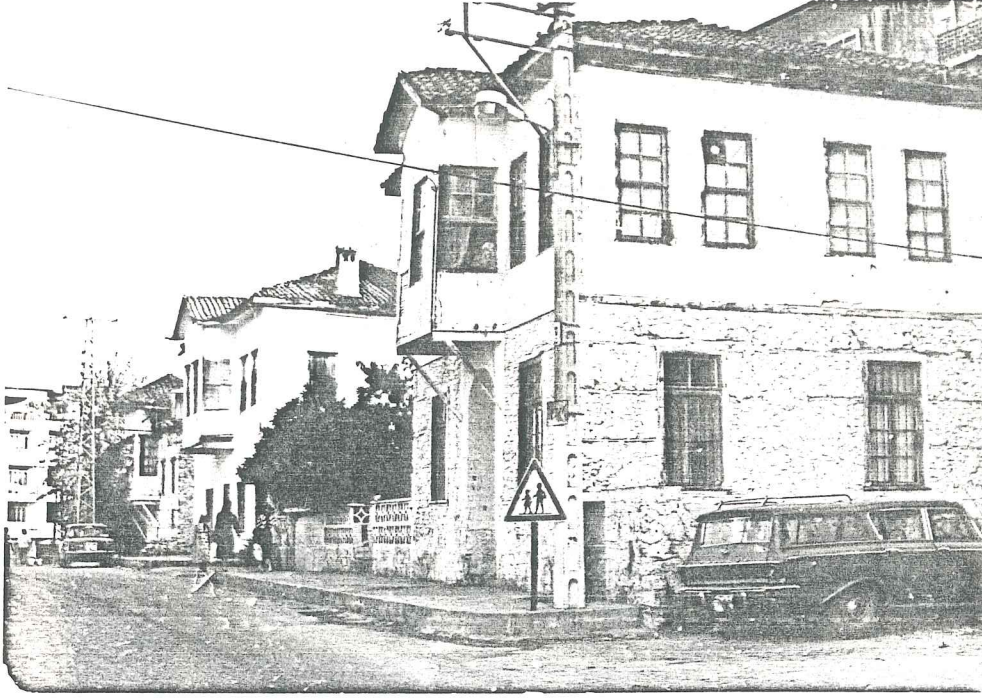
(Şekil 2) Alanya evlerinde çatıların kırılması

Alanya'daki evleri kendi aralarında 2'ye ayırmak mümkün:
1-Yukarda anlatılan gibi değişik yerlerden çıkmaların olması

2-Sadece ön cephede 1 adet çıkmanın bulunması ve çatı üzerine (çıkma üzerine) beşik çatı olarak gelmesi
2.grupta çıkmalar oldukça dardır ve bu çıkmalar üzerindeki pencereler birbirlerinden sadece babalarla ayrılmaktadır. (Fotoğraf 24-25)

(Fotoğraf 24) Alanya'da bir ev

(Fotoğraf 25) 2.grup evlerden görünüş

Ailenin gelir düzeyi arttıkça evin büyüklüğü ve lüksüde artmaktadır. Bunlara örnek bir evde; Alanya kale yamacında yer almaktadır.(Fotoğraf 26)

(Fotoğraf 26) Alanya kale yamacı

3 kat şeklindeki bu evin en alt katı depo, diğer iki katı ise, yaşama alanıdır. Fırlayan çıkmalardan insan, yaşama hacmini hemen tahmin edebiliyor. Gazipaşa'daki havalandırma pencerelerine bu evde de rastlıyoruz. (Fotoğraf 27)

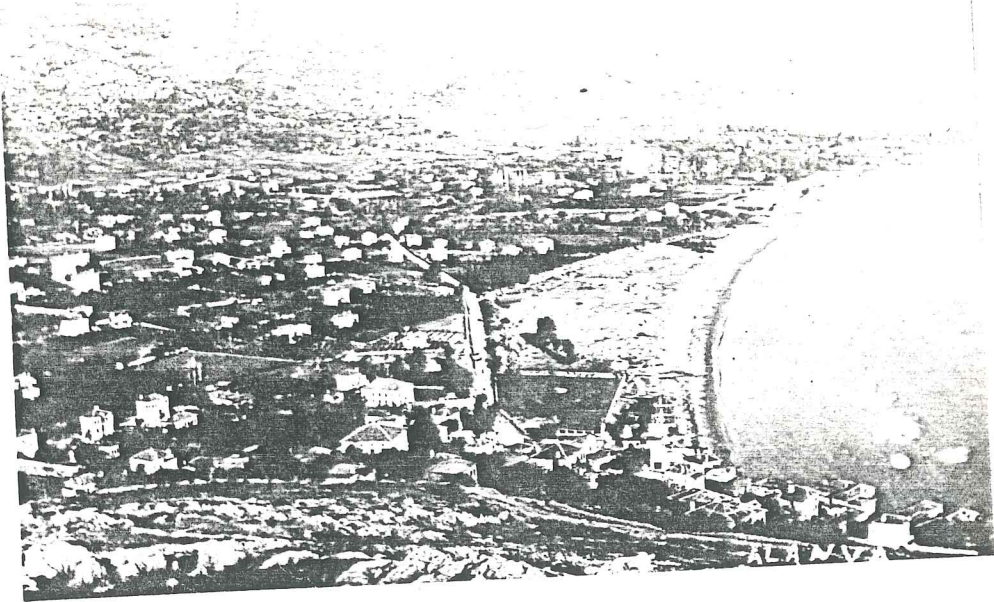
(Fotoğraf 27)
Alanya'dan bir ev

Sorduğumuzda, bugün modern mimarideki eserlerde az görülen konfora sahip olduğu belirtilmektedir. Bunun sebepleri ise ahşap olması, doğal havalandırma sistemine sahip olması, odalar arasındaki fonksiyonel ilişkinin oldukça iyi olması gibi etkenlerdir.

Evin içine girildiği zaman yine Gazipaşa'daki evde gördüğümüz göbeklere ve mukarnastlara rastlamak mümkündür. Alanya'daki bu evde yaşama mahallinin tamamı sıvalı (tavanda dahil olmak üzere) göbeklerde sıvanıp üzerine boyayla desenler yapılmıştır (Bak: tavanlar ve süslemeler bölümüne)

. Bu araştırmalarım sırasında Alanya'nın eski halinin (yani günümüzde tatil merkezi haline dönüşen ve böylece arsa spekilasyonun ortaya çıkması ile kat adetlerinin yükselmesi ve bu kültür varlıklarımızın aralarında kaybolup gitmeden önceki hali)fotoğraflarını elde ettim. Bu fotoğrafların çekildiği yerden , günümüz Alanya'sının fotoğraflarını çektim. Aradaki farkı bu iki fotoğrafı kıyaslayarak görmek mümkün.

Tamamen bina yapılmasın fikrinde değilim ama yapılan binaların bu evlere saygılı olmasını ve bazı ögelerinin modern mimaride kullanılmasını ve eskilerinde bakımsızlıktan yok olup gitmesini önleyecek tedbirler alınmasından yanayım. (Fotoğraf 28-29-30-31-32)

(Fotoğraf 28)

Bir zamanlar Alanya

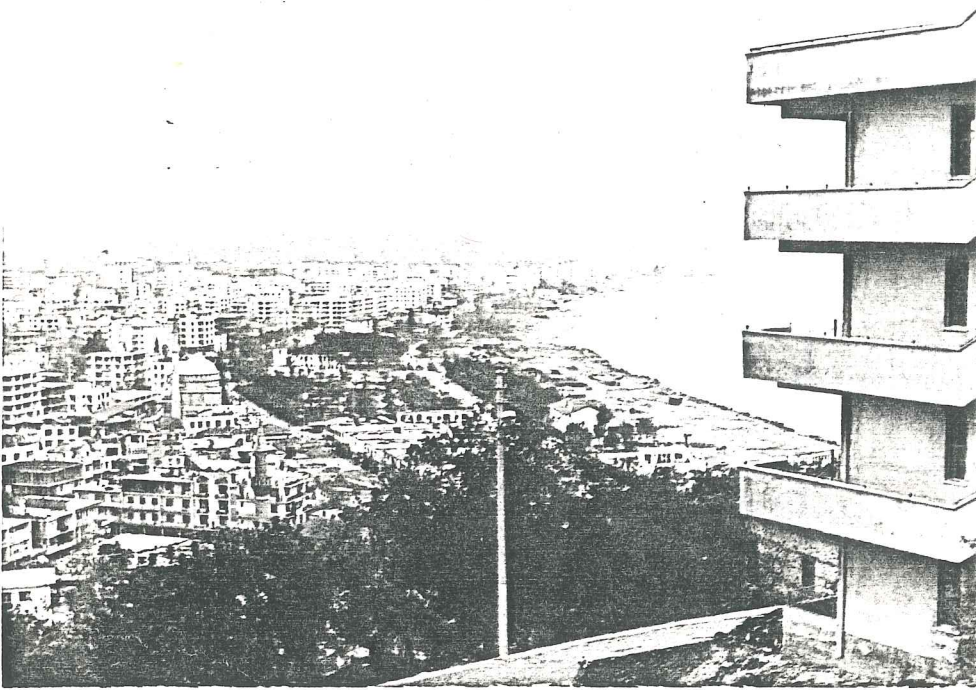
(Fotoğraf 29)
Bir zamanlar Alanya

(Fotoğraf 30)
Aynı yerden günümüz Alanya'sı

(Fotoğraf 31)
Bir zamanlar Alanya

(Fotoğraf 32)
Aynı yerden günümüz Alanya'sı

5.6. ANTALYA

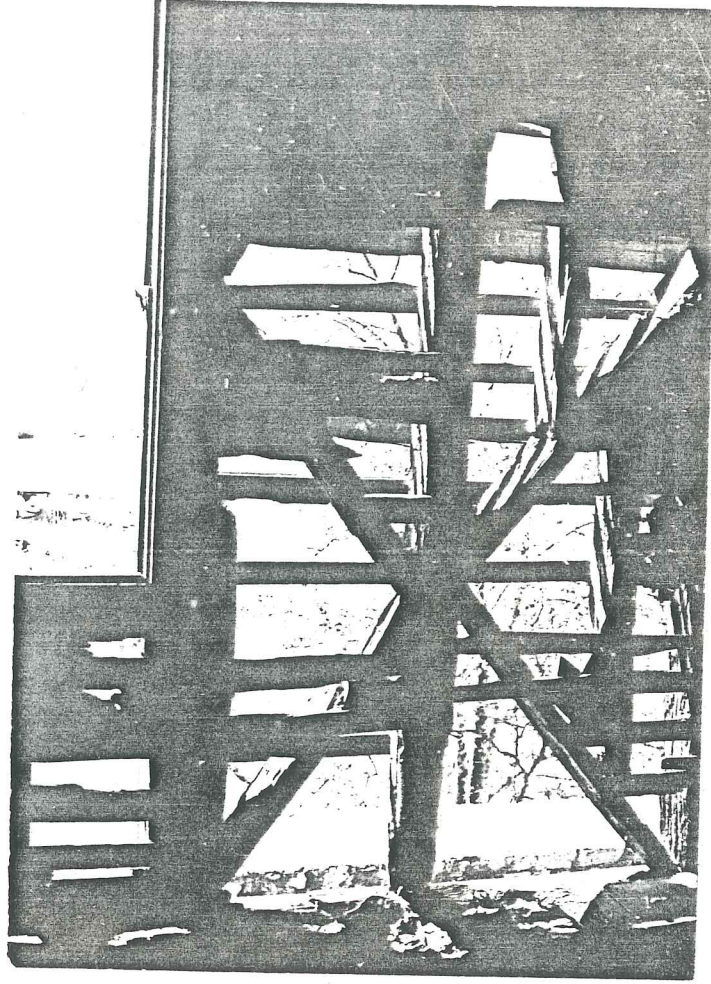
Antalya evleri biçim ve cephe olarak Alanya ve Gazipaşa evlerine çok benzemektedir. Bunun sebebi ise; aynı döneme ait olmalarındandır.

Yine ilk katta malzeme olarak taş (ama sıvalı) üst katta ahşap iskelet ve dolgu kullanılmıştır. Sıva ise; saman, kum, kireç karışımıdır. (Fotoğraf 33-34)

(Fotoğraf 33)

Antalya evinde iskelet ve dolgu

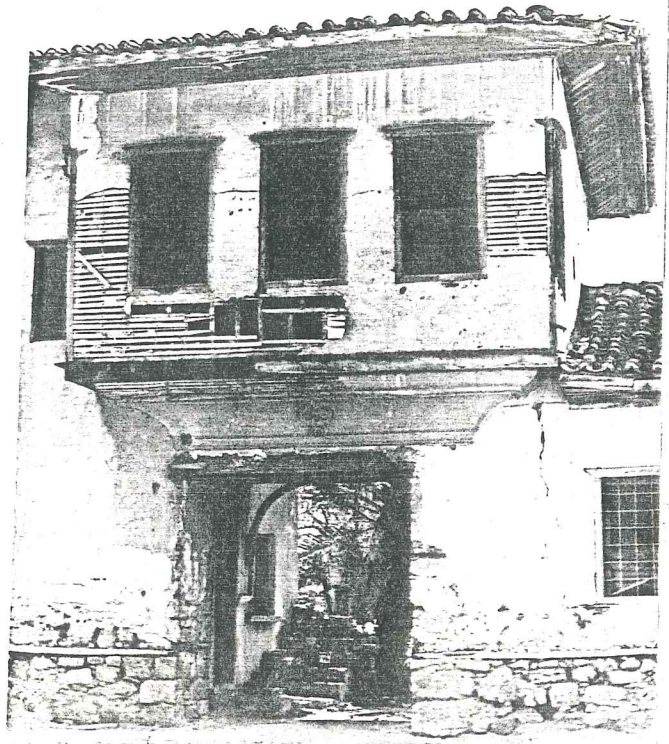
(Fotoğraf 34)

Antalya evlerinde ahşap iskelet

Evlerin birbirleriyle birleşmesiyle tamamen bir sokak havası oluşturulmuştur. Bu sokakta herhangi bir evin giriş kapısını çaldığımızda, bu kapının evin içine açılan bir kapı olmayıp, bahçeye açılan bir geçit olduğunu görürüz. Bunu yaparken de evin altından geçilmektedir.(Fotoğraf 35-36) Bu sokak havası Antalya kale içinde bozulmadan günümüze kadar gelebilmiştir. Bunun sebebi ise; Tarihçe bölümünde anlattığım gibi, ticaretin bu yerleşim içersine girememesinden dolayı bu bölge yapılışından günümüze kadar aynı işlevini sürdürmüştür.(Yani Konut)

(Fotoğraf 35)
Sokaktan bahçeye geçiş

(Fotoğraf 36)
Sokak ve Bahçe

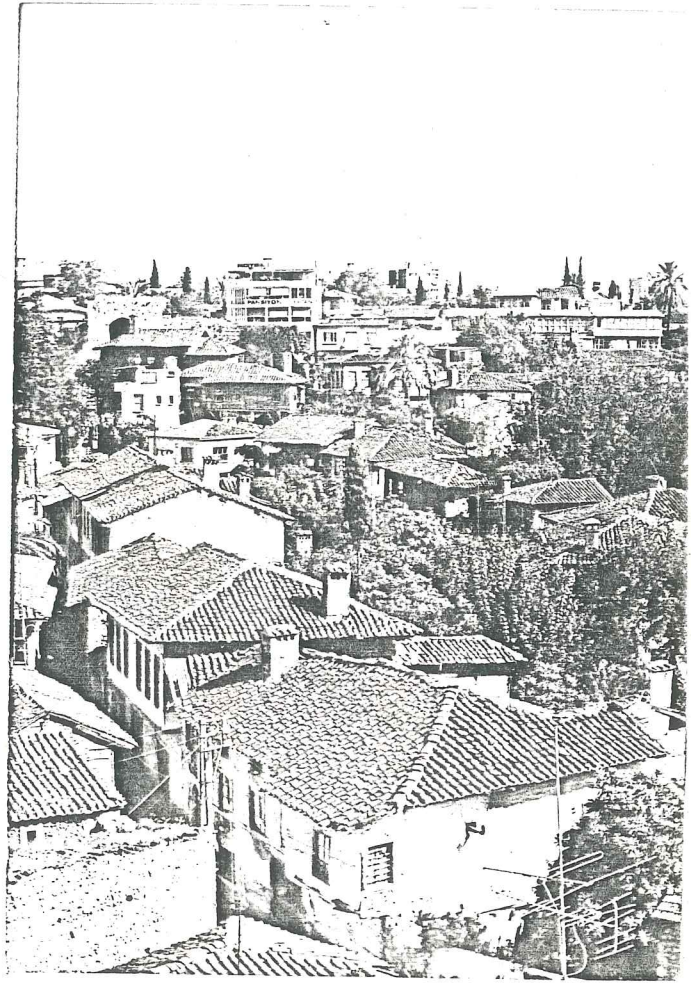
(Fotoğraf 37)

Sokak ve Yeşil

Kale içindeki bütün evlerin bir arka bahçesi var. Bu bahçeler arasında (arka yönden) hem hava akımı yaratmakta, hem de arka tarafta evin hanımlarının oturabileceği gölgeli bir alan oluşturmaktadır.

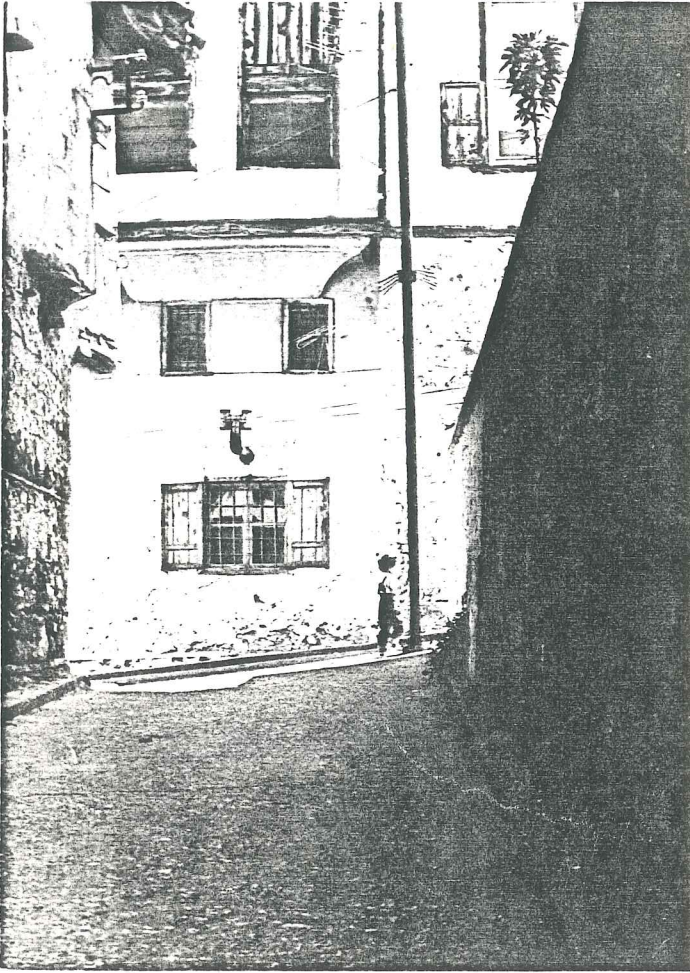
Bu sokakta yürürken duvarlar üzerinden yeşile rastlarız.

Bunun sebebi de; evlerin birleşmediği yerlerdeki duvardan gözükken arka bahçedir.

(Fotoğraf 38)

Arka Bahçeler

(Fotoğraf 40)
Kaleiçi sokakları

(Fotoğraf 39)
Kaleiçi sokakları

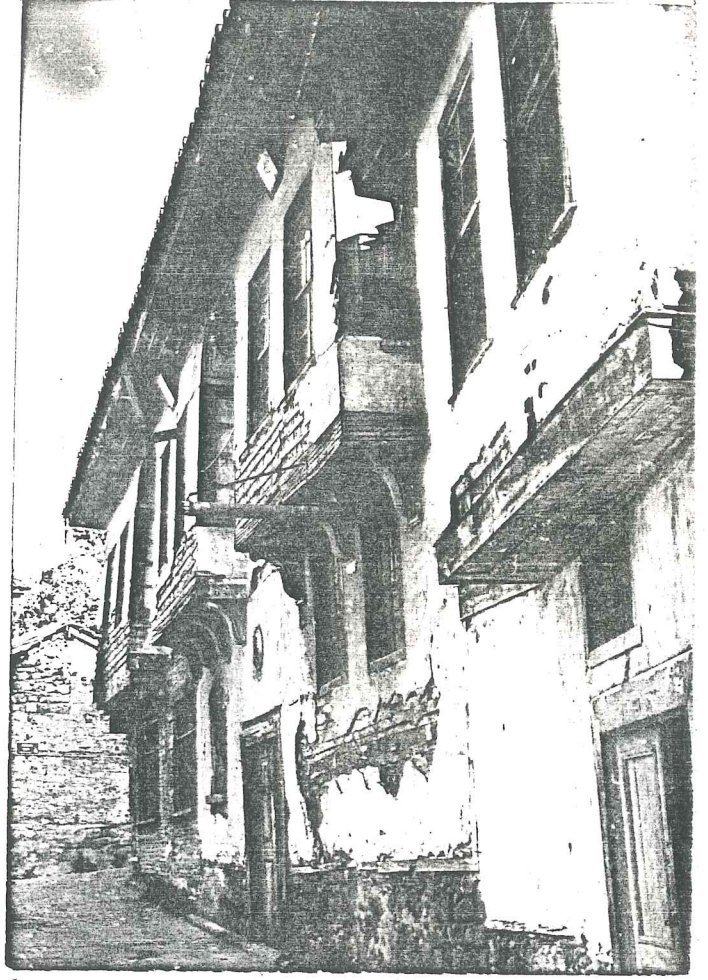
(Fotoğraf 41)
Kaleiçi sokakları

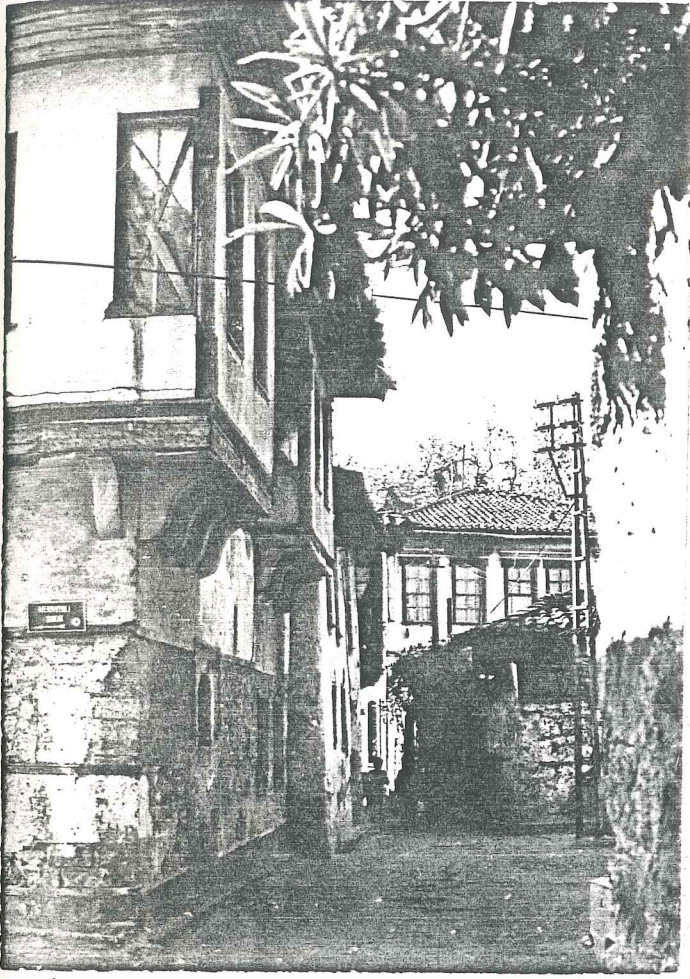
(Fotoğraf 42)
Kaleiçi sokakları

(Fotoğraf 43)
Kaleiçi sokakları

(Fotoğraf 42)
Kaleiçi sokakları

(Fotoğraf 44)
Antalya Kalesi

(Fotoğraf 45)
Antalya Kaleiçi

Sokaktan bahçeye girince yerde çok güzel döşemelere rastlamak mümkün. Burada dahi Akdeniz'li yerdeki taşları çok güzel desenler vererek yapmışlar. Bu taşlık daha sonra arka bahçenin yeşiliyle bütünleşmektedir. (Fotoğraf 46)

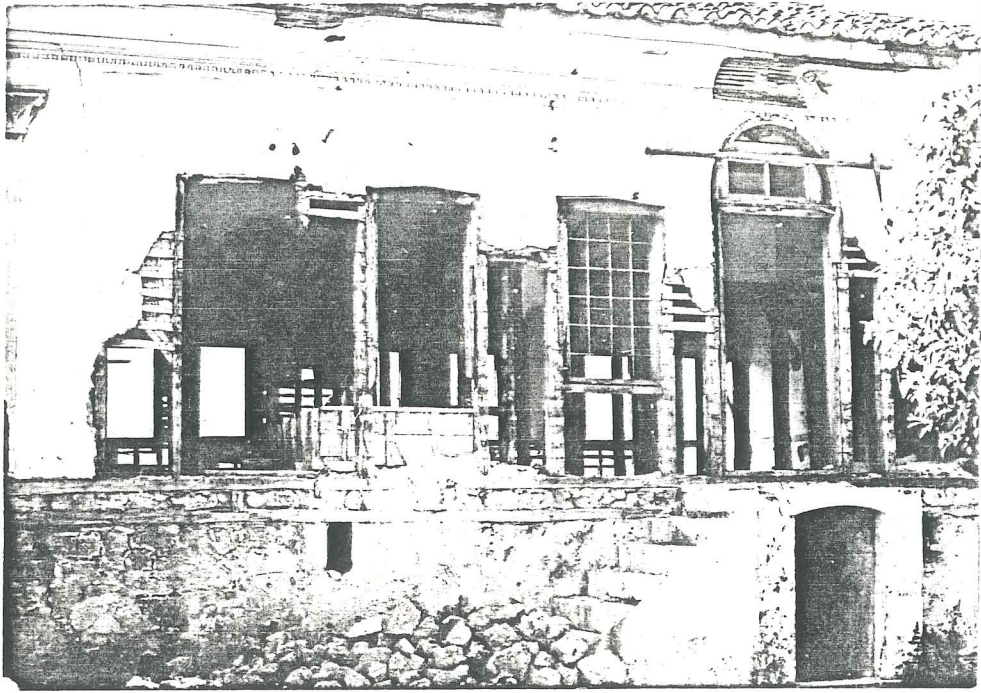

(Fotoğraf 46)

Girişteki taş döşeme

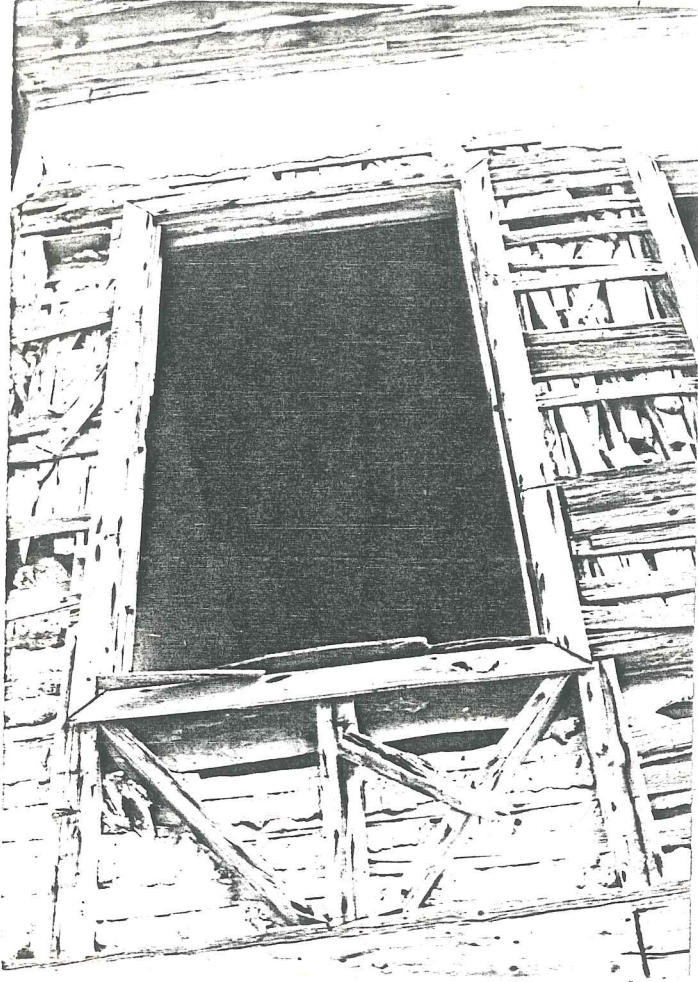
Maddi durumu daha iyi olanların evlerinin etrafı taş duvarla çevrilmiş. Bu bahçenin içinde manzarayı çok iyi görebilen bir yerde esas ev, bahçenin diğer köşelerinde ise uşaklar vb. kişilerin kalabileceği evler vardır. Bu yardımcı evler, girişe yakın yerdedirler. Bu yardımcı fonksiyondaki evler, tamamen taştandır. Bu evlerin çatı ve döşemeleri yine ahşaptır.

Antalya evlerinde pencere ve kapılardaki boşluğu geçmek için ahşap sistemler kullanılmıştır. Bunu yaparkende, mutlaka boşluğun iki yanına ahşap baba konmuş, sonra açıklığın üzerindeki yükü alması için babalar yukardan ahşap hatıllarla birleştirilmişlerdir. Rijitliği sağlamak için ise; duvarlarda, pencere altlarındaki boşluklarda çapraz diyagoneller kullanılmıştır.

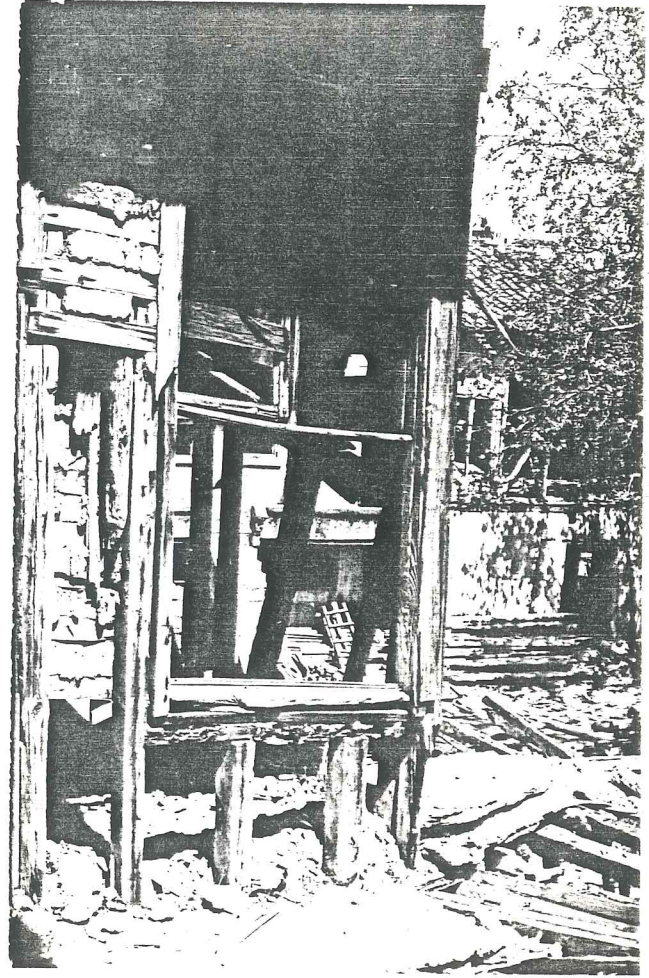

(Fotoğraf 47)

Ahşap İskelet

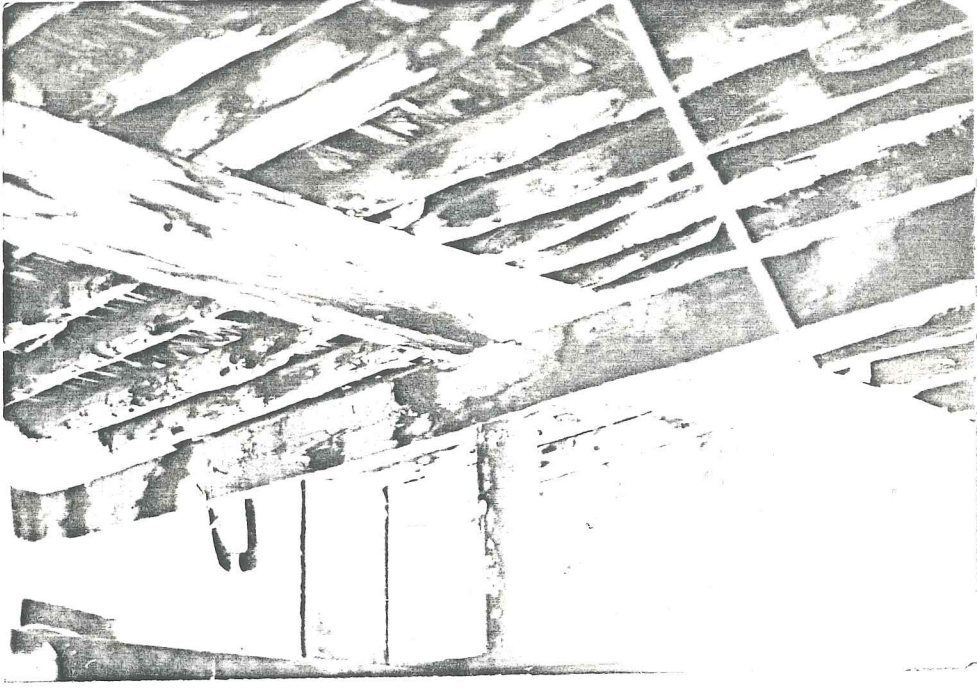

(Fotoğraf 48)
Duvarlar ve Pencere

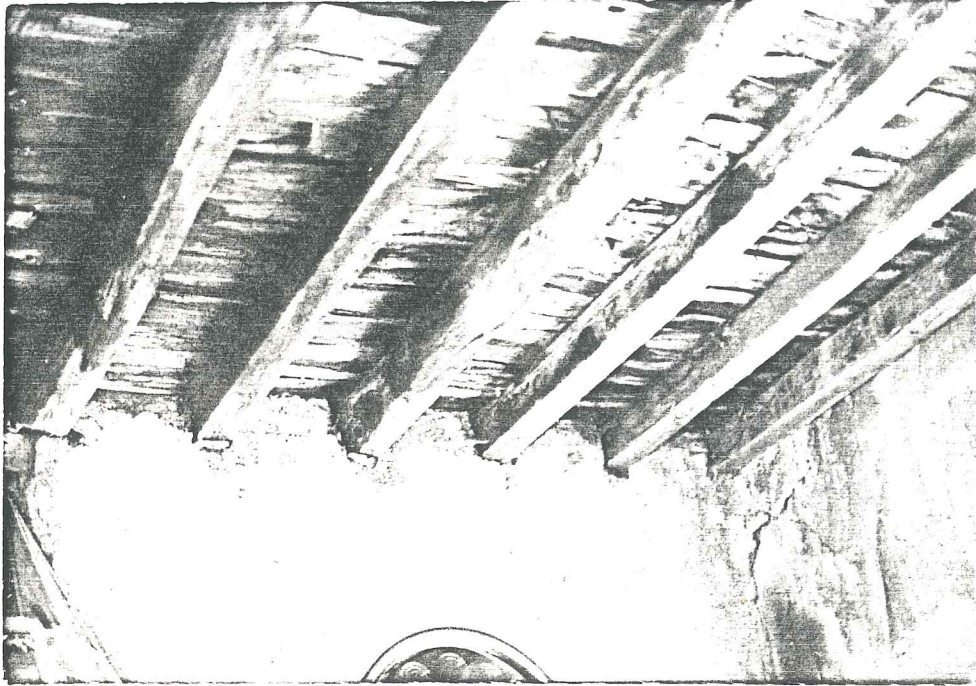

(Fotoğraf 49)
Pencere taşınımı

Döşeme ahşap, bunu taşıyan striktür ise yine ahşaptır. Döşemeler Mersin ve Kaş hariç tüm Akdeniz'de aynıdır.

(Fotoğraf 50) Döşemeler

(Fotoğraf 51) Döşemeler

Döşeme ahşapları, genelde doğal haliyle bırakılmıştır.

Ancak, ana taşıyıcılar düzgün kesilmiştir.

Döşemelerde önce ahşap tahtalar, bunları taşıyan ve istikâmetine dik yönde çalışan doğal haliyle bırakılmış ahşap, yine onları da taşıyan istikâmetine dik yönde çalışan ve düzgün kesilmiş ana taşıyıcılar yapılmıştır.

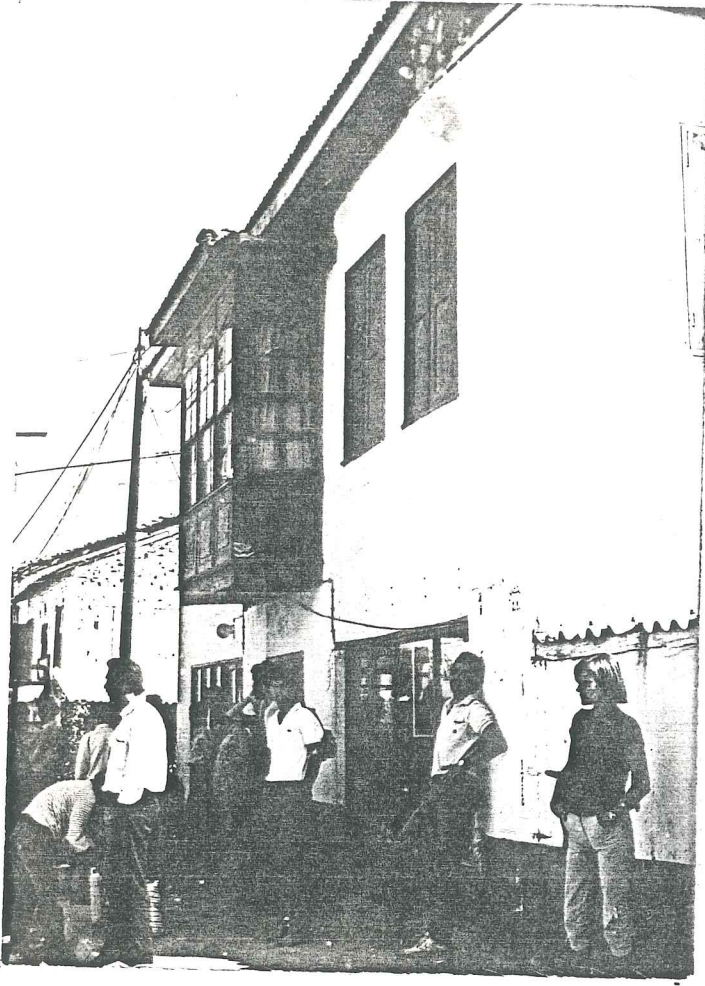
(Fotoğraf 52)

Döşemenin taşınması

5.7. FİNİKE

Finike evleri, taştan yapılmıştır. Evler tamamen prizma şeklinde hiçbir hareket yoktur. Yalnızca ön cephede ahşap bir çıkma var. Hemen hemen tamamı cam olan bu çıkmalar eve sonradan takılmış izlenimi veriyor. (Bak: Pencere ler bölümü)

Bu ahşap çıkmaların üzerindeki çatı normal çatı saçağı koldan daha alt katta ve evin çatısından tamamen bağımsızdır. Çıkmlar hariç tüm ev sıvanmıştır. Çıkmlar, ahşap haliyle bırakılıp, ahşaba desenler yapılmıştır. (Bak: Fotoğraf 53-54)

(Fotoğraf 53)
Finike evleri

Bu ahşap çıkmaların arkası
tüm Akdeniz'de olduğu gibi
sofa yaşama mahalli olarak
kullanılmıştır.

Bu evler adeta birbirinin
kopyası şeklinde. Antalya
Kaleiçi, Myra, Finike ve
bir adet Kaş'ta bulunmakta-
dır.

(Fotoğraf 54)
Finike evleri

Myra'da Anamur ve Silifke'de olduğu gibi ev boyunca devam eden teraslara rastlamak m¼mk¼n. Yine bu terasların tamamı ahşap ve bağımsız çatılıdır. Çatı tek yönl¼ eğimlidir. Y¼k¼ kolonlarla d¼şemeye, oradanda Alanya'daki gibi 45° ahşap payandalarla duvara, oradanda temele aktarılmıştır. (Fotoğraf 55)

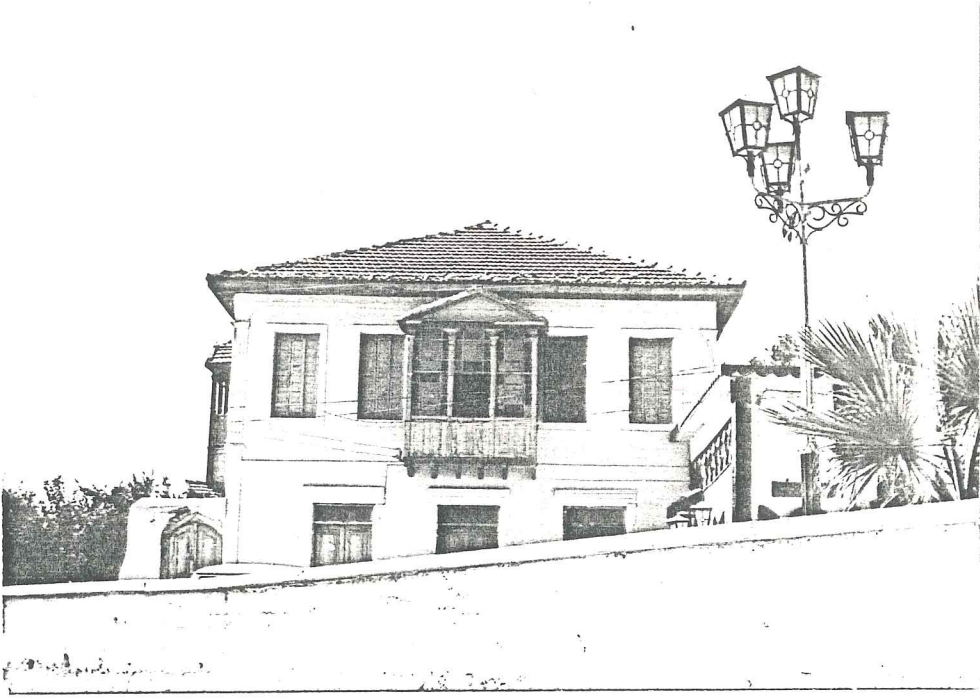
(Fotoğraf 55)

Myra'da Silifke Anamur

5.8. KAŞ

T¼m Akdeniz'deki evler arasında birbirlerine benzemeyen (Oran, biçim, malzeme kullanımı) tek yer Kaş'tır. (Bir tek ev hariç, o da Finike, Myra, Antalya'daki evlerden)

Kaş evleri bitişik nizamda sokak havasının hakim olduğu, Akdeniz'deki pencere oranlarına uymayan ve tamamen azınlık evlerinden oluşmaktadır. (Fotoğraf 56-57)

(Fotoğraf 56) Kaş'taki tek ev

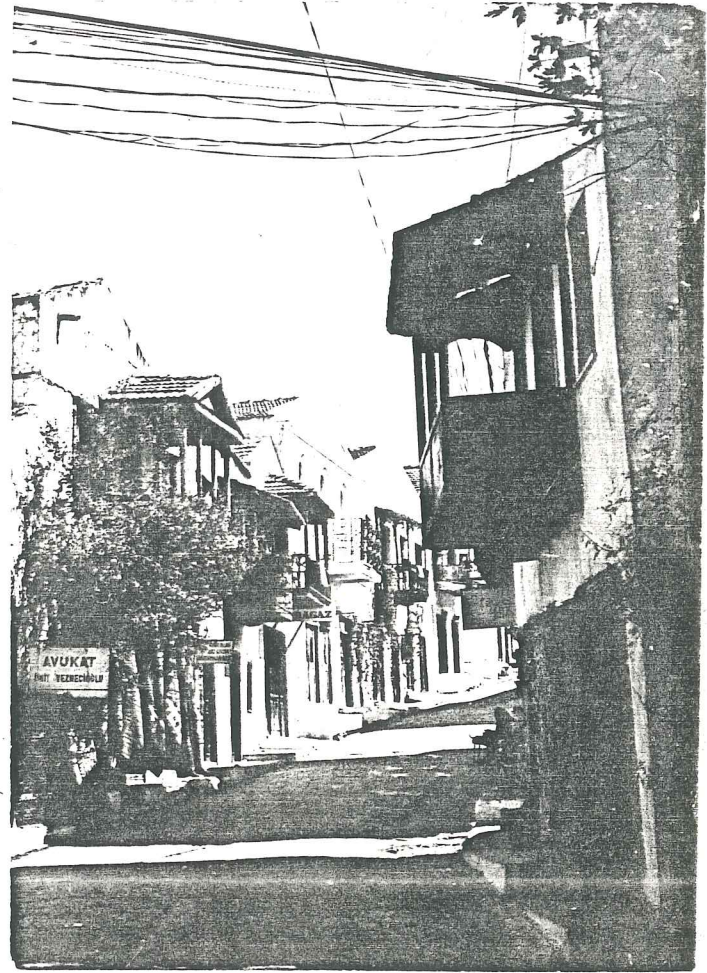
Finike'de olduğu gibi Kaş'ta da çıkmalar ahşap ve eve sonradan takılmış izlenimi vermektedir.

Benzerlik olarak ahşap olmasından başka hiçbir ortak özellik yok.

Kaş'taki çıkmalar tamamen teras şeklindedir. (Bak: çıkmalar bölümü)

Evlerin, kendi aralarında dahi farklı özellikleri var.

(Fotoğraf 57)

(Fotoğraf 57) Kaş evleri

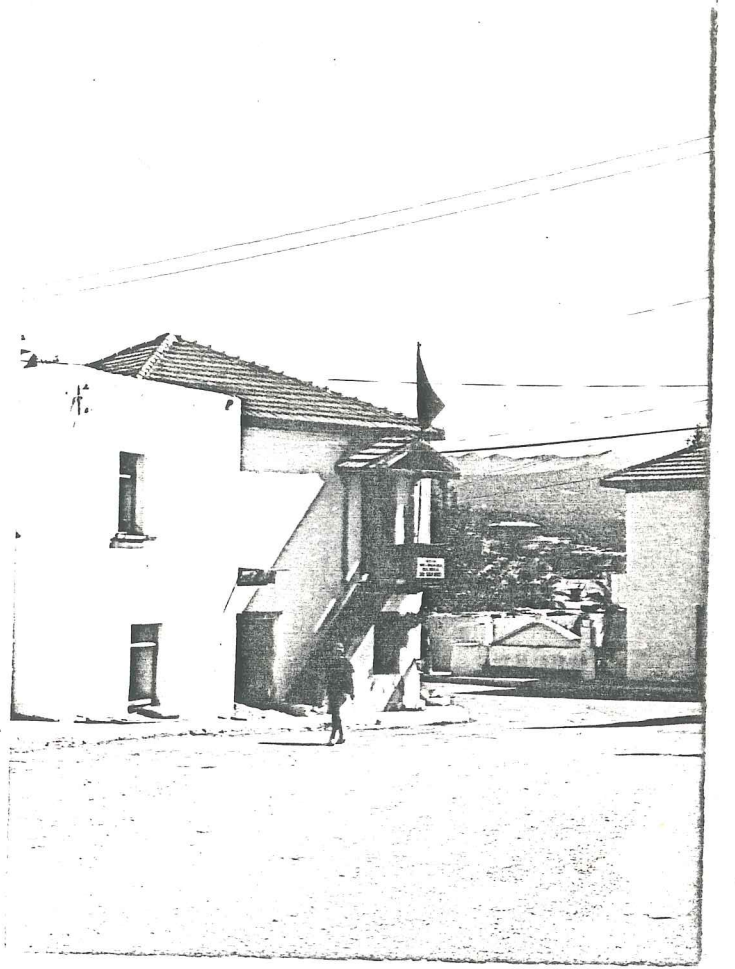
Kaş'taki evlerin çatıları genelde kiremit ama bunun yanında teras çatılı evlerde rastlıyoruz. Ama tüm Akdeniz'de olan toprak dama Kaş'ta rastlamadım.

Bugün Kaş'ta iyi korunmuş bir ilçedir. Genelde sivil mimariye dokunulmamış onlara yeni fonksiyonlar kazandırarak yaşayan hacımlar olması sağlanmıştır. (Üst katlar aynı fonksiyonu, yani konut fonksiyonunu korurken, alt katlar ticarete dönüştürülmüştür)

Kaş'taki evlerin çatıları genelde kiremit ama bunun yanında teras çatılı evlerde rastlıyoruz.

Ama tüm Akdeniz'de olan toprak dama Kaş'ta rastlamadım. (Fotoğraf 58)

Kiremit çatıyı ve teras çatıyı yanyana görmek mümkün.

(Fotoğraf 58)

Kaş evleri

Buraya kadar anlatılanlar özetlenirse; en büyük farklılığı Kaş ve Mersin göstermekte, diğer bölgeler (Silifke, Anamur, Gazipaşa, Alanya, Antalya) yapı sistemi malzeme oran olarak çok benzemekte, ama yöresel bazı farklılıklar olabiliyor. Ama Silifke'deki bir terasa Myra'da rastlamak mümkün. Antalya'daki tek konsollu eve Kaş'ta bir adette olsa rastlamak mümkün.

Taştan azınlık mimarisi:

- Silifke teraslarıyla
- Anamur'da yine teraslar
- Ortaköy'de taş evler ve ahşap hatıl
- Gazipaşa taş evler ve ahşap hatıl taş evlerden fırlayan ahşap çıkmalar
- Alanya taş evlerden fırlayan ahşap çıkmalar, demir parmaklıklar
- Antalya iki adet çıkma yukardan kemer şeklinde bağlanması (çıkmalar)
- Finike her tarafı candan tek çıkma
- Kaş azınlık mimarisi açık teraslar(Rum mimarisi) gibi bölgeler özellik taşımakta. Ama özde benzerlikler var.

6. PENCERELER

6.1. MERSİN

Mersin, Akdeniz bölgesi boyunca görülen modüle uymamaktadır. Tamamen farklı tip pencere kullanılmıştır. Pencere diyorum, çünkü; Mersin'de kullanılan pencerelerin belirli bir oranı yoktur. (Fotograf 59-60)

Bütün pencerelerde demir parmaklıklar kullanılmıştır. Bunlar alt katta pencerenin enine ve boyuna üst katta ise sadece eninedir.

(Fotoğraf 59)

Mersin'de pencere ve parmaklık

(Fotoğraf 60)

Mersin'de Pencere

6.2. SİLİFKE

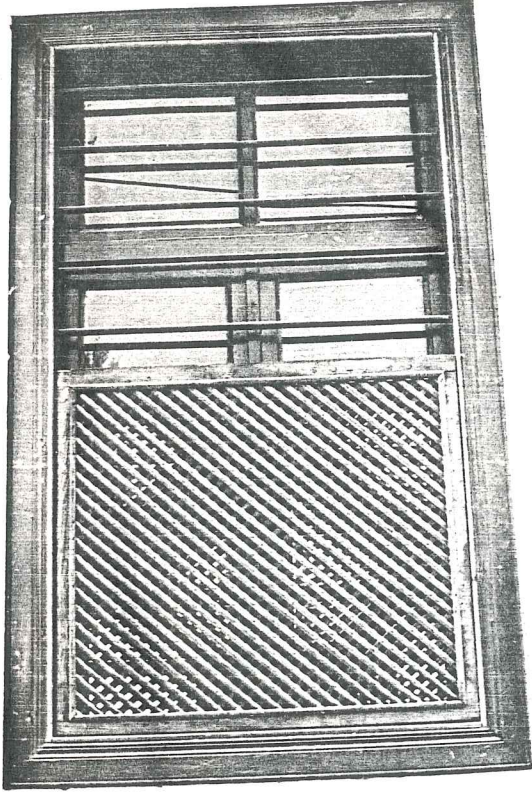
Silifke evlerindeki pencereler, bulunduğu yerlere ve vaziyetlerine göre standart diyebileceğimiz boyutlardadır. Alt kat pencereleri, servise aitt oldukları mahfuz bulunması geldiği için küçük, yükseklikleri az, demirli ve kepenk-
li olur. Bu pencere kepenkleri yanlara açılır. Bazı evlerde pencerenin açılan alt kısım yüksekliğince devam eden demir korkuluklar bulunur. Bu korkuluğa Alanya'da oldukça sık rastlıyoruz. (Fotoğraf 61)

(Fotoğraf 61)

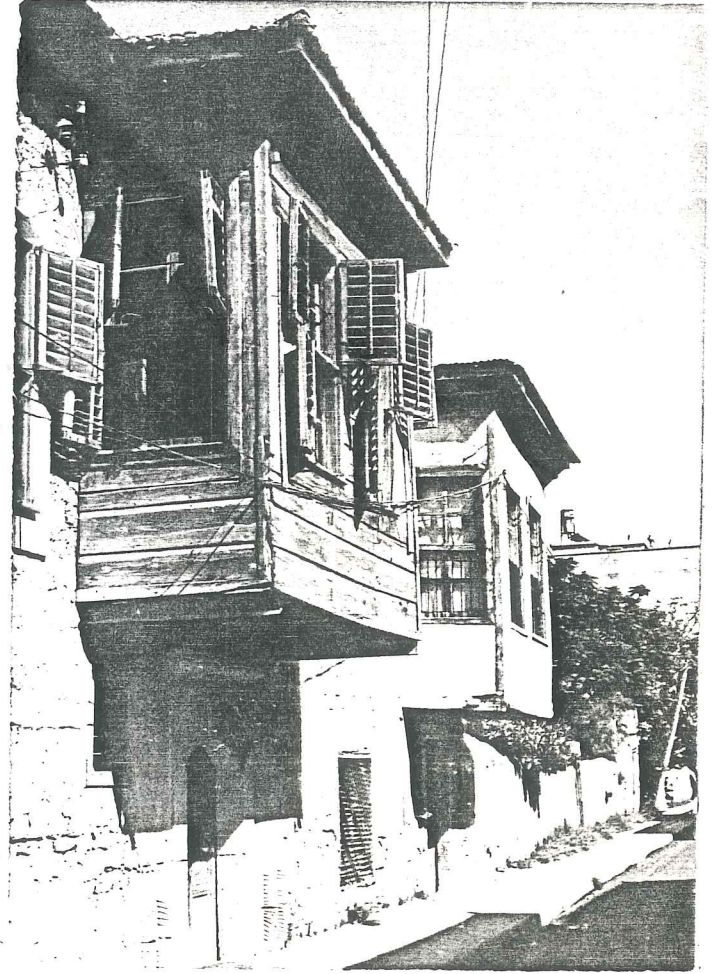
Silifke evinde pencere

Silifke'de oran daima aynı değildir. Aşağıda Silifke'de gördüğüm bazı evlerin pencere tipleri.

(Fotoğraf 62)

Silifke'de Atatürk'ün kaldığı evin penceresi

(Fotoğraf 63)

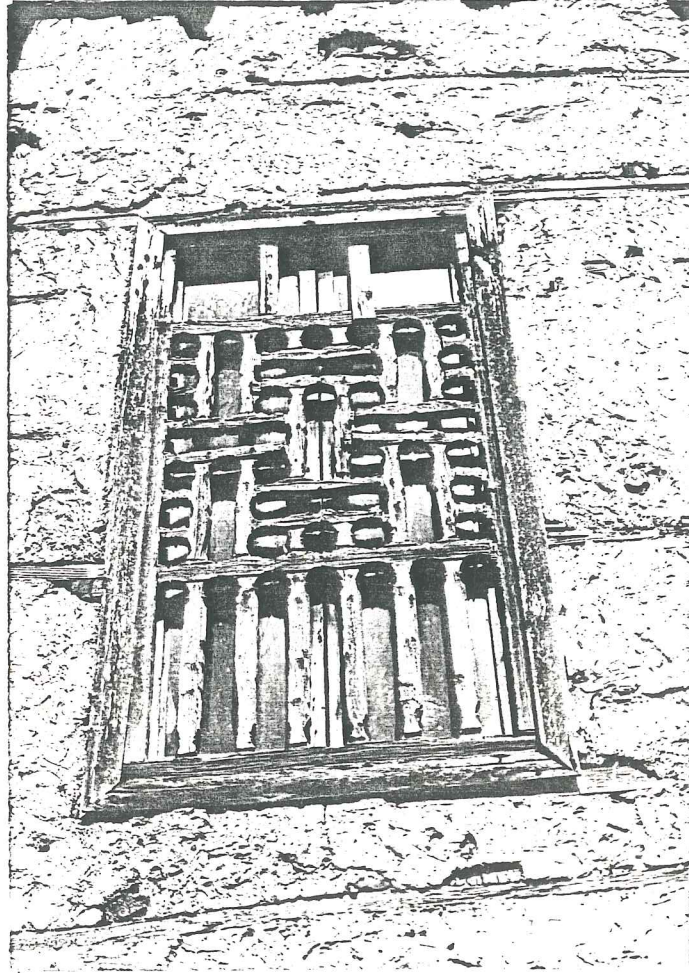
Silifke'de bir ev

6.3. ANAMUR

Anamur, oran olarak ilerde anlatacağım Gazipaşa, Alanya ve Antalya'yla aynıdır.

Anamur'un içindeki pencereler 1/2 ebadında ve yatay demir parmaklıklarda mevcuttur.

Oysa; Ortaköy'de genelde taş bina olduğundan, doğrama ve korkuluklar hepsi ahşaptır. Parmaklıklar ahşaptan ve desenler yapılarak oluşturulmuştur. (Fotoğraf 64)

(Fotoğraf 64)

Ortaköy'de bir pencere

Daha öncede anlattığım gibi, pencereler hatıldan biraz yukardan başlayıp, üst kotu hatıl boyunda bitirmekteler. (Fotoğraf 65)

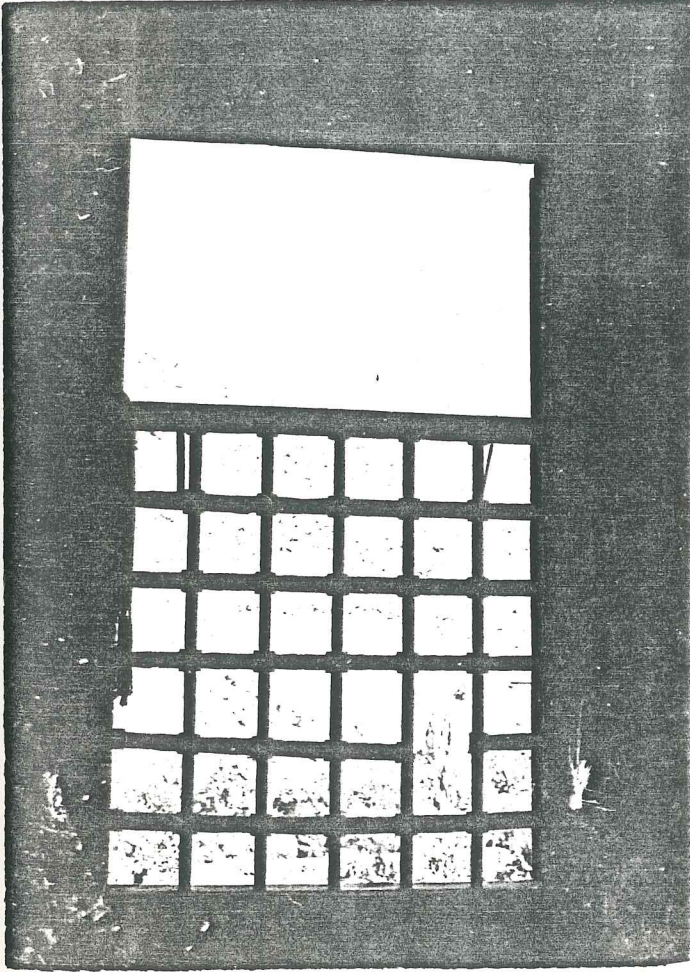

(Fotoğraf 65)
Ortaköy'de bir pencere

Evin arka bölümleri daha ufak pencereli ama özde aynıdır. (parmaklığıyla, malzemesiyle, yeriyle)

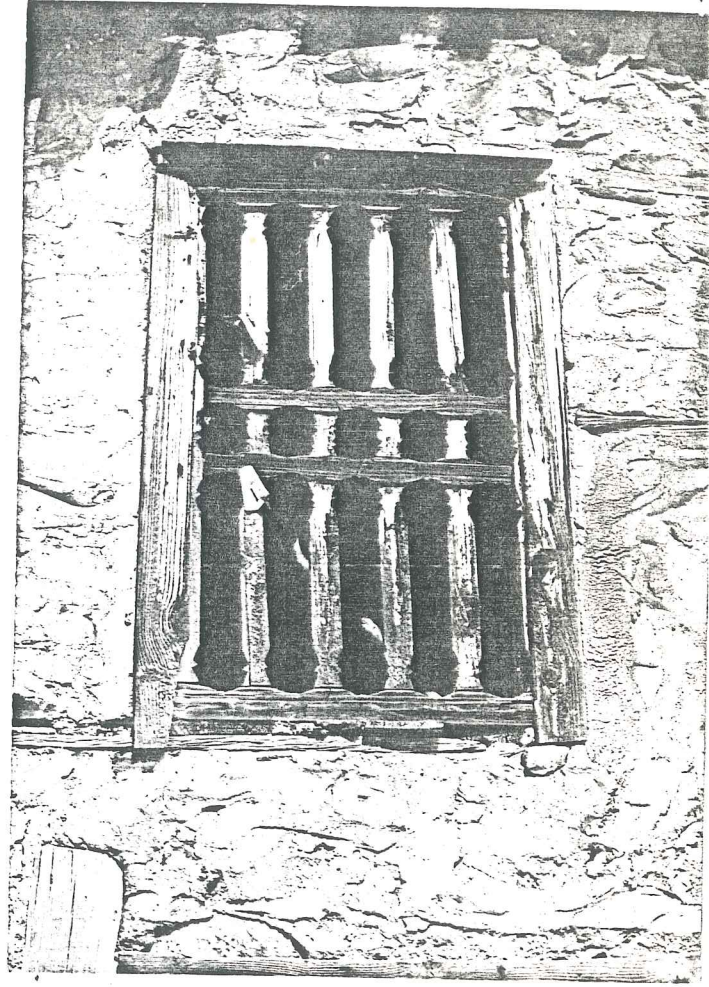
6.4. GAZİPAŞA

Gazipaşa'daki evlerin pencereleri oran olarak Ortaköy'e oldukça benzemektedir. (Fotoğraf 64) deki pencere boyutuyla, parmaklığıyla, hatıla oturuşuyla, Gazipaşa'daki (Fotoğraf 67) ye ne kadar benzemektedir.

(Fotoğraf 67)

Gazipaşa evinde pencere oranı

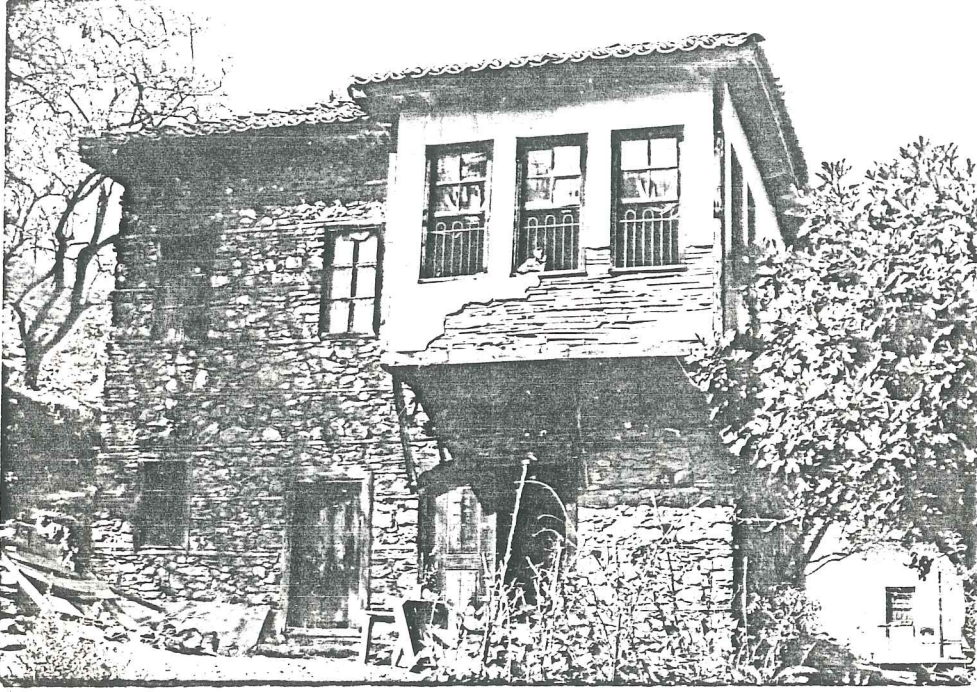
(Fotoğraf 66)

Gazipaşa'da bir parmaklık

Fotoğraf 66'da görüldüğü gibi renk uyumu parmaklık biçimiyle pencere tamamen duvarın bir parçası olmuştur.

6.5. ALANYA

Alanya evlerindeki pencere oranı 1/2 şeklindedir. Pencereleer 8 eşit kareden meydana gelmiştir. Sürme pencere şeklinde olan bu pencerelerin önünde Alanya'da bir çok evde (yer yer Akdeniz'in bazı kesimlerinde gördüğüm) demir korkuluk vardır. Bu korkuluk pencerenin açılan kısmında (yani, alt kanatta) var.

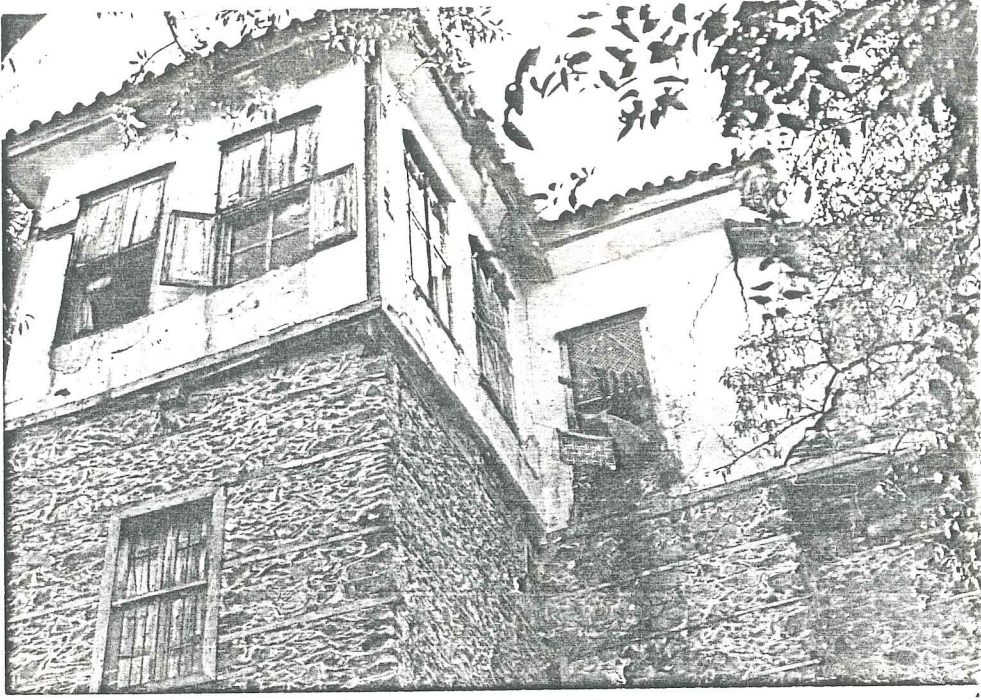

(Fotoğraf 68)

Alanya evinde pencere

Bazı evlerde pencereler ahşap kanatlarla örtülmüştür. Bu kanatlarda 4 parçadan oluşmuştur. 2 kanat açılmayan kısımda, 2 kanatta açılan kısımda.

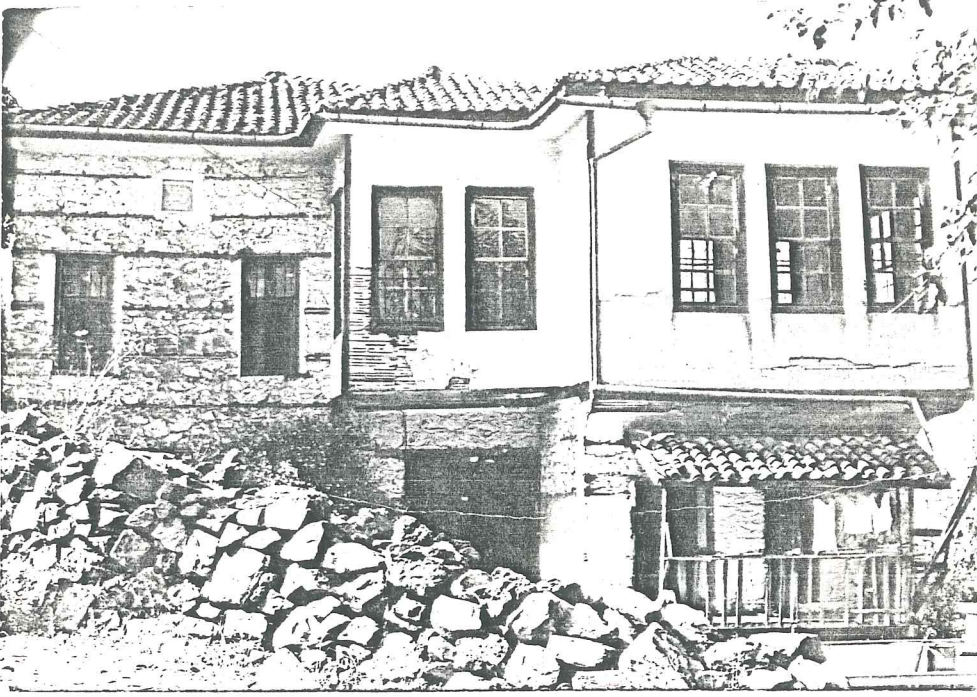
Kanatlar dışarıya doğru açılmakta, açma sistemindedek dökme demir menteşeler kullanılmıştır. (Fotoğraf 69-70)

(Fotoğraf 69) Alanya'da ahşap kanatlar

(Fotoğraf 70)
Alanya'da ahşap kanatlar

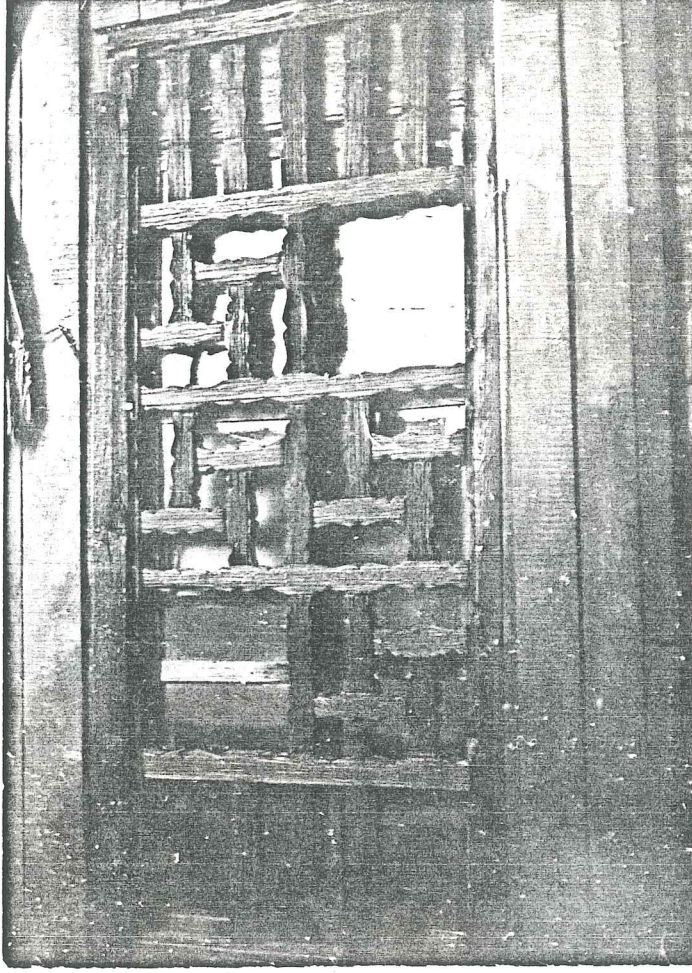

(Fotoğraf 71) Alanya evi

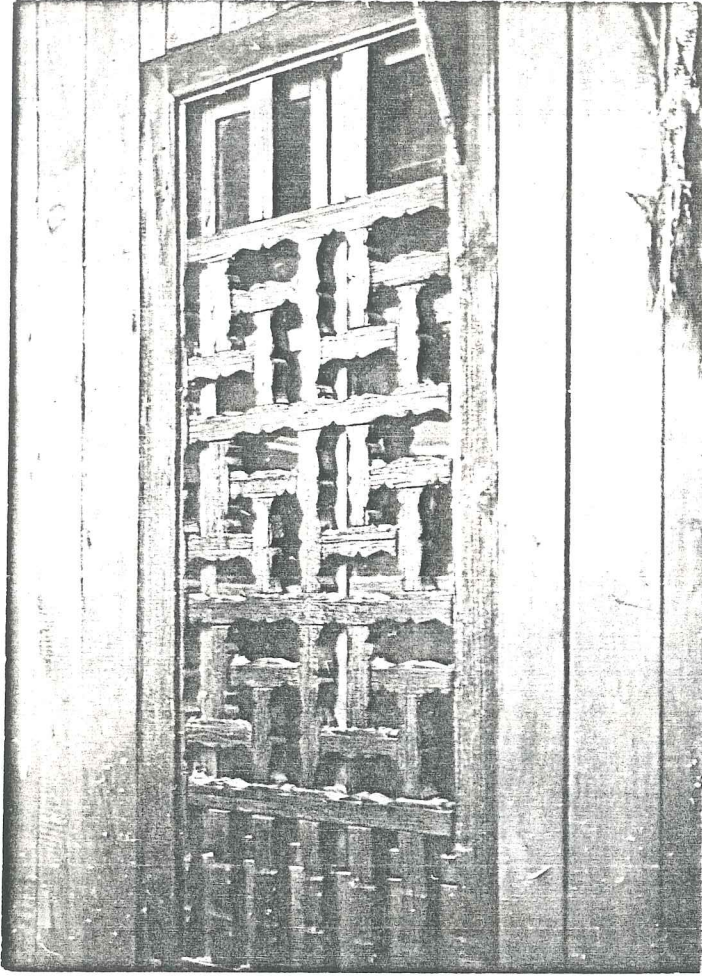
(Fotoğraf 72) Alanya evi

Taş olan evlerin penceresiyle, evlerin mahalleri arasındaki pencerelerde tamamen ahşap parmaklıklar yer almaktadır.
(Fotoğraf 66-73-74)

(Fotoğraf 73)

Haremlik Selamlık arasındaki
Pencere

(Fotoğraf 74)

Mahaller arasında pencere

Alanya ve Gazipaşa'daki bazı evlerin yaşama hacimlerinde, normal pencerelerin üzerinde 40x40 ebadında pencerelere rastladım, (Fotoğraf 75)

Tüm Akdeniz'deki gibi Alanya'lılarda yolu önden olduğu kadar yandanda görmek istiyor. Bu sebepten dolayı Akdeniz'liler çıkmaların yanlarındada pencere açma gereksinimi duymuşlar.

(Fotoğraf 75)

Havalandırma penceresi

6.6. ANTALYA

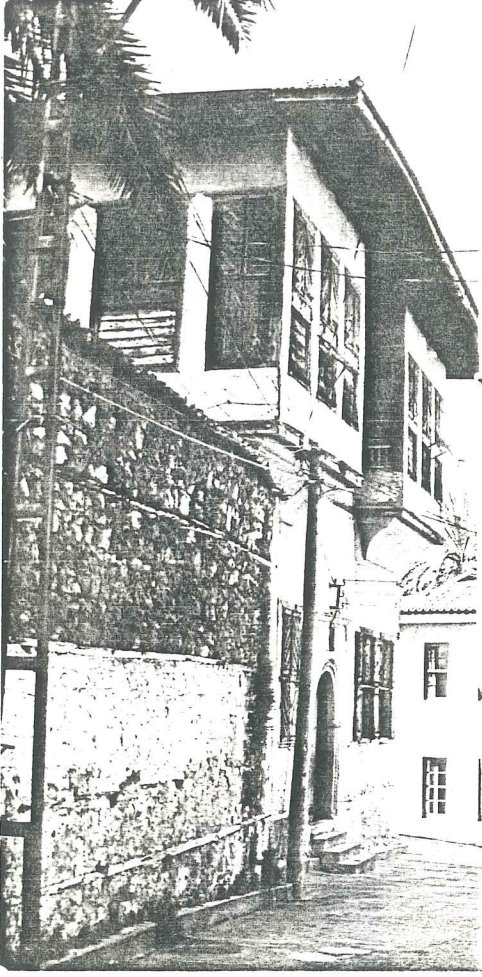
Antalya evlerinde önden fırlayan iki adet çıkmanın herbirinde 3 adet önde 1'er adette iki yanında olmak üzere 5 adet pencere vardır.

Bu çıkmalar arasındada 2 adet pencere bulunuyor. Yani, böylece normal katın sadece ön cephesinde 12 adet pencere vardır. (Fotoğraf 75)

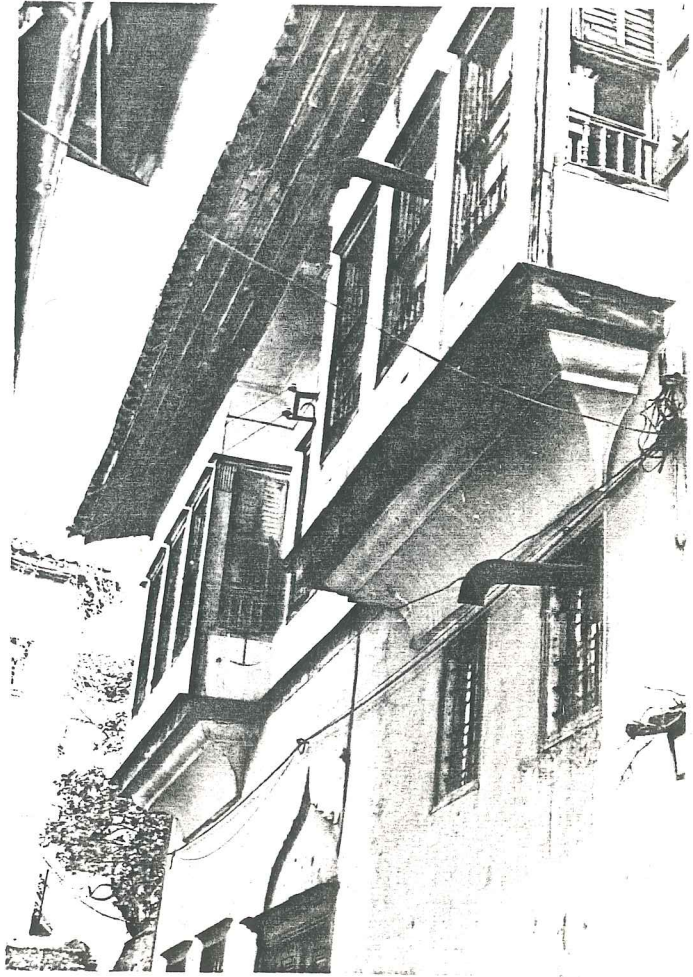
(Fotoğraf 75)

Antalya kaleiçinde bir ev

(Fotoğraf 77)

Çıkmalar

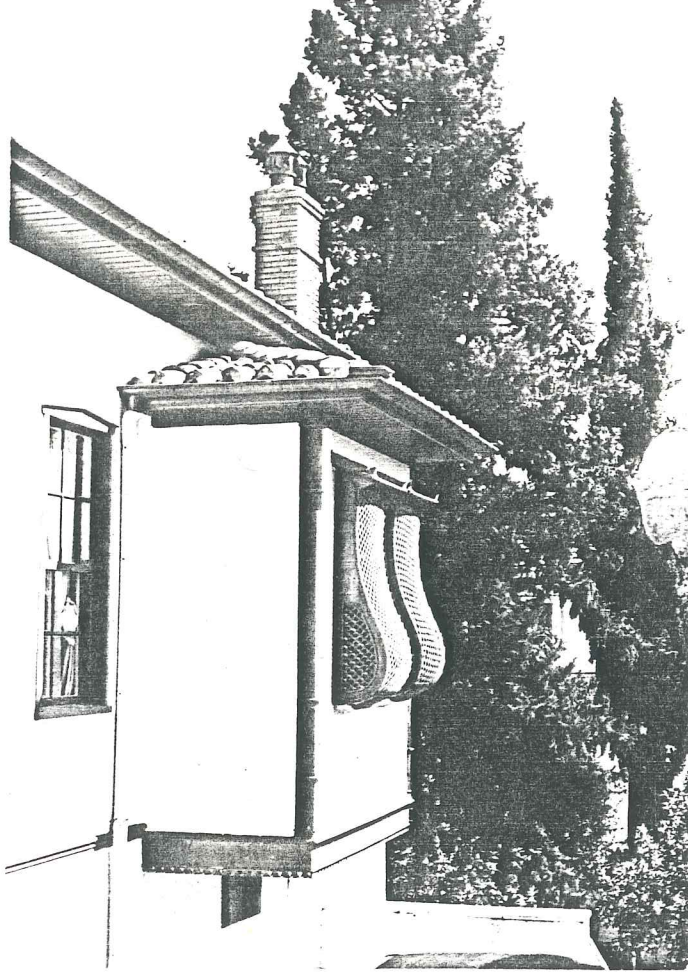

(Fotoğraf 78)

Çıkmalar

Giriş katındaki pencereler ufak ve korunmalıdır. Üst kattakiler ise, ya kepenkli ya da açılan kısma kadar ahşap parmaklık vardır.
(Fotoğraf 77-78)

Çıkmalar arasındaki pencerelerde (Bazen çıkmadaki pencere-lerdede) (Fotoğraf 79) daki gibi kafesler kullanılmıştır. Bu kafeslerin arkasından evin hanımları birbirleriyle konuşabilmekte, buralarda çiçek yetiştirebilmekte, görülmeden sokağı ve yan yönleri seyredebilmektedir.

(Fotoğraf 79)

Kafesler

Antalya'daki bir iki tane evde de ilerki bölümde (Finike ve Kaş) anlatacağım çıkma ve pencerelere rastladım. Bunlar ön cepheden fırlayan çıkmanın köşelerindeki babalar, doğramalar ve parapet hariç her tarafı camdır.

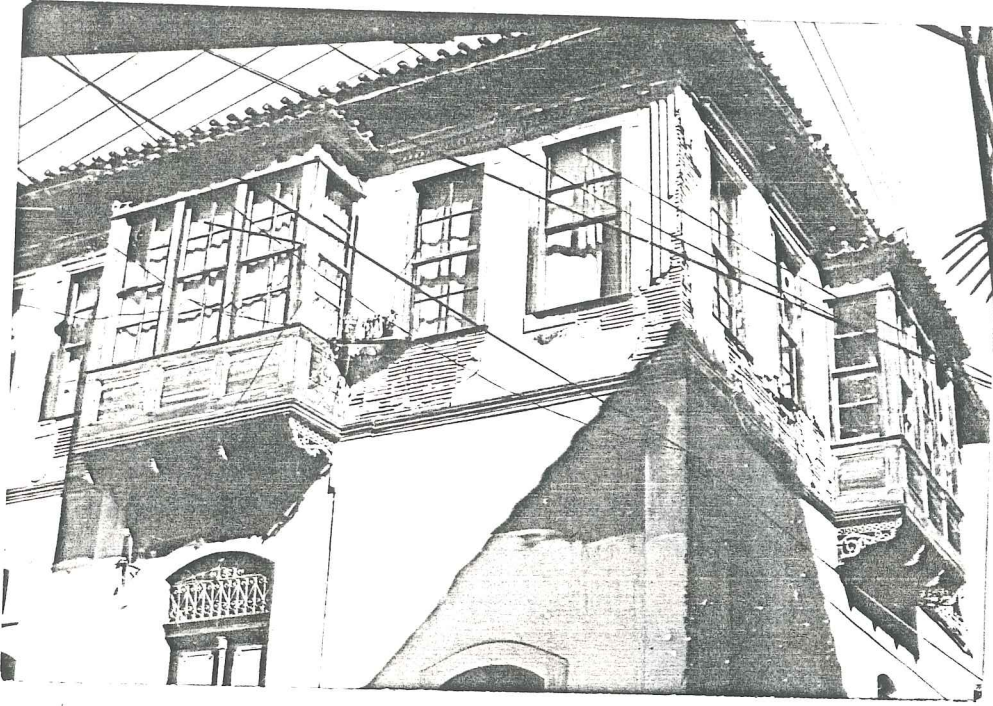
Pencere sayısı önde 3 yanlarda 1'er olmak üzere 5 tanedir. Bu evlerdeki pencereyi Finike'den ayıran özellik; çıkma yanındaki pencerelerin boyutlarının çıkma üzerindeki pencerelerin boyutlarıyla aynı olmasıdır.

Antalya evlerindeki pencereler tıpkı Alanya evlerindeki gibi sekiz adet kareden oluşmuştur,

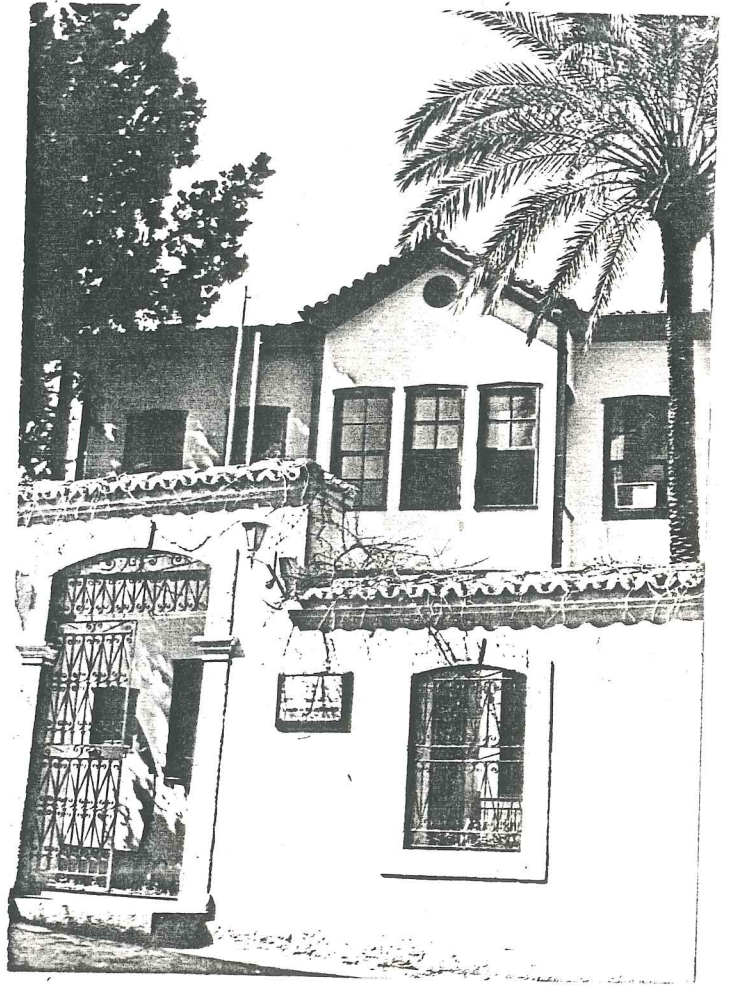
(Fotoğraf 80)

Tek çıkmalı ev

(Fotoğraf 81) Tek çıkmalı ev

Gazipaşa ve Alanya'da gördüğüm havalandırma pencerelerine Antalya'da da rastlamak mümkün. Ama bunların hepsi Gazipaşa ve Alanya'daki gibi kare değil. İçlerinde daire olanda var. (Fotoğraf 82)

(Fotoğraf 82)
Antalya evinde havalandırma

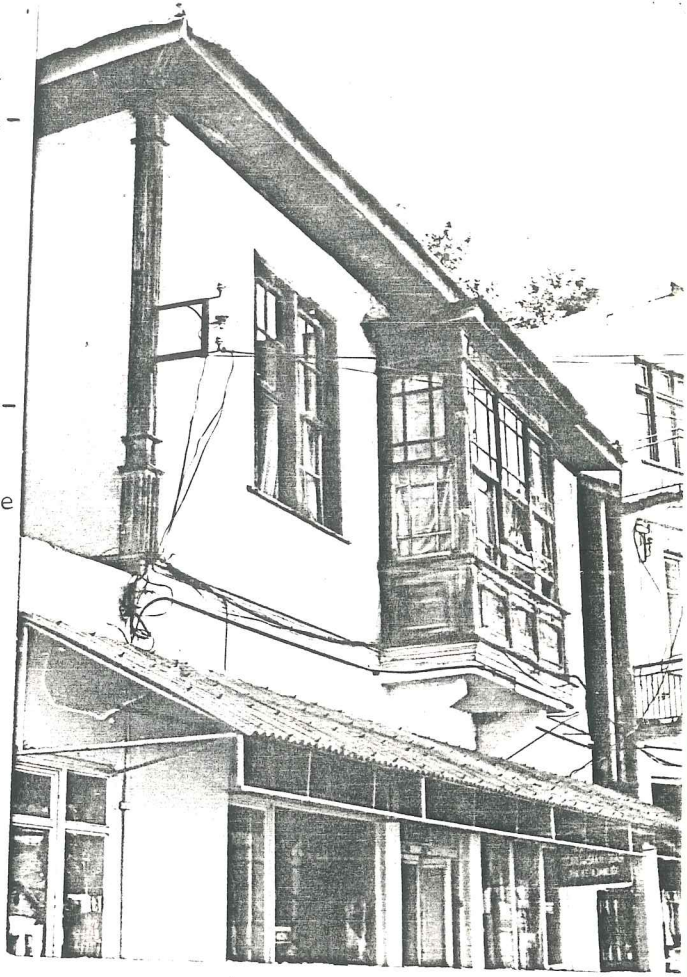
6'.7. FİNİKE

Finike evlerindede tıpkı Antalya evlerinde olduğu gibi ön cephe-ki çıkma üzerinde 5 adet pencere vardır. Bunların yine 3'ü önde 1'eride yanlardadır.

Finike evlerinin pencerelerinin Antalya'daki (1-2 tane) evlerden farkı; çıkma yanındaki pencerelerin 2 tane olmamasıdır. Bunlar birleştirilerek tek bir tane kare pencere elde edilmiştir. Yani 16 tane kare pencereden oluşmuşlardır. (Fotoğraf 83)

(Fotoğraf 84)
Myra'da pencere

(Fotoğraf 83)
Finike'de pencere

Antalya evlerinde, üzerlerinde 8 adet karenin bulunduğu 1/2 oranında 2 adet pencere vardı.

Aynı stil aynı özellikteki evlere Myra'da da rastlamak mümkün.

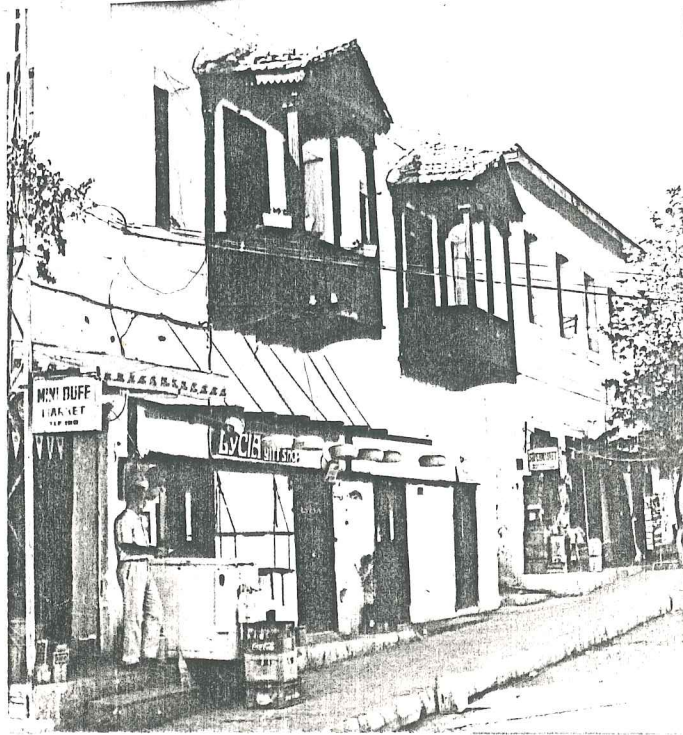
6.8. KAŞ

Kaş konstriksiyon ve striktür bakımından olduğu kadar, pencere dizaynı ve oranı bakımından da Akdeniz evlerinden farklılık göstermektedir.

Pencereler duvarın içine gömülmüş, oran olarak 1/2 oranını tutmamaktadır.

Pencerenin oturduğu duvarda 15-20 cm. eninde 1 cm. kalınlığında kabartma yapılmış veya derz geçilmiştir. Düzen olarak belirli bir düzeni yoktur. Boyut hep aynıdır. Yanyana dizilip gitmişler, gerektiği yerde bir mahale 3-4 tane açmışlardır. (Fotoğraf 85)

Antalya ve Finike'de rastladığım tek çıkmalı evden 1 tanede Kaş'ta rastladım.

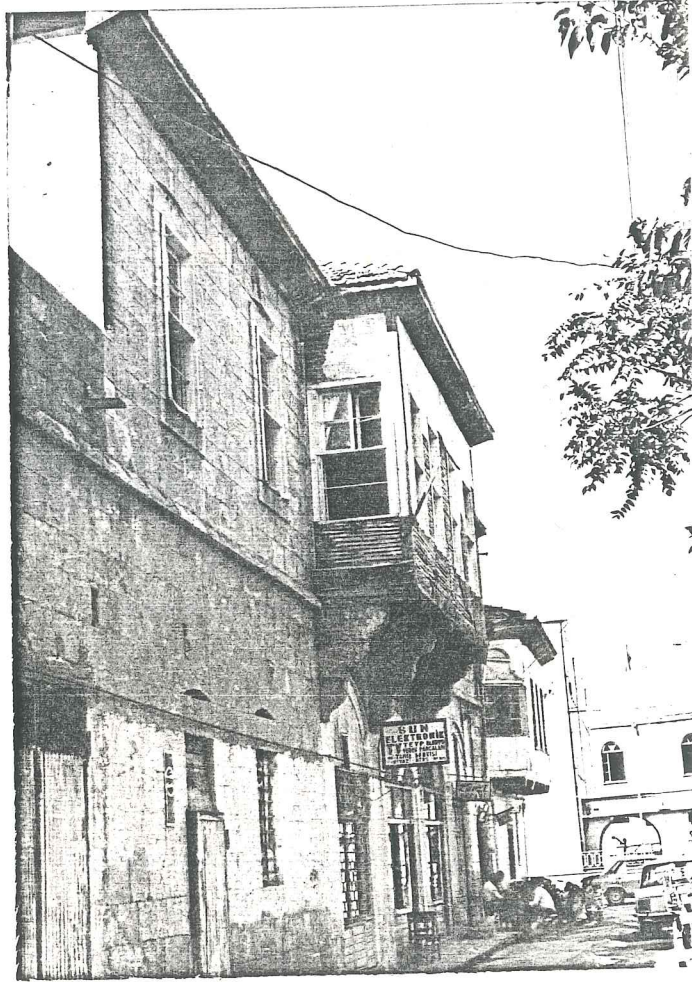

(Fotoğraf 85)

7. AKDENİZ EVLERİNDE ÇIKMALAR

7.1. MERSİN

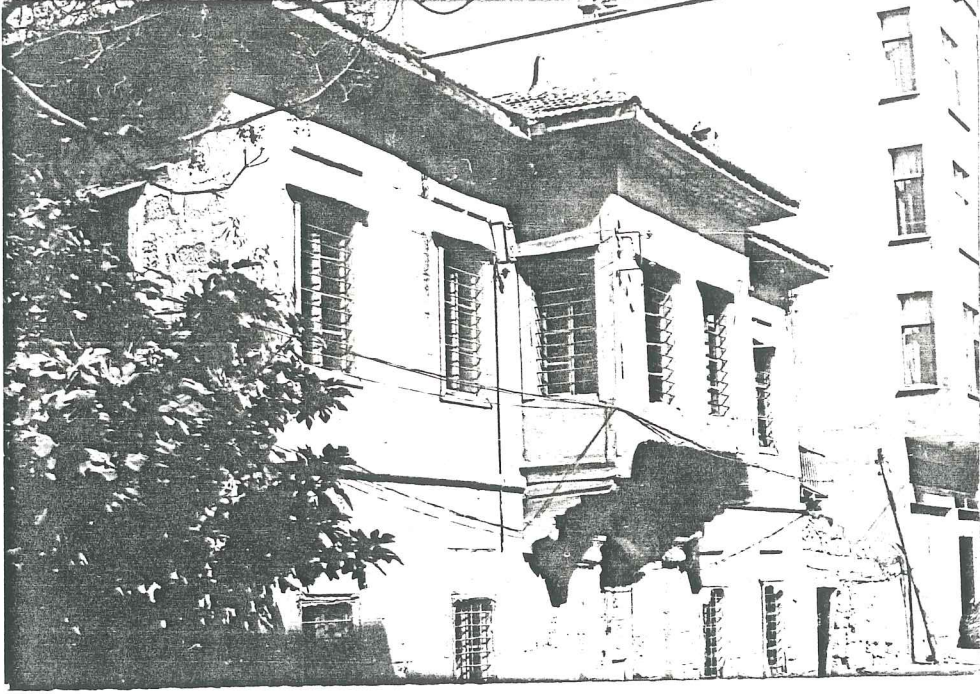
Tamamen taş olan Mersin evlerinin çıkmalarıda taştandır. Mersin evlerinde çıkma yapıp, yaşama mekânı olarak kullanılmış, çıkma yapıp, teras olarak kullanılmış. Planda mekânlar geri çekilmiş, teras yapılmış. Yani, değişik alternatifler kullanılmıştır. (Fotoğraf 1-2-3-86-87)

(Fotoğraf 86)

Mersin'de bir çıkma

Daha önceki bölümlerde olduğu gibi, çıkmalar bölümünde de birçok benzerlik göze batıyor. Örneğin (Fotoğraf 86) Çıkmanın altındaki eğrisellik. Bu silifke, Anamur, Alanya Finike yani hemen hemen tüm Akdeniz'de görebileceğimiz bir eğrisellik.

(Fotoğraf 87)
Mersin'de çıkma ve altı

7.2. SİLİFKE

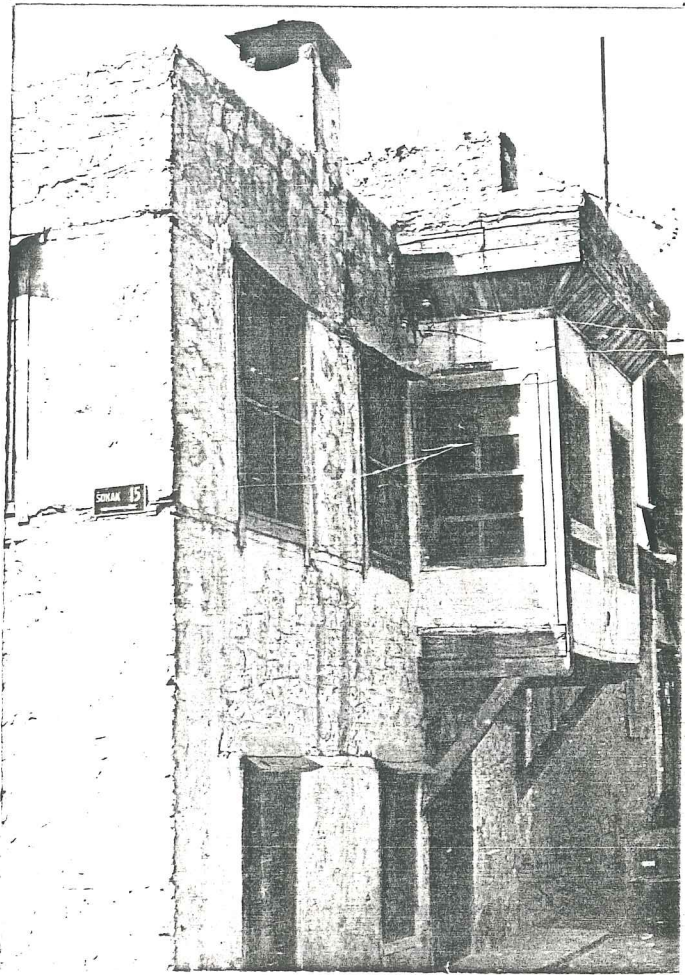
Silifke'de çıkmalar ahşaptandır. Bu çıkmaların köşelerindeki babalar ile alt alınlık açık bırakılmış, geriye kalan kısımlar ise, sıvanmıştır. (Fotoğraf 88)

Çıkmalar bazı eelerde taşa taşıtılmış, bunu yaparken taş payandanın üzerine ahşap elaman geldikten sonra çıkma oturtulmuştur. (Fotoğraf 89) Bazılarında ise 45° lik ahşap veya demir payanda kullanılmıştır.

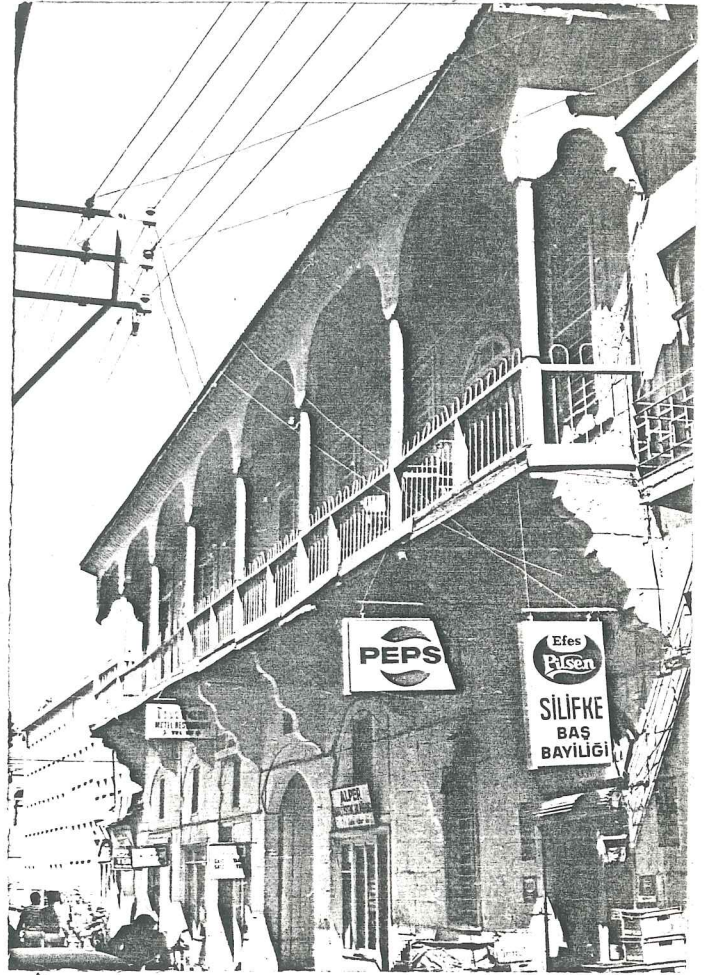
(Fotoğraf 88)
Silifke'de çıkmlar

Çıkmalar üzerindeki çatılar
evin çatısının devamı şeklin-
de çıkmışlar. Ve kırma çatı
şeklindedirler.

(Fotoğraf 89)
Silifke'de çıkmlar

Daha önce de belirttiğim gibi; Silifke'de evin boyunca uzanan teraslara rastlamak mümkün. Bu teraslar tamamen ahşaptan. Terasların üzerine normal çatı gelmekte, bu çatının yükü ince ve zarif kolonlarla terasa, oradanda payandalarla duvara aktarılmaktadır. Çıkmaların korkulukları da ahşaptandır.

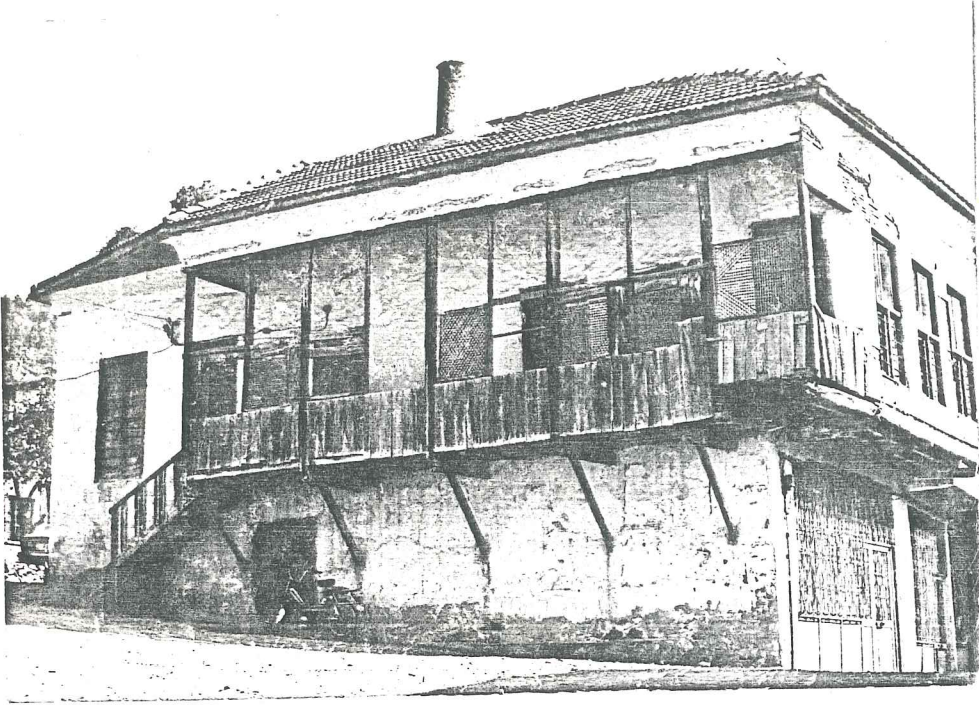
(Fotoğraf 90)

Silifke evlerinde çıkma

7.3. ANAMUR

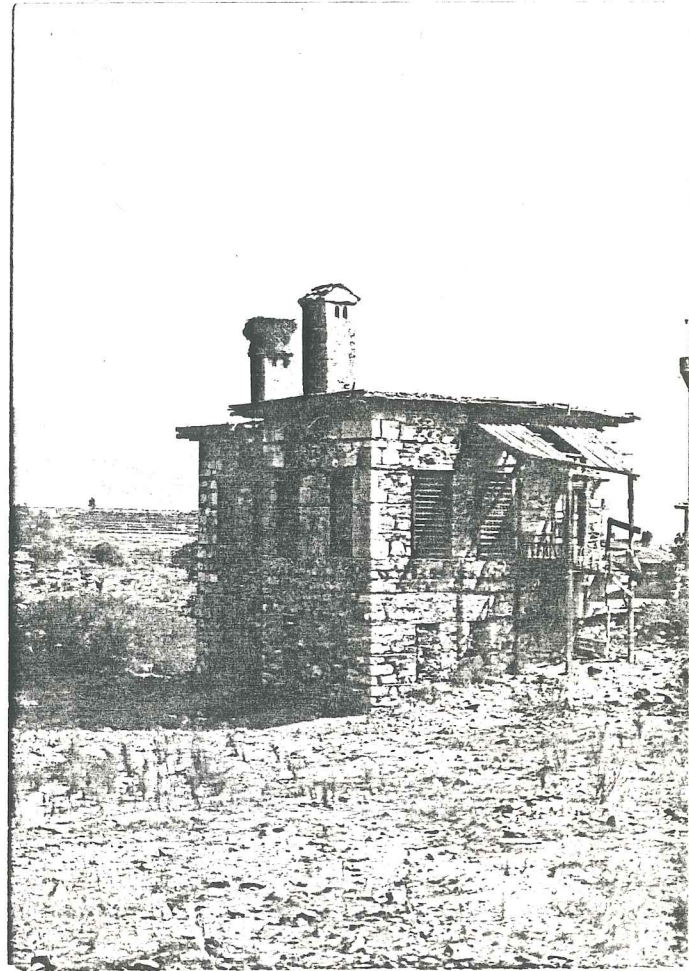
Anamur evindeki çıkmalar, Silifke evindeki çıkmalara oldukça benzemektedir. Bu çıkmalar yine evin boyunca devam etmekte ve ahşaptırlar.

Silifke evlerindeki çıkmalardan farklılık, çatılardadır. Yukarda da anlattığım gibi, Silifke evlerinde çıkmaların üzerindeki çatı normal çatının devamı şeklindeydi. Oysa; Anamur evlerinde bu çatılar bir alt katta ve bağımsızdır. Çıkmaların altındaki payandalar yaklaşık 5x10 ebadında ve duvarı 45° açıyla bağlanmaktadır.

(Fotoğraf 91) Anamur evlerinde teras

Bu tür çıkmalar Ortaköy'de de mevcuttur. Yalnız bunlar daha ufak, sadece (2.kat 1.kattan bağımsız olduğundan) 2. kata giriş için kullanılmaktadır.

(Fotoğraf 92)

Ortaköy evi

7.4. GAZİPAŞA

"Gazipaşa, Akdeniz bölgesinin ağırlığını oluşturan Alanya ve Antalya'nın doğudan başlangıcıdır" demiştim. Aynı şey, çıkmalar içinde geçerlidir.

Anamur'da çıkmaların taşınması, ya taş ya da 5x10'luk ahşap payandalarla yapılmıştır.

Ama Gazipaşa'da ahşap payandalar arası ahşap çitalarla kapatılmış, böylece çıkma altında bir eğrisellik elde edilmiştir.

Bunlar bazı evlerde sıvanmış bazı evlerde ise, olduğu gibi bırakılmıştır.

(Fotoğraf 93)

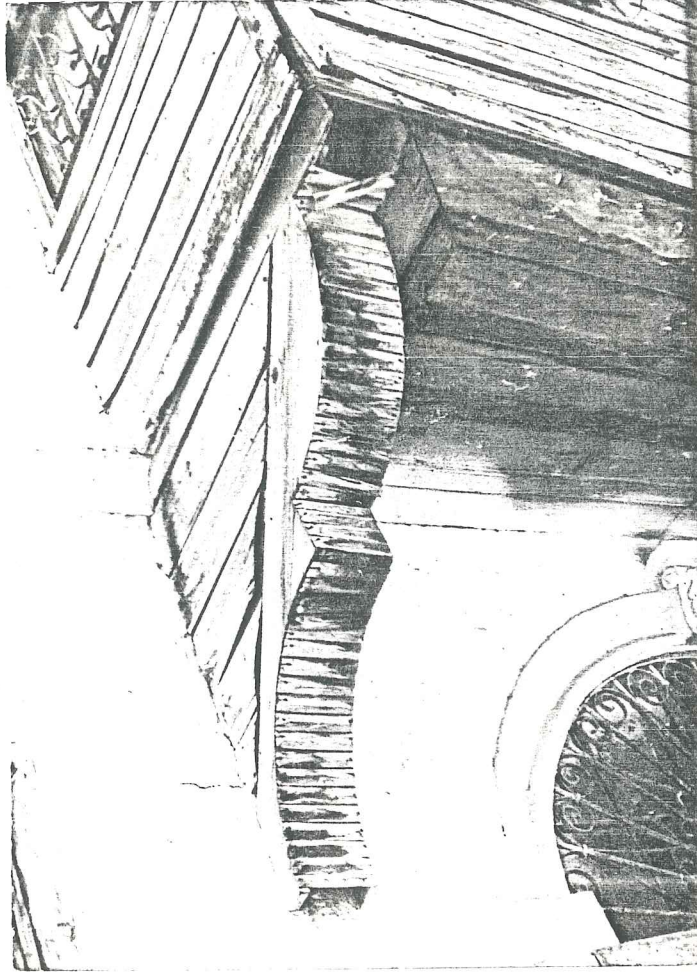
Gazipaşa'da çıkmalar

7.5. ALANYA

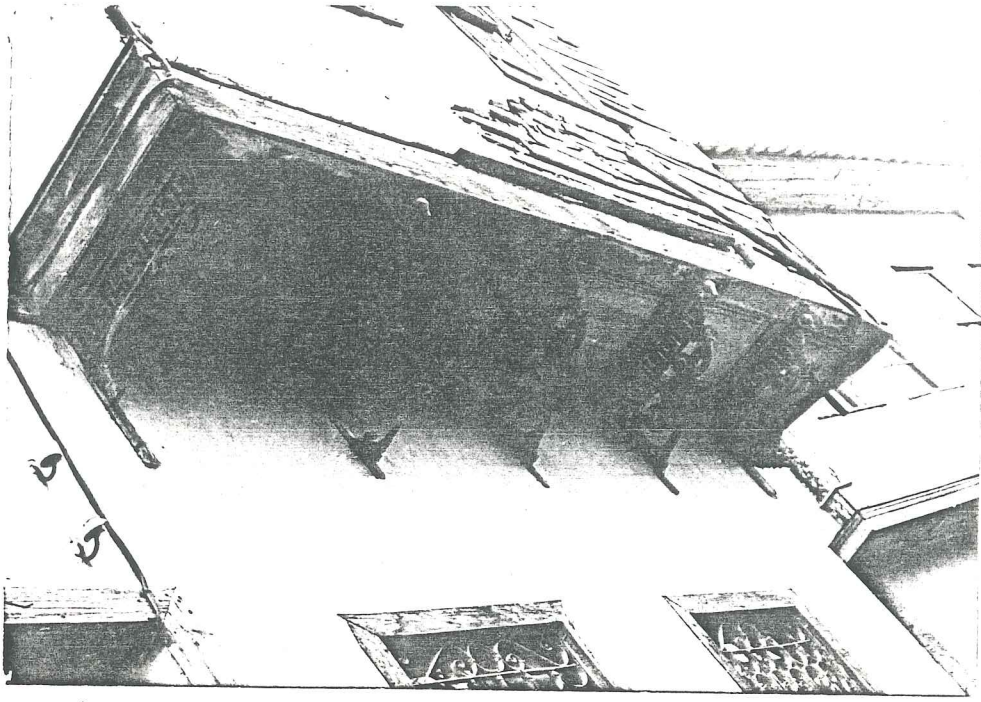
Alanya'daki çıkmalar da ahşaptan yapılmıştır. Ayrıca, ahşaptan olan Alanya çıkmaların üzeri, samanlı sıva ile sıvanmıştır. Çıkmaların taşınması için, bazılarında çıkmanın ucundan başlayan ve 45° açı ile duvara birleşen 5x5 - 5x10 ahşap payandalar (Fotoğraf 94) bazılarında, köşelerden aynı açıyla fakat dolu ve daha süslü bir ahşap eleman kullanılmıştır. (Fotoğraf 95) Bazılarında ise dökme demir kullanılmıştır. (Fotoğraf 96)

(Fotoğraf 94) 5 x 10 ahşapla çıkmanın taşınması

(Fotoğraf 95)
Ahşap payanda

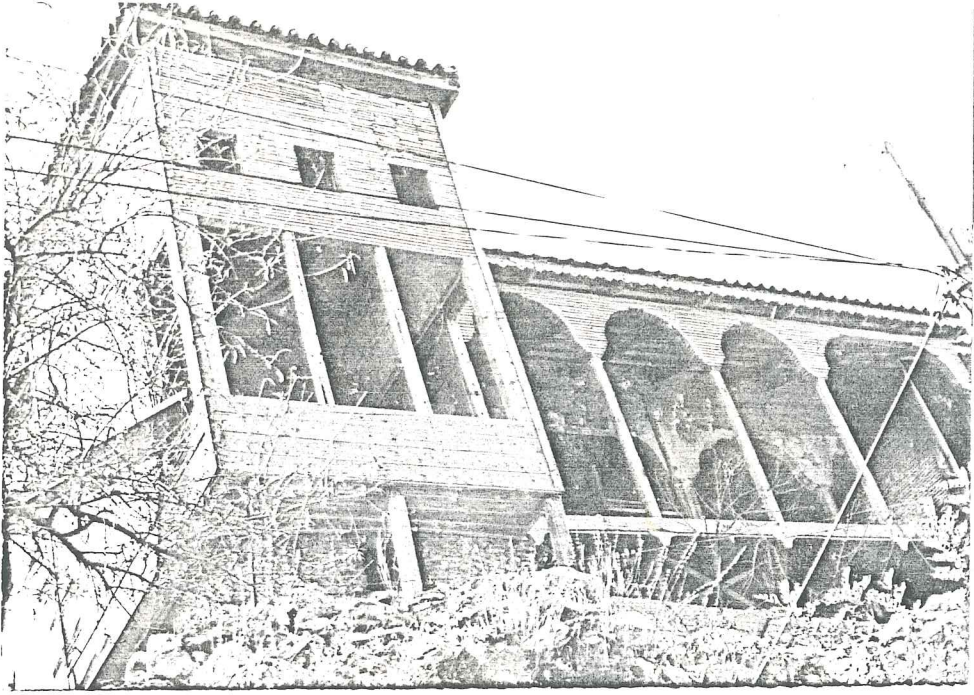

(Fotoğraf 96) Alanya çıkmalarında dökme demir

Alanya'da Silifke ve Anamur'da gördüğümüz boydan boya giden çıkmalara rastlamak mümkün. Aynı Silifke'deki gibi bu çıkmaların çatılarının yükünü basık kemerler ve ince kolonlarla ahşap döşemeye, oradan da duvara aktarılmaktadır.

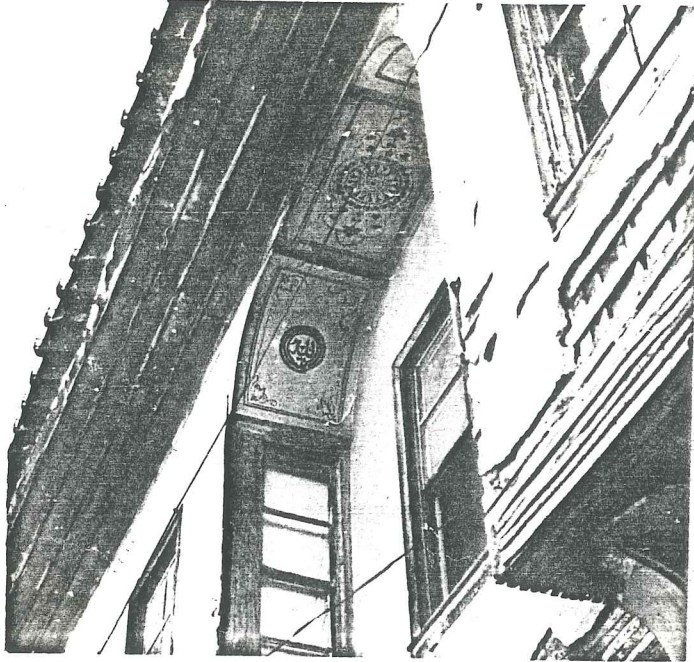
(Fotoğraf 97) Alanya'da bir çıkma

(Fotoğraf 98) Alanya'da çıkma

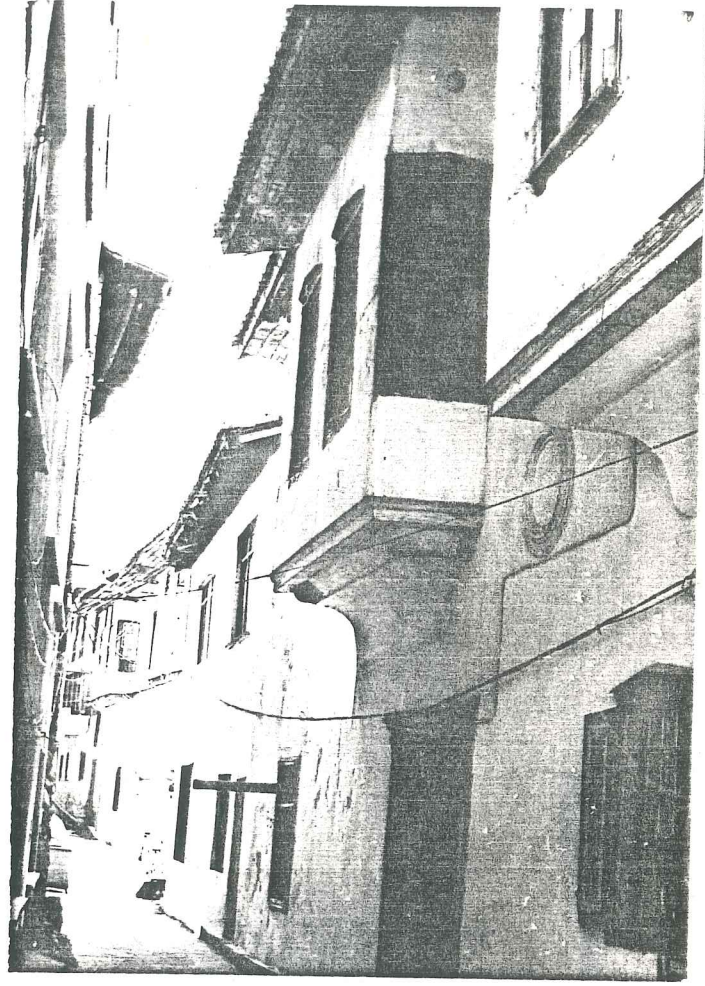
7.6. ANTALYA

Antalya evlerinin köşelerinde 2 adet çıkma vardır. Bu çıkmalar birbirlerine üstten dairesel bir biçimde bağlanmaktadır. (Fotoğraf 99) Bu daire üzerine süslemeler yapılmış ve renkli olarak boyanmıştır. Çıkmalar arasındaki duvarda mutlaka iki adet pencere vardır.

(Fotoğraf 99) Antalya'da çıkmalar

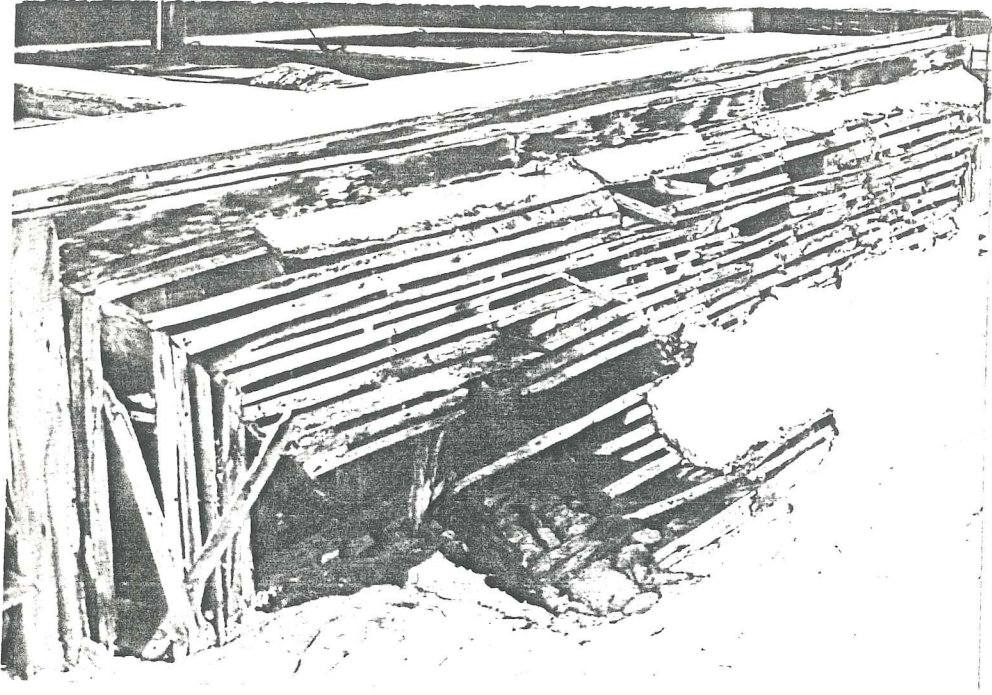
Çıkmaların taşınması için ise; Gazipaşa bölümünde anlattığım gibi (Fotoğraf 93) köşelerdeki payandaların araları ahşapla aynı eğriliğe kapatılmıştır. Daha sonra bunlar, kireç, kum ve saman karışımı bir sıvayla çıkma ile birlikte sıvanmıştır. Öz, yine hepsinde aynı yükü 45° ile alıp, duvara aktarmak. Silifke, Gazipaşa, Alanya ve Antalya'nın birbirlerinden tek farkı; sıvanıp sıvanmamasıdır. (Fotoğraf 102) Görüldüğü gibi (93 ile 102) pek farklılık göstermiyor.

(Fotoğraf 100) Antalya'da payanda

(Fotoğraf 101) Antalya'da payanda

(Fotoğraf 102) Antalya'da payanda

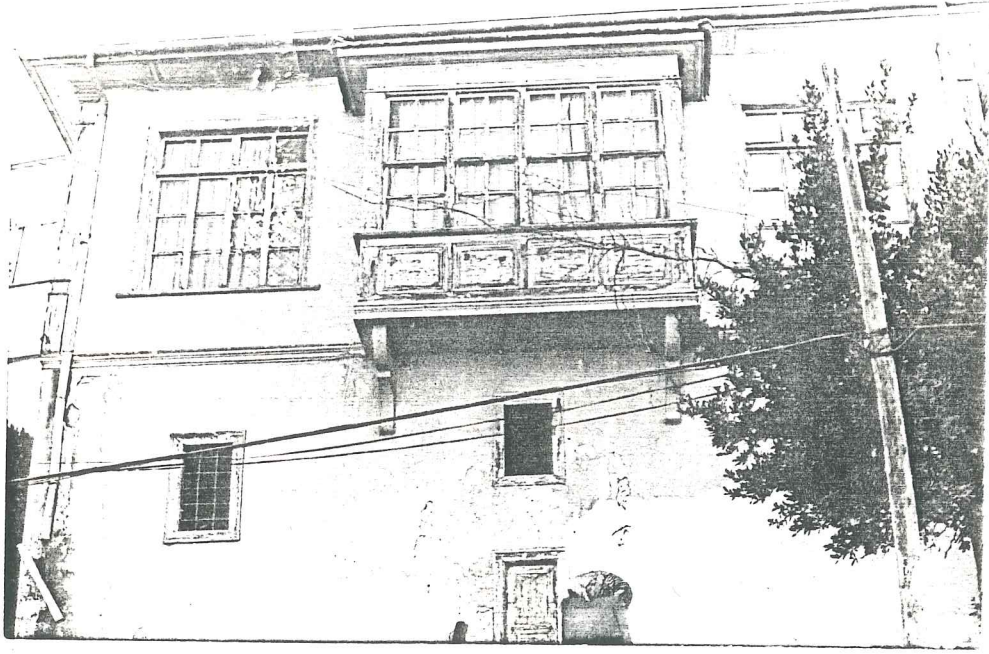
Bazı farklılıklar gösterse de, temel kurallar aynıdır. Örneğin: (Fotoğraf 103) sistem olarak aynı ama ahşap kaplanıp, sıvanmamış.

(Fotoğraf 103) Antalya'da payanda

7.7. FİNİKE

Pencereler bölümünde anlattığım gibi, Finike evlerinde her tarafı (parapet ve kabalar hariç) pencereden oluşmuş çıkmalar mevcuttur. Çıkmayı yine Silifke, Anamur, Gazipaşa, Alanya ve Antalya'daki gibi aynı eğrisellikte ahşap payandalar taşımaktadır. (Fotoğraf 104)

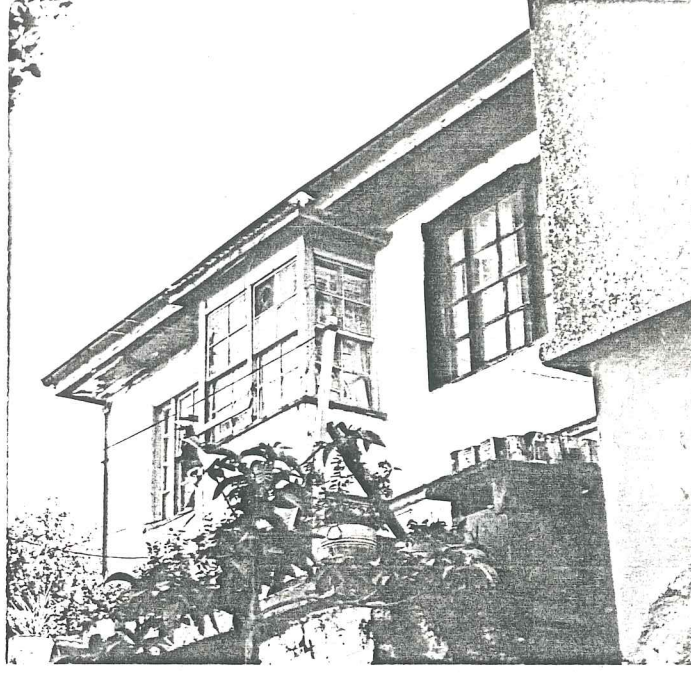

(Fotoğraf 104)

Finike'de çıkma

Bu çıkmaların hepsinin çatıları, normal çatıdan bağımsız ve kırma çatı şeklinde yapılmıştır. Finike'de çıkmalar, komple ahşap ve sıvanmamış olmasından dolayı, ahşabı süsleyerek kullanmışlardır. (Fotoğraf 105)

Bazı evlerin alınlıklarında da ahşap, süsleyerek kullanılmıştır.

(Fotoğraf 105) Finike'de çıkma

7.8. KAŞ

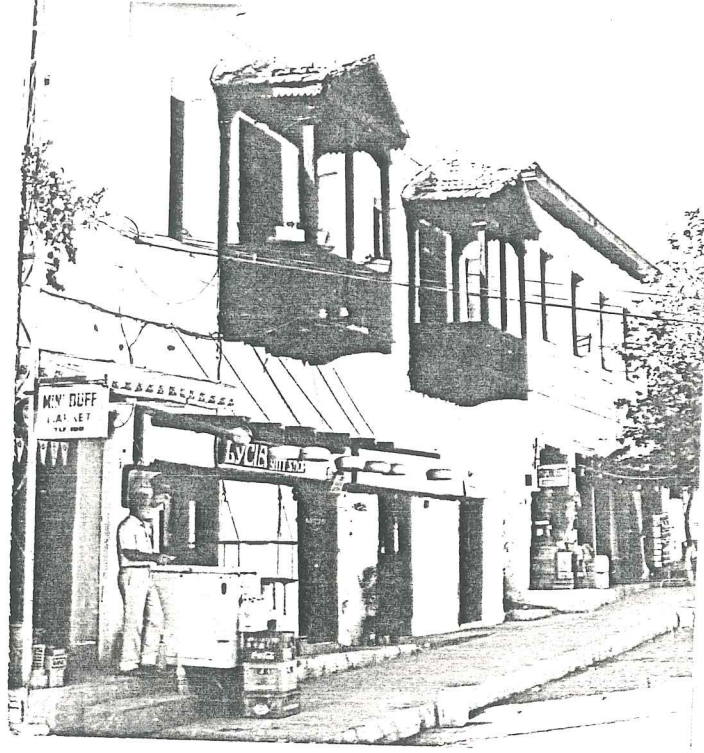
Kaş'taki çıkmaların tamamı teras amacıyla kullanılmıştır. Bu çıkmalar duvardan çıkan az eğimli ahşapla taşınmıştır.

Kaş'taki çatılar ise, bazıları teras, bazıları da kırma çatıdır.

Her iki halde de çıkmanın üzerindeki çatı, normal çatıdan bağımsız beşik çatıdır. (Fotoğraf 106-107)

(Fotoğraf 106) Kaş'ta çıkma

(Fotoğraf 107)

Kaş'ta çıkma

Çıkmalardada yine Mesin ve Kaş hariç tüm Akdeniz uyum içindedir. Her bölge tıpatıp birbirinin aynısı olmasa da, bir bölgede görülen çıkmalar diğer bölgede de gözükmektedir. Buna örnek: Silifke'de görülen uzun teraslar, Alanya'da, Alanya'da görülen 45°'lik payandalı çıkma, Anamur'da gibi.. Yani çıkmalarda da bir gruplama yaparsak;

- Mersin'de taş çıkmalar, taş payandalar
- Silifke'de ince kolonlu, basık kemerli uzun çıkmalar, 45°'lik payandalarla taşınan çıkmalar, taş payanda, onun üzerine ahşap gelerek, oluşan çıkmalar,
- Anamur'da uzun çıkmalar, tek çıkmalar,
- Gazipaşa'da 45°'lik tek çıkmalar, eğrisel payandalı çıkmalar,

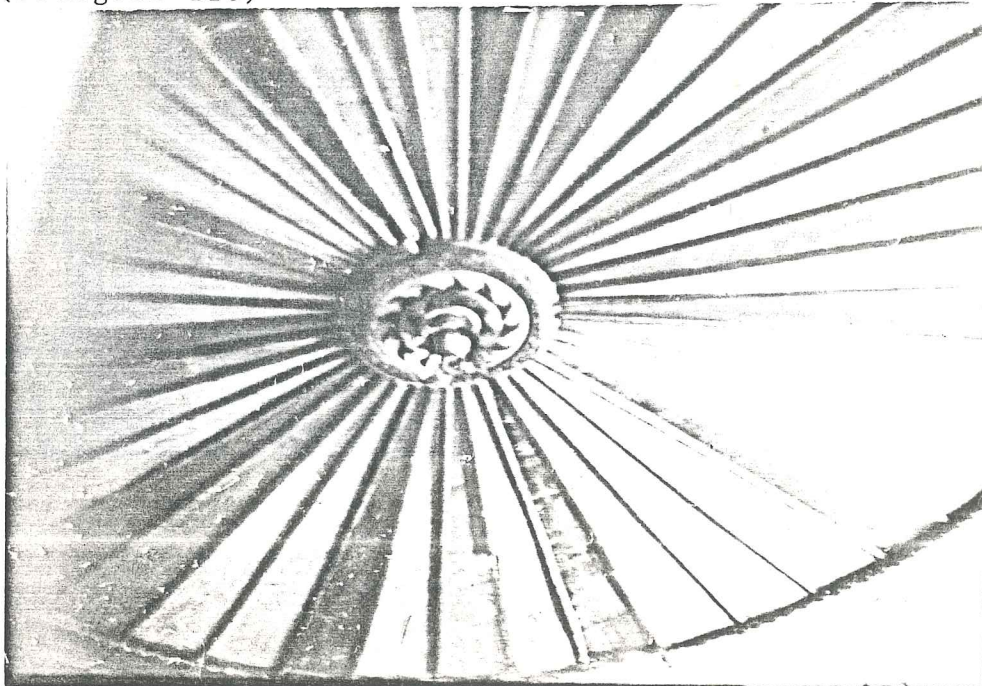
- Alanya'da ince kolonlu, basık kemerli uzun çıkmalar, basık kemerli ince kolonlu tek çıkmalar, dolu eğrisel payandalı çıkmalar,
 - Antalya'da eğrisel payandalı çıkmalar, tek tek köşelerden eğrisel payandalı çıkmalar, her evden iki çıkma ve üstten eğrisel kemerle bağlanma, her tarafı cam tek çıkmalar,
 - Finike'de her tarafı cam tek çıkmalar,
 - Kaş'ta her tarafı cam tek çıkmalar, teras amacıyla kullanılan çıkmalar,
- olmak üzere gruplayabiliriz.

8- TAVANLAR VE SÜSLEMELER

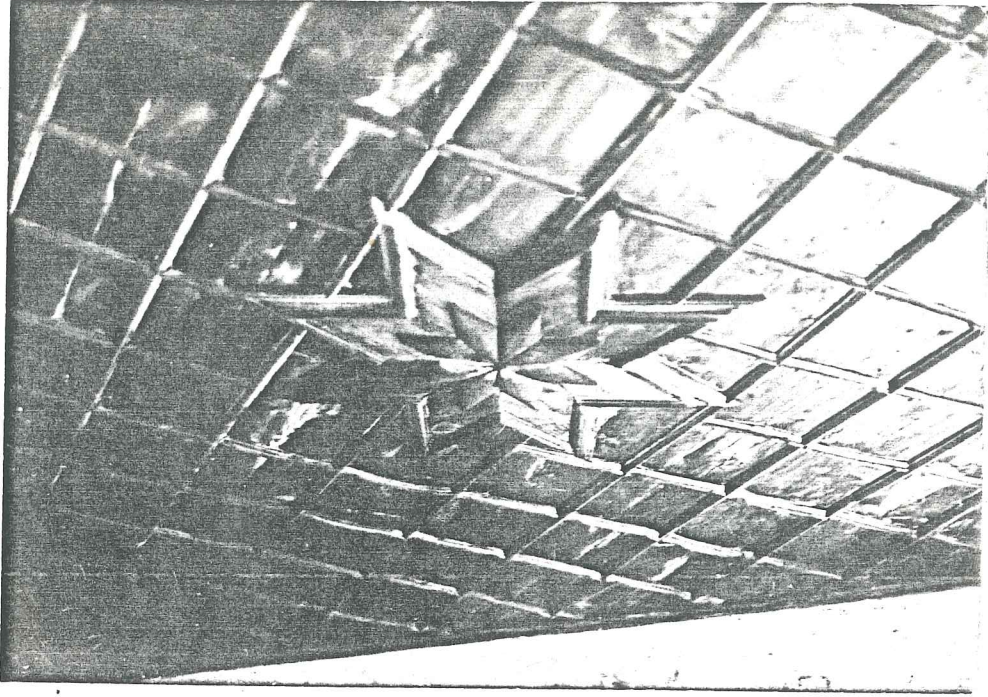
Tavanlarda, ailenin maddi durumuna göre değişmektedir. Eğer toprak damlı ve taşsa, bunlarda striktür tamamen açıktır. Yani striktür bölümündeki (Fotoğraf) gibi.. taşıyıcılar tamamen alttan gözükmemektedir.

Maddi durumları daha iyi olanlar ise taşıyıcıların altını ahşap konstriksiyonla kaplıyorlar ve bunlara göbekler yapıyorlar. (Fotoğraf 108-109) Bu göbekler daha ziyade evlerin yaşam mahallerinde yer almaktadır. Diğer odalardada bu kadar özentili olmasa da göbeklere rastlıyoruz.

(Fotoğraf 110)

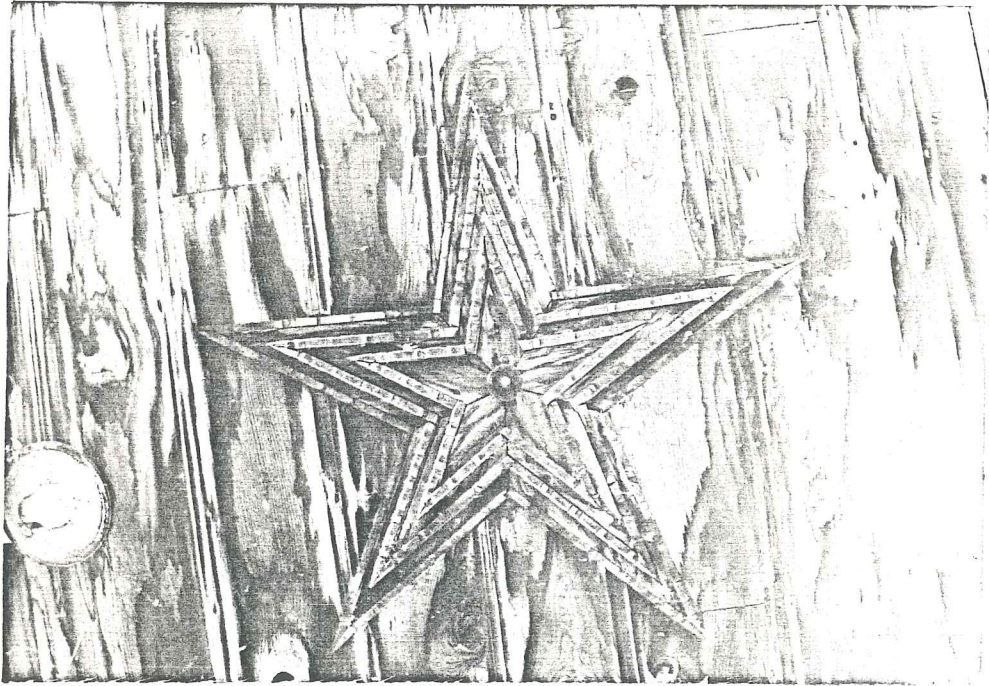

(Fotoğraf 108) Tavan göbeği

(Fotoğraf 109)

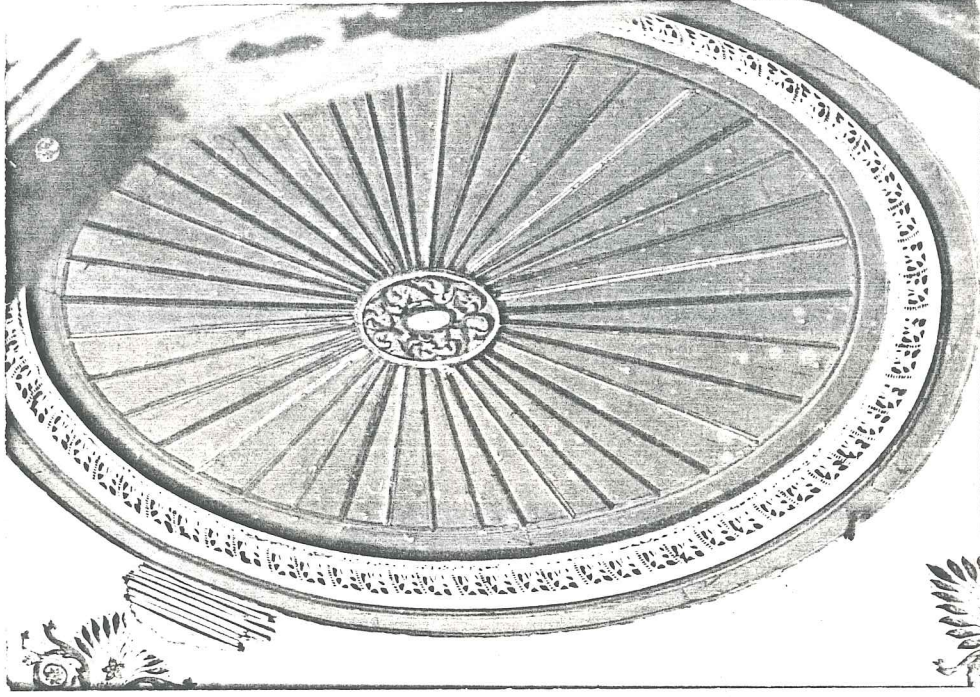
Tavan göbeği

(Fotoğraf 110)

Odadan bir göbek

Gelir durumu daha iyi olanlar, göbeklerini yine yapmışlar ama tavanı sıvayıp, onun üzerinede boyayla değişik figürler yapmışlar. (Yalnız göbek sıvanmadan bırakılmış)

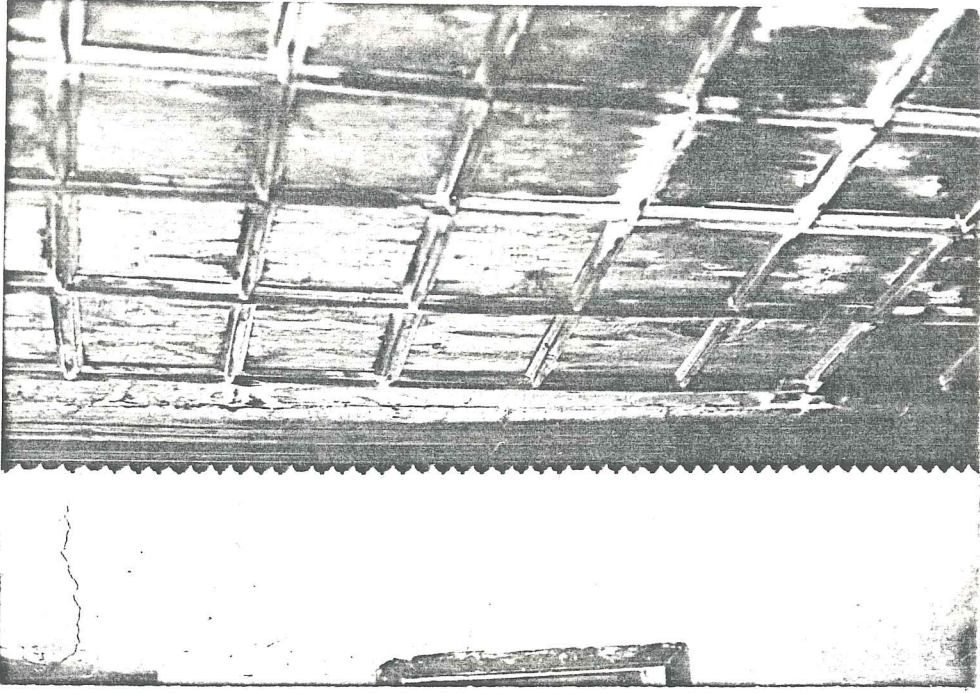

(Fotoğraf 111)

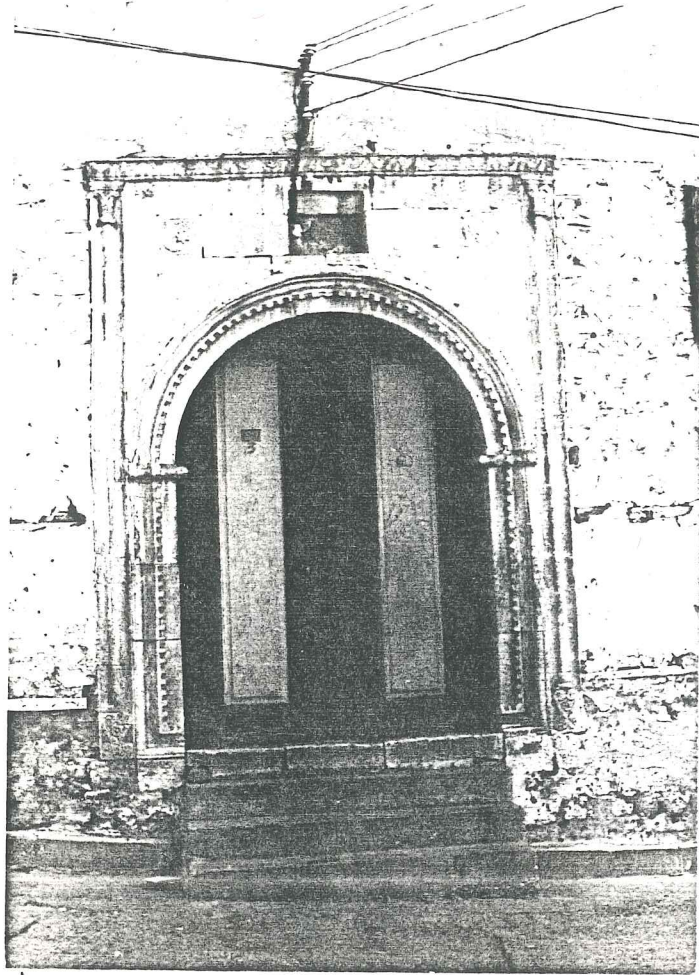
Sıvanmış tavanlar

Daha öncede belirttiğim gibi; Akdeniz'li, fazlaya kaçmadan süslemeyi çok kullanmıştır. Bilhassa, ahşap üzerinde her köşeyi değerlendirmişler ve orayı zenginleştirmişlerdir.

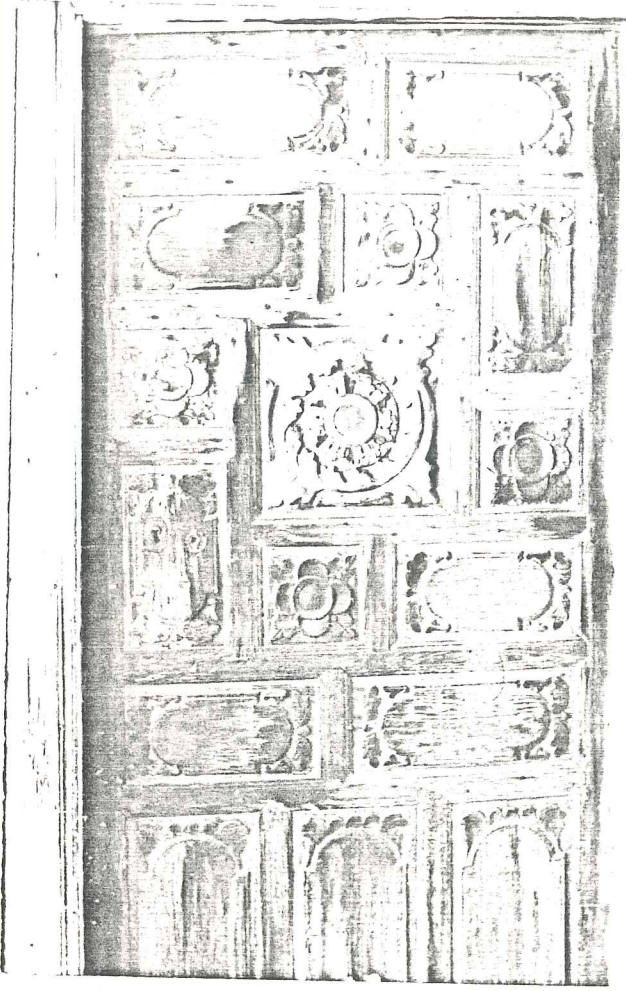
Örneğin: tavandaki ahşalan bitişleri, (Fotoğraf 112) giriş kapısının etrafları (Fotoğraf 113) iç kapıların üzerleri (Fotoğraf 114-115) içerdeki bir ocağın etrafı ve üzeri (Fotoğraf 116)

(Fotoğraf 112) Tavan bitişleri

(Fotoğraf 113) Giriş kapısı

(Fotoğraf 114)

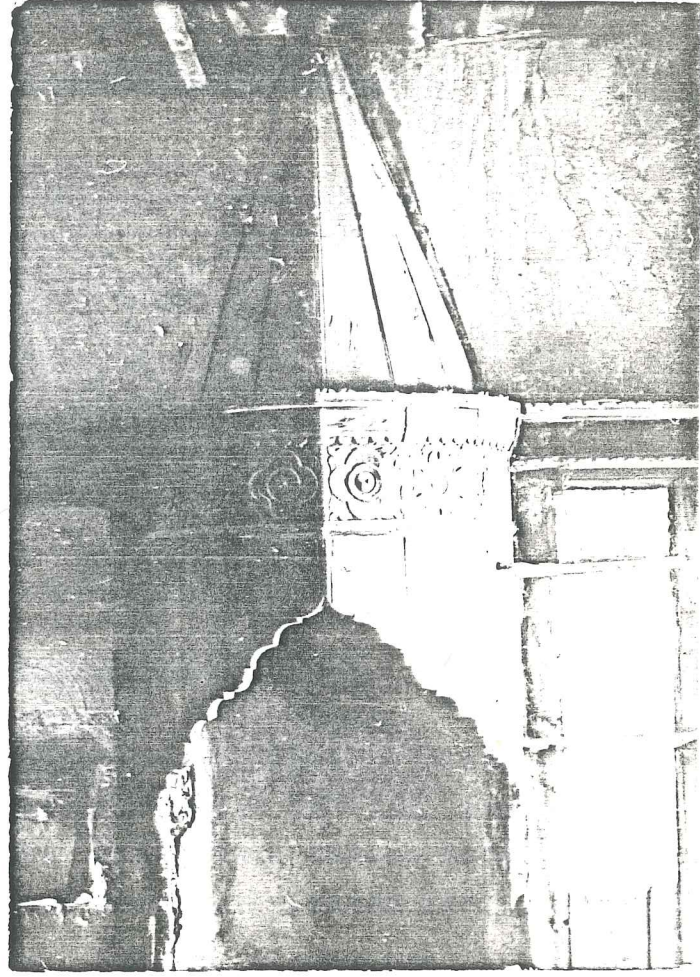
İç Kapılar

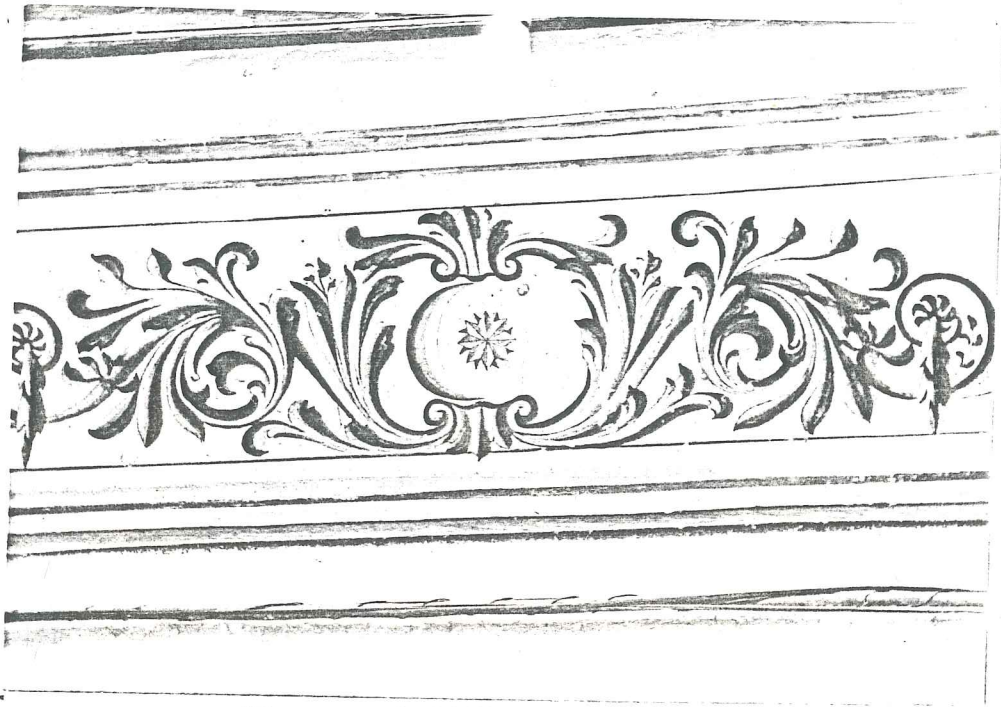
(Fotoğraf 115)

İç Kapılar

Akdeniz'liler, ahşabı oymak kadar boyamayıda çok kullanmışlardır. Bunlar (Fotoğraf 111)de olduğu gibi, göbek etrafı(Fotoğraf 117-118) de olduğu gibi çıkma altı şeklindedir.

(Fotoğraf 116) Ocak

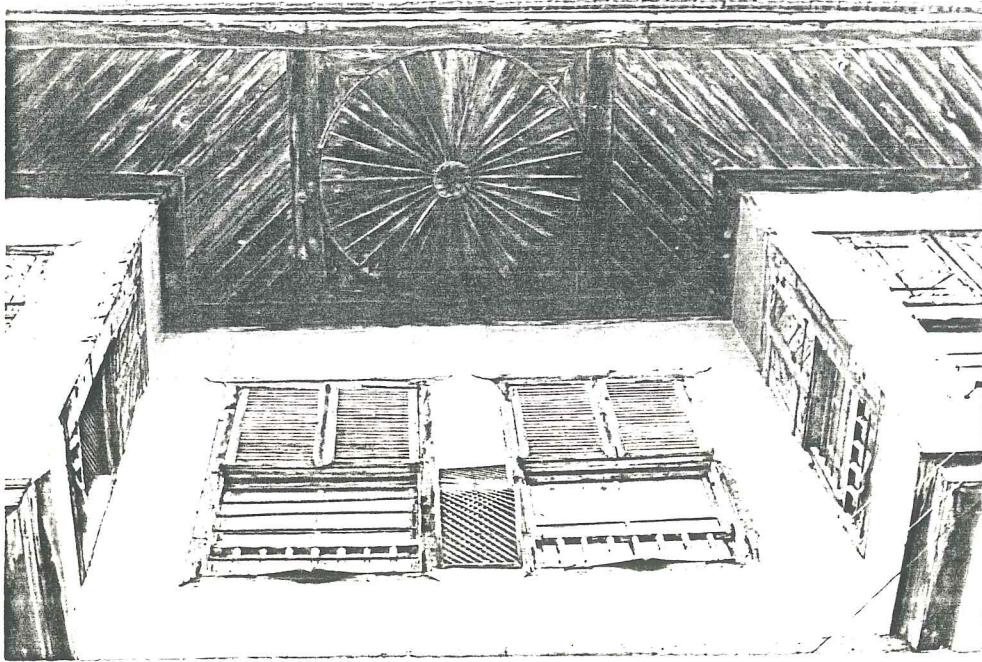

(Fotoğraf 117) Çıkma altı

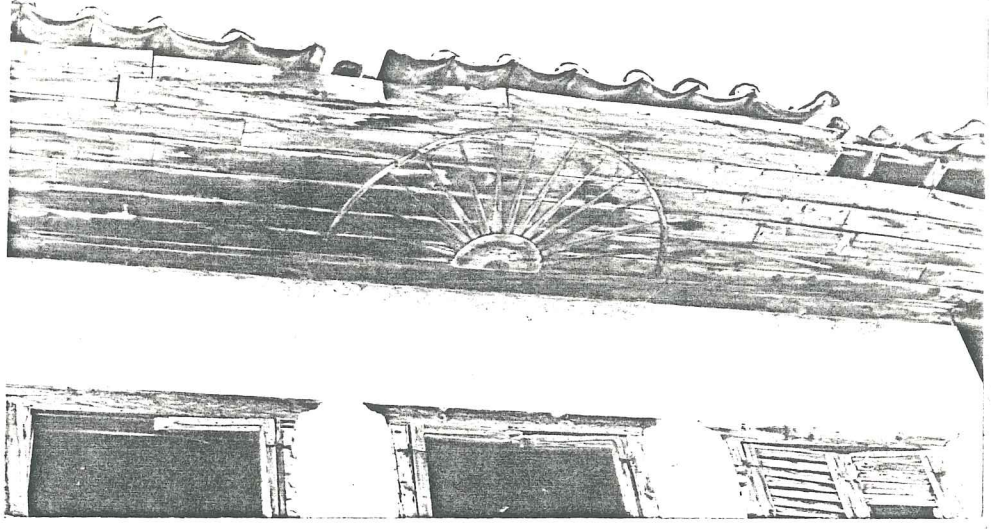
(Fotoğraf 118) çıkma altı

Akdeniz bölgesi, tavanlar ve süslemeler yönündende oldukça benzerlik göstermektedir. Örneğin:(Fotoğraf 109-111) Gazipaşa, Alanya'da tavan göbeklidir. Oysa; aynı desene Antalya'da bir saçak altında rastlamak mümkün.(Fotoğraf 119)

(Fotoğraf 119) Saçak altı

Bir diğerk örnek de; Silifke'de rastladığım başka bir göbek yine Antalya'da bir başka saçakta rastlanabiliyor. (Fotoğraf 120)

(Fotoğraf 120) Saçak altı

Süslemede de örnekler verebiliriz. Örneğin: (Fotoğraf 111) tavanın etrafındaki süslemeyle, Antalya'daki çıkma altındaki süslemenin deseni aynı.

Akdeniz'de farklılık gösteren bölge ise; Mersin, Finike, Kaş'tır. Ama Anamur'luda süsü fazla kullanmamıştır.

9. AKDENİZ EVLERİNDE BAHÇE

Akdeniz'de önem verilen bir diğer başlıkta bahçedir. Bunu ya arka bahçe, ya da bahçe içinde ev olarak düşünmüşlerdir.

Mersin'den başlarsak, Mersin yerleşim olarak tamamen dolduğu için arsa spekilasyonu doğmuş. Bu sebepten dolayı Mersin'de bahçeye fazla rastlanmamaktadır.

Silifke'de yine sokak havası hakim, sokakta yeşili görmek zor ama mutlaka arka bahçe yapma yoluna gidilmiştir.

Ortaköy'de, evlerin bitişik nizam olmayışı, az ailenin bulunması ve dışardan kimse gelmediği içinde, araziler miras yoluyla sahiplenildiğinden, her taraf yeşil ve tüm evler bahçe içindedir. (Fotoğraf 121)

(Fotoğraf 121)

Ortaköy'de bir ev

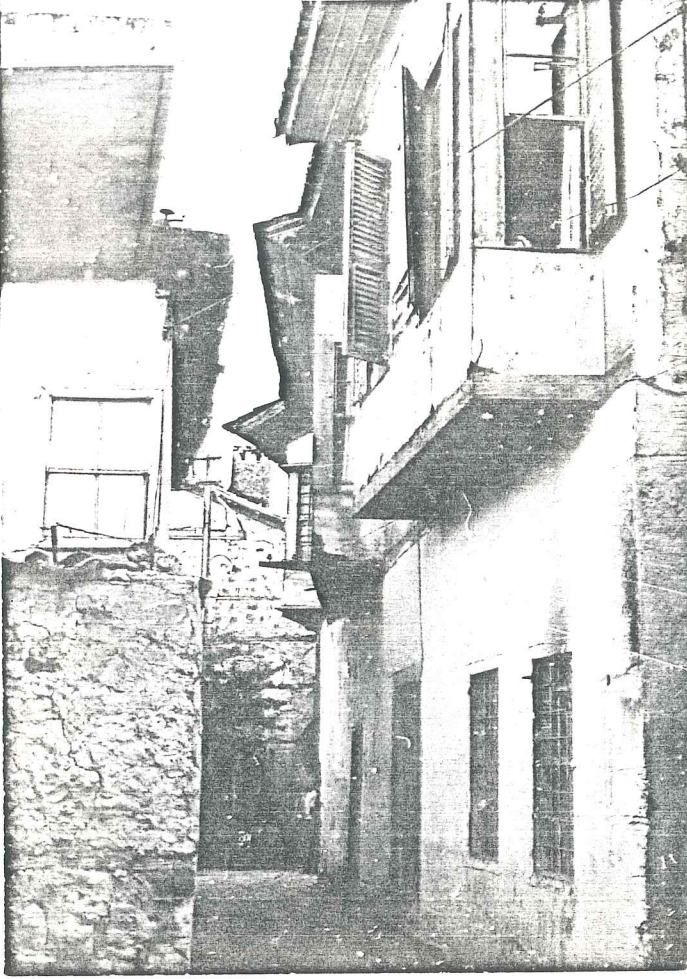
Gazipaşa ve Alanya'da, Ortaköy'le aynı özelliği taşımaktadır. Tamamen ayırık bahçe içindedir. (Fotoğraf 122)

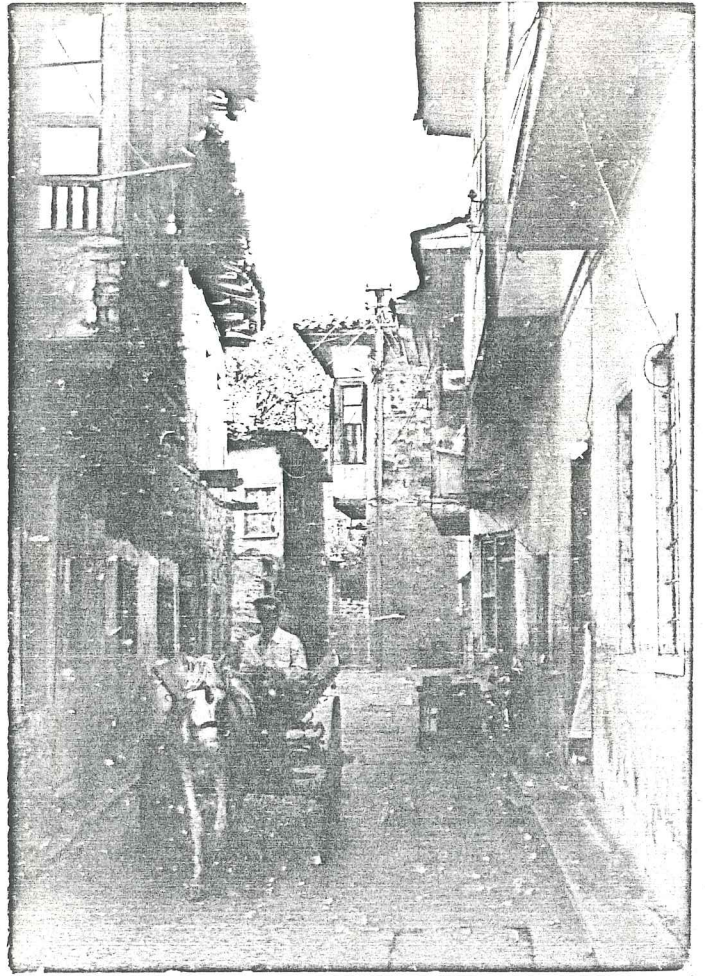
(Fotoğraf 122)

Alanya'dan bir ev

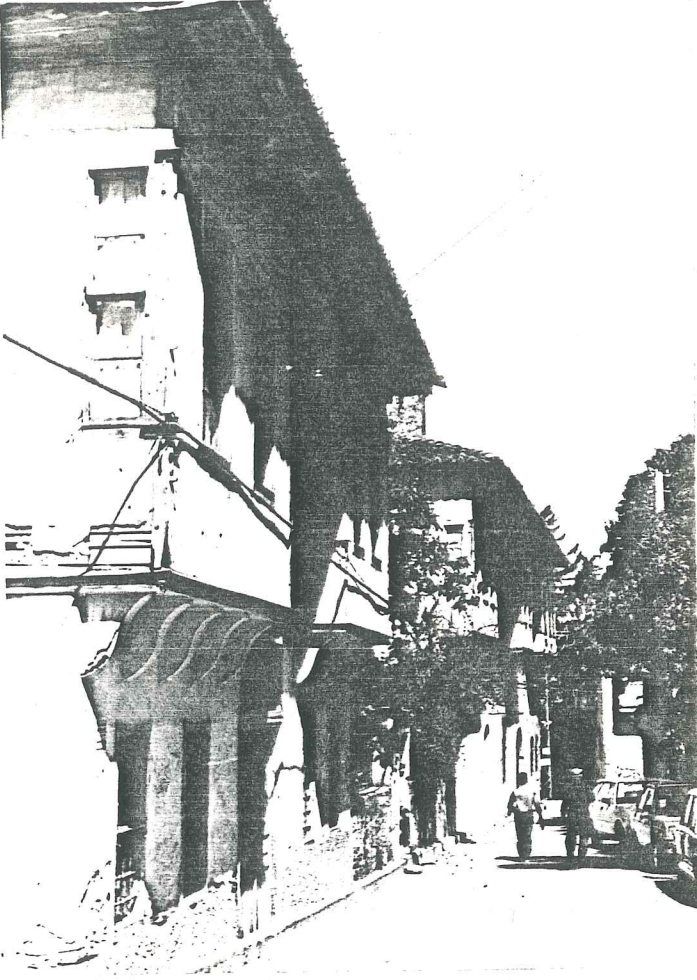
Antalya, tamamen bitişik nizam ve sokak havasında olduğu için, dolaşırken, yeşile rastlamak çok zordur. Sokakta evler birbirlerine oldukça yakın. Bitişik olmayan evler arasında da yüksek duvarlar vardır. (Fotoğraf 123-124-125-126)

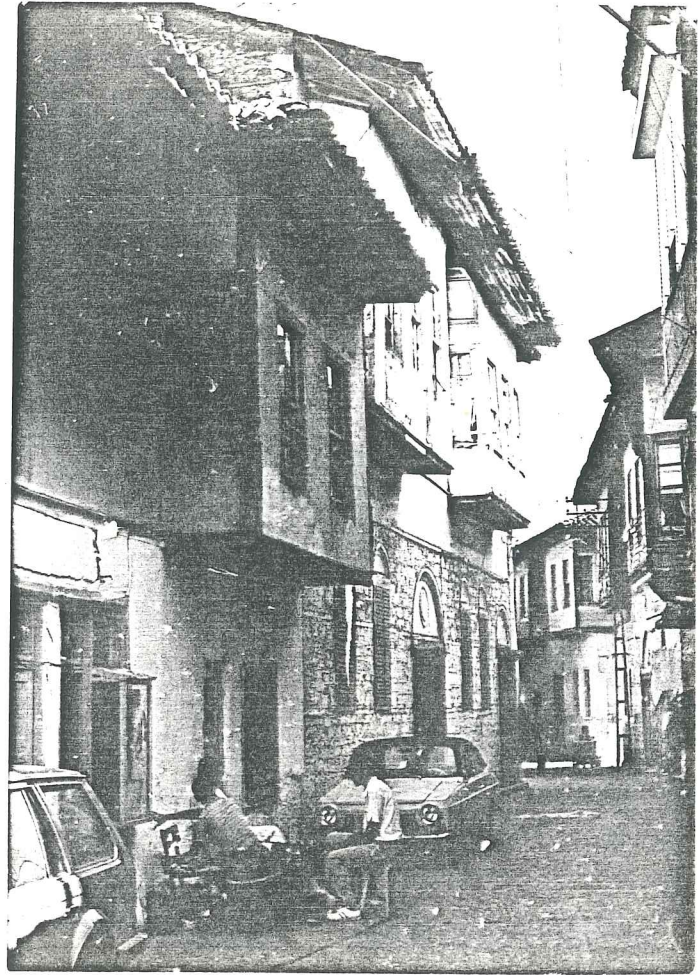
(Fotoğraf 123)
Antalya Sokakları

(Fotoğraf 124)
Antalya Sokakları

(Fotoğraf 125)
Antalya Sokakları

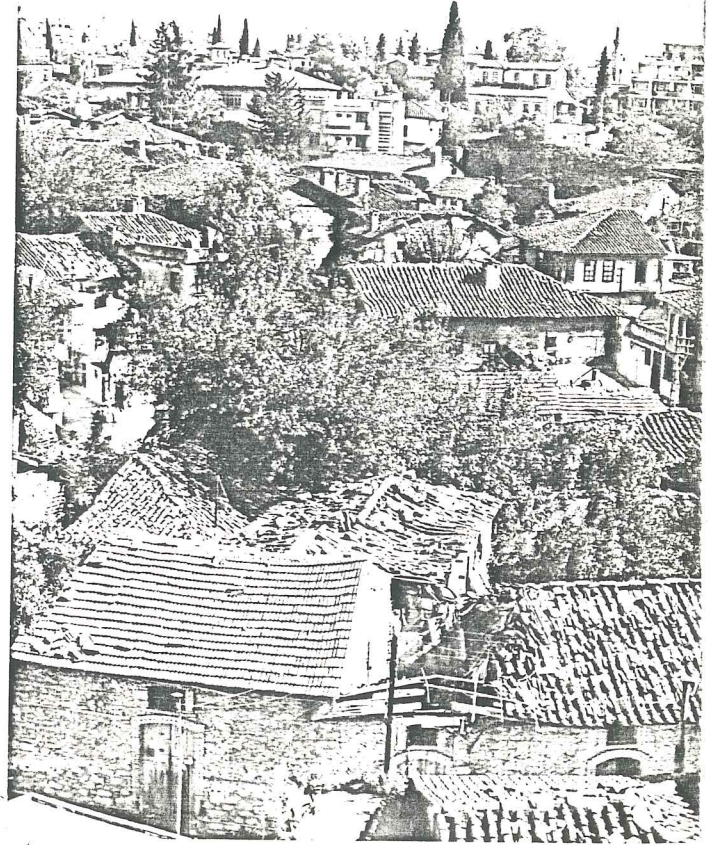
(Fotoğraf 126)
Antalya Sokakları

(Fotoğraf 127) Antalya Sokakları

Oysa; Antalya Kaleiçi'ne tepeden baktığımızda, evlerin aralarında adeta bir sokak gibi uzanan yeşile rastlayabiliriz. Bunlar genelde rüzgâr yönündedir. Yazın buraları oldukça gölge ve serindir. Daha önce de belirttiğim gibi; aileler bu arka bahçede oturabiliyor, yemek yiyebiliyor yani birçok fonksiyonunu yerine getirebiliyor. Bunu yaparken de mahremiyetini gizli tutabiliyor.

Bazen sokak bitimlerinde yüksek ağaçların yeşillerine rastlamak mümkün.

(Fotoğraf 128)

Antalya Bahçeleri

SONUÇ

Akdeniz'i mimari olarak 5 bölgeye ayırabiliriz. Bunlar :

- 1- Mersin'deki taştan olan azınlık mimarisi,
- 2- Silifke ve Anamur'daki (yer yer Alanya'da da) dar ve uzun teraslı evler,
- 3- Anamur, Ortaköy, Silifke'nin bazı evleri, Gazipaşa, Alanya, Antalya,
- 4- Antalya, Finike ve 1 adette Kaş'ta olan her tarafı cam olan tek çıkmalı evler,
- 5- Kaş'taki Rum mimarisidir.

Toplumun kültür yapısı, insanların yaşama biçimlerini, alışkanlıklarını ve davranış biçimlerini her zaman etkilemiştir. Değişen zaman ve ihtiyaçlarla, kültürlerinde değiştiği düşünülse bile, zaman yelpazesi içinde, belirli kültürlerin devamı olan toplumların, aynı kültür özelliklerine sahip oldukları açıktır. Kültür yapımızdaki sürekliliğin, sivil mimarimizde de devam ettirilmesi, günümüz ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi, kullanıcı ihtiyaçlarına doğru çözümler getirmek açısından zorunludur.

Geleneksel Türk evi, kullanıcıların gereksinimleri doğrultusunda oluşmuş ve o günün kültür yapısını yansıtan önemli bir kaynaktır. Bu mimari anlayışına sahip çıkmak, sadece mevcut geleneksel konutların restorasyonu veya korunmaya alınması şeklinde düşünülmemelidir. (Mevcut olanlarda mevcudiyetini çevredeki saygılı binalarla korumalıdır) Önemli olan günümüz koşulları altında geliştirilebilme ve uygulanabilme yollarının araştırılıp, bulunmasıdır.

Türkiye'de uygulanmakta olan katlı konut çözümlerinde (cephe ve plân olarak) batılı ülkelerdeki katlı konutlarla büyük benzerlikler mevcuttur. Bunda, Türkiye için kaçınılmaz ve gerekli olan batılı ülkelerin refah düzenine ulaşma isteğinin de doğal olarak birçok etkisi mevcuttur. Fakat, asıl ve gerekli olan nokta; alınan teknolojik bilgilerin, araştırma sonuçlarının, yorumlanıp topluma uygun hale getirilmesidir.

Böylece teknolojik bilgi transferinin doğal sonucu olan kültür alış verişi sonunda toplumun değer yargılarından koparak, kaosa düşmesi kısmen önlenmiş olur.

Ben her ne kadar tezimde, Akdeniz evlerini sadece cephe yönünden ele aldım da; Türk evindeki mekân organizasyonu, boyutsal özellikleri, mekân kullanım biçimleri gibi konularda, günümüz katlı konutlarında, Türkiye'deki kullanıcı gereksinmelerinin karşılanması yönünden önemli kaynak oluşturlar,

Türk evinden yapılacak modern mimaride, onun özümленerek kullanılması olabileceği gibi, biz Postmodern deyip, bir Yunan bir Roma mimarisinden yararlanma yerine Türk evinden, Türk mimarisinden yararlanılması da söz konusudur.

Diğer bir konu da: bunların, (Akdeniz evlerinin) yapılan yozlaşmış binalar içinde kaybolması yerine, o bölgenin sit haline dönüştürülüp bina yığınları içinde kaybolmasında önlenememelidir. Bugün Alanya'ya baktığımızda, tamamen beton kütleleri içinde kaybolduğunu görürüz. Oysa, bir de eski Alanya'ya bakalım.

Yoğunluk az ve yerleşim dağınık ise ve aralarına yeni binalar kazandırmakta söz konusu olabilir ama bu hiçbir zaman eski evlerin kaybolması anlamında olmamalıdır.

Bölgeler, sit alanına alınırken, buraların ölü bir sit alanı olması yerine, içinde bulunduğu şehrin yapısına göre buralara yeni fonksiyonlar kazandırılarak, o bölgenin yeniden canlandırılması söz konusu olmalıdır. Buna verilebilecek en iyi örnek, Antalya Kaleiçi'dir. Ölü sit alanı yerine tamamen konaklama ve eğlence merkezi haline dönüştürülmesi ve şehrin yaşayan bir bölgesi halindedir. (Bak Kaleiçi bölümü)

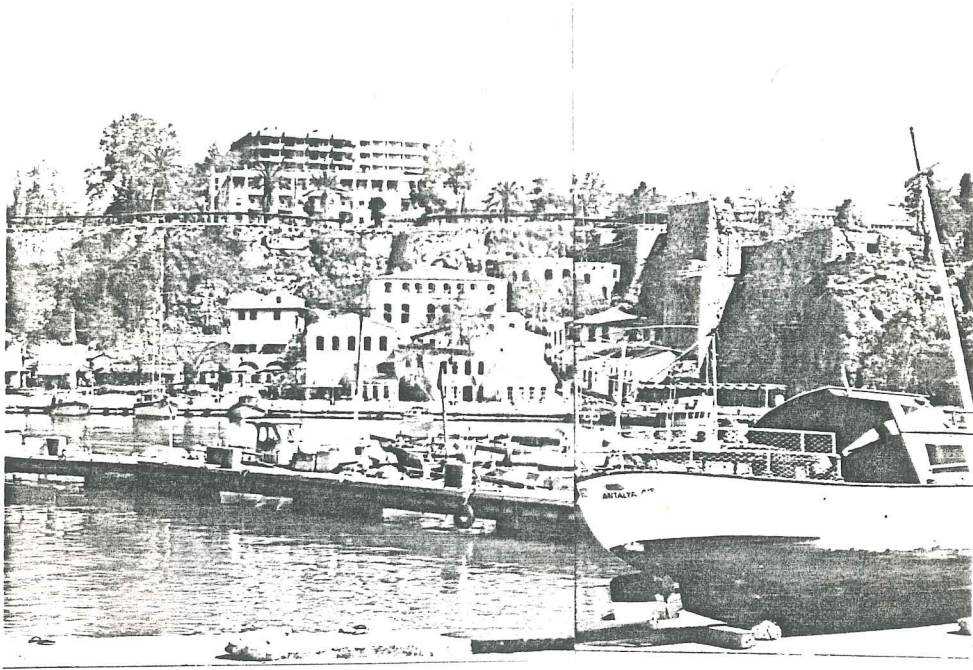
"Unutulmamalıdır ki; nasıl dünya atalarımızın bize bıraktığı miras olmayıp, torunlarımıza bırakılan bir emanetse"

Bu söz aynı şekilde Akdeniz evleri içinde daha doğrusu, Türk evleri için de geçerlidir.

"TÜRK EVLERİ, TÜRK KÜLTÜRÜ, ATALARIMIZIN BİZE BIRAKTIĞI MİRAS OLMAYIP, TORUNLARIMIZA BIRAKILAN EMANETTİR "

Kaleiçi, bugün eski bölgeyi aynı koruyarak, yeni fonksiyonlar kazandırılmış bir yöremizdir. Böylece, hem kültür varlıklarımız korunuyor, hem değişik bir çevre oluşuyor, hem de döviz bırakılacak bir şekle dönüşmüş oluyor.

(Fotoğraf 129)

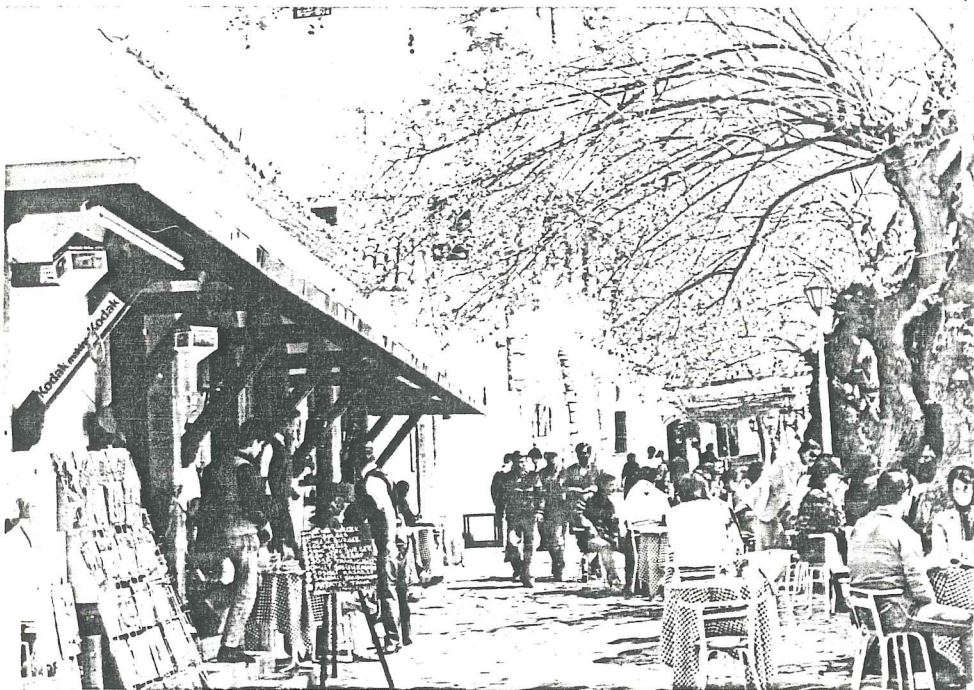
(Fotoğraf 129)

Antalya Kaleiçinden görünüm

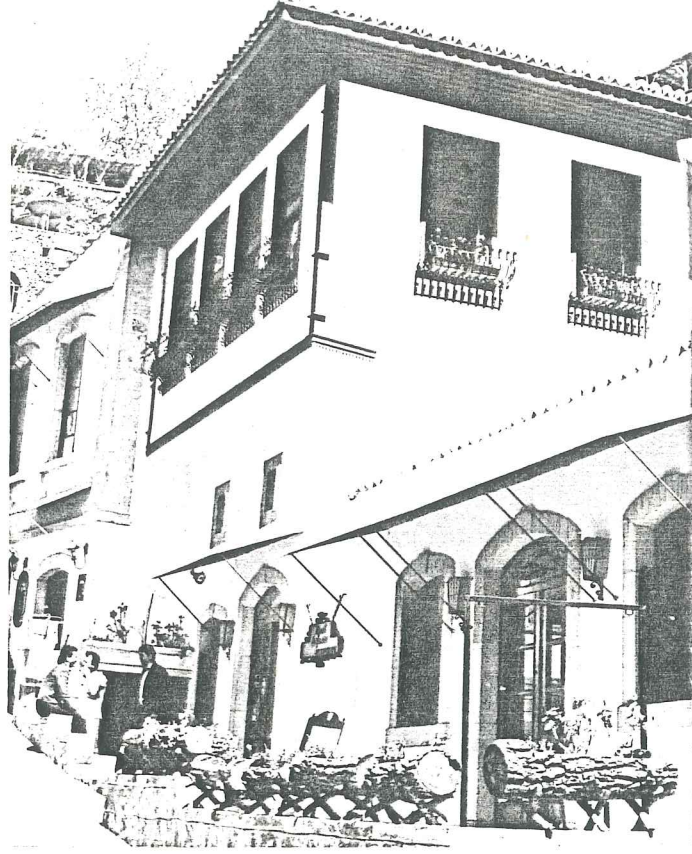
Yerleşiminin içinde: konaklama, alış-veriş, restoranlar, Publar, disco ve anfi tiyatr gibi bölümlere yer verilmiş, kendi halinde bir bölgedir.

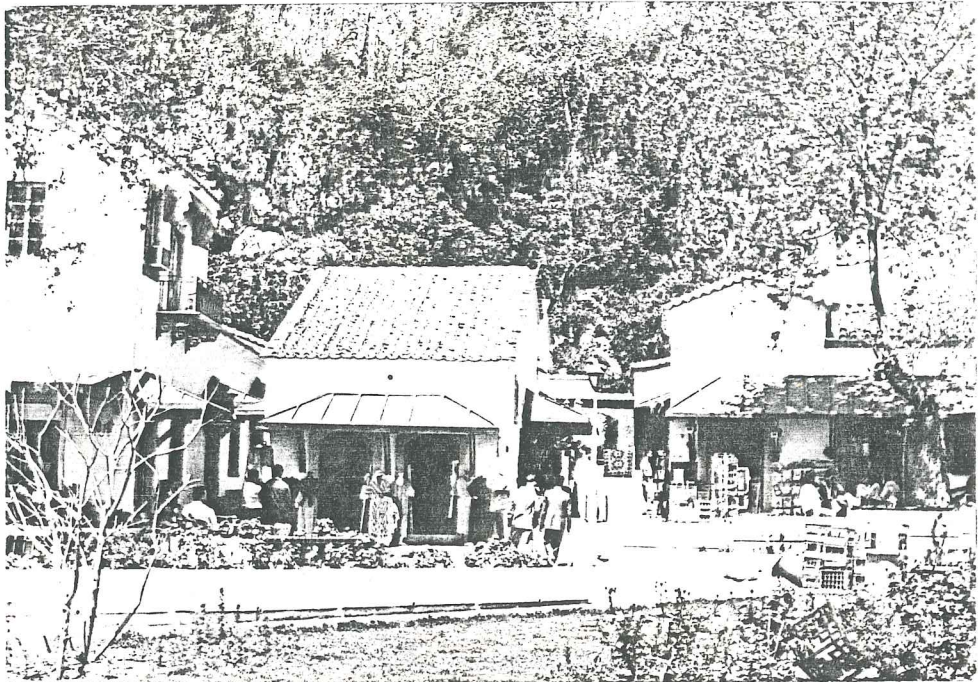
(Fotoğraf 130)
Kaleliçi'nden bölgeye geliş

(Fotoğraf 131) Alış-veriş ve Restorantlar

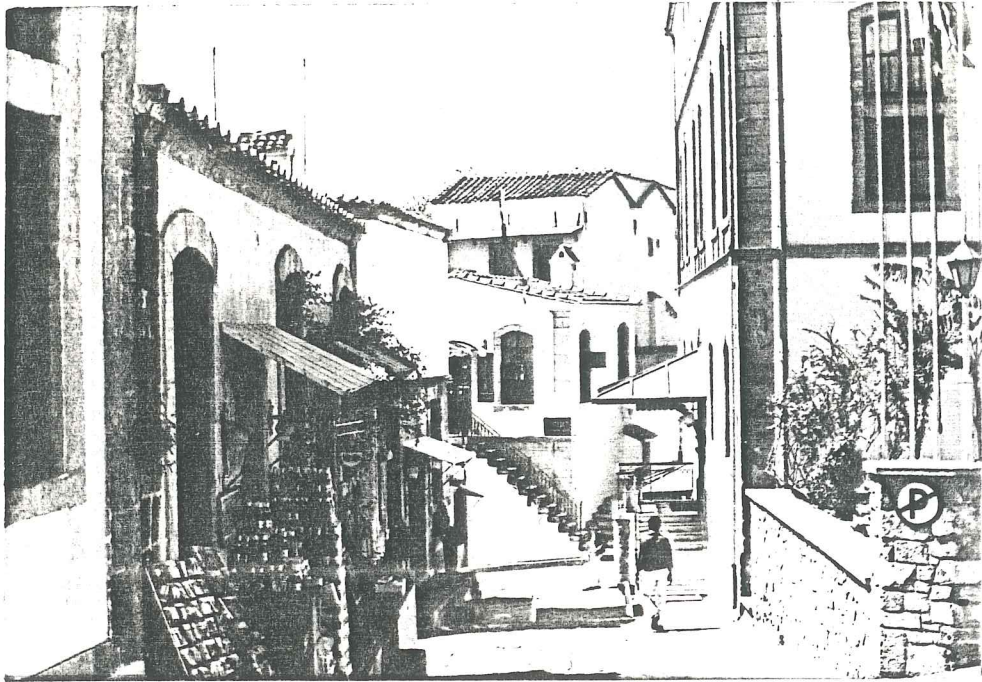
(Fotograf 132) Pub ve Restorantlar

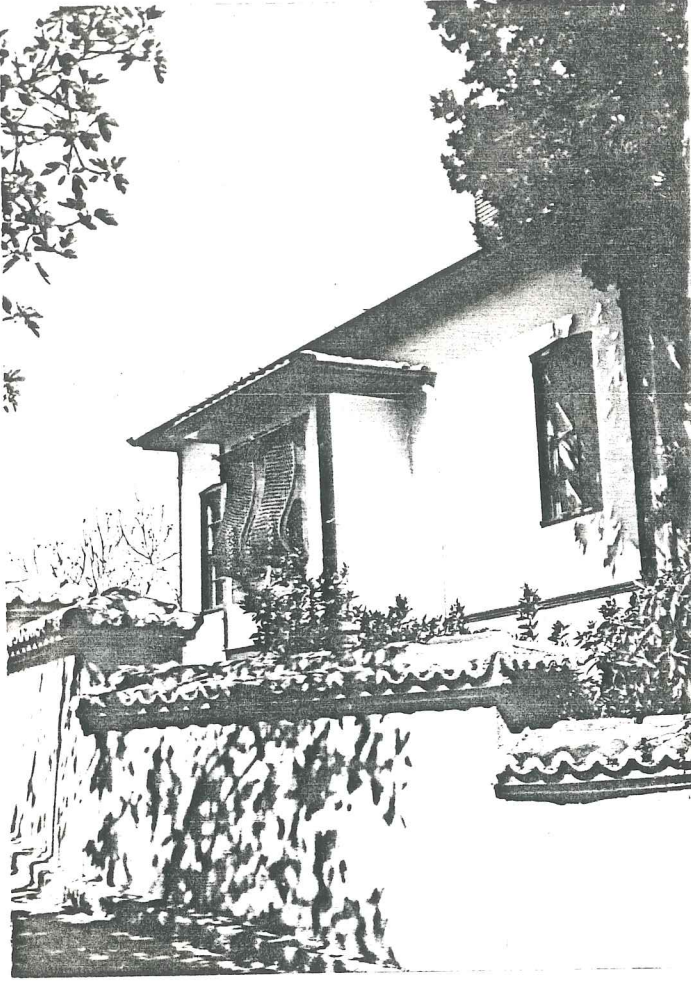
(Fotograf 133) Alış-veriş için Dükkânlar

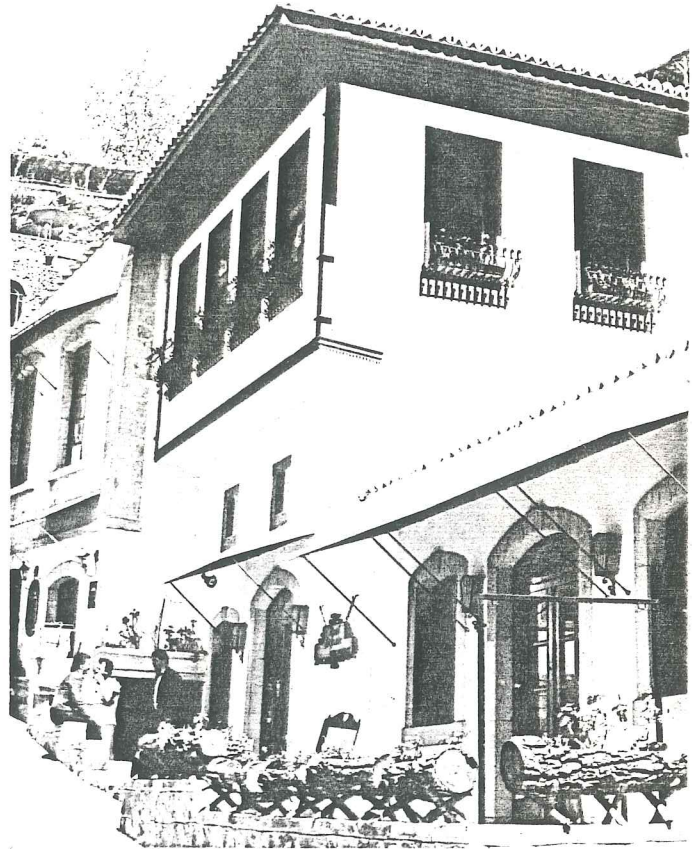
(Fotoğraf 134)
Meydan ve açık restoranlar

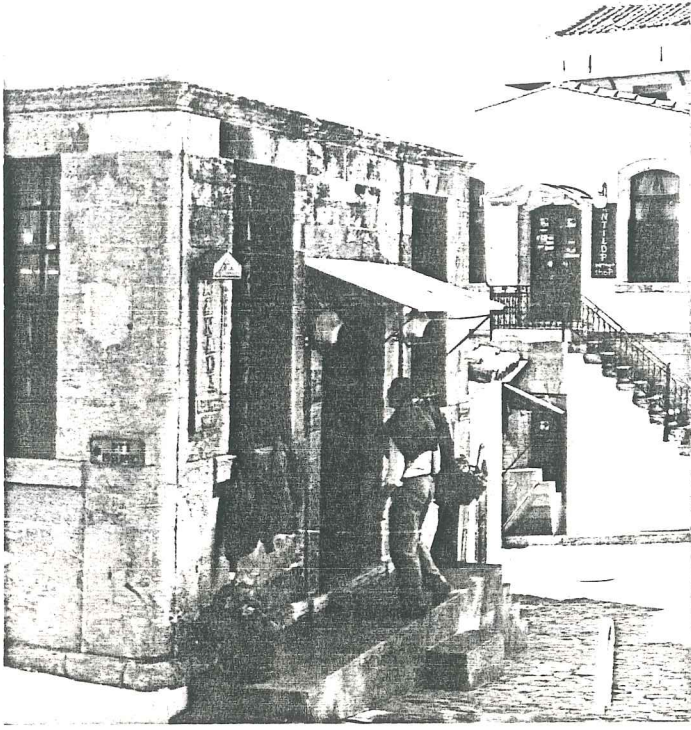
(Fotoğraf 135) Konaklama ve alış - veriş

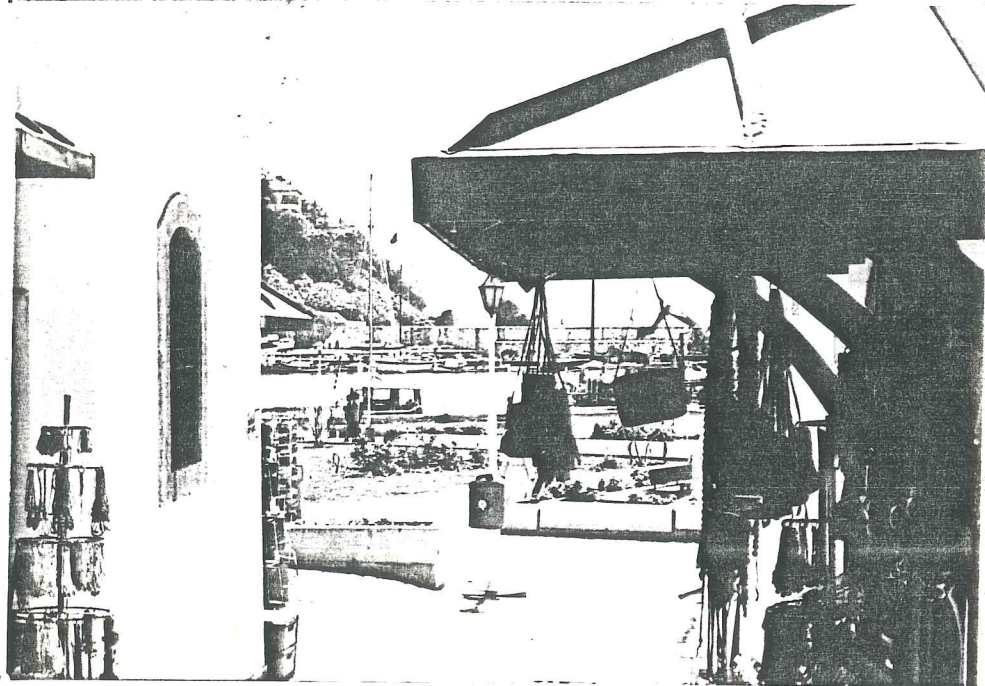
(Fotoğraf 136)
Sanki eskinin aynısı

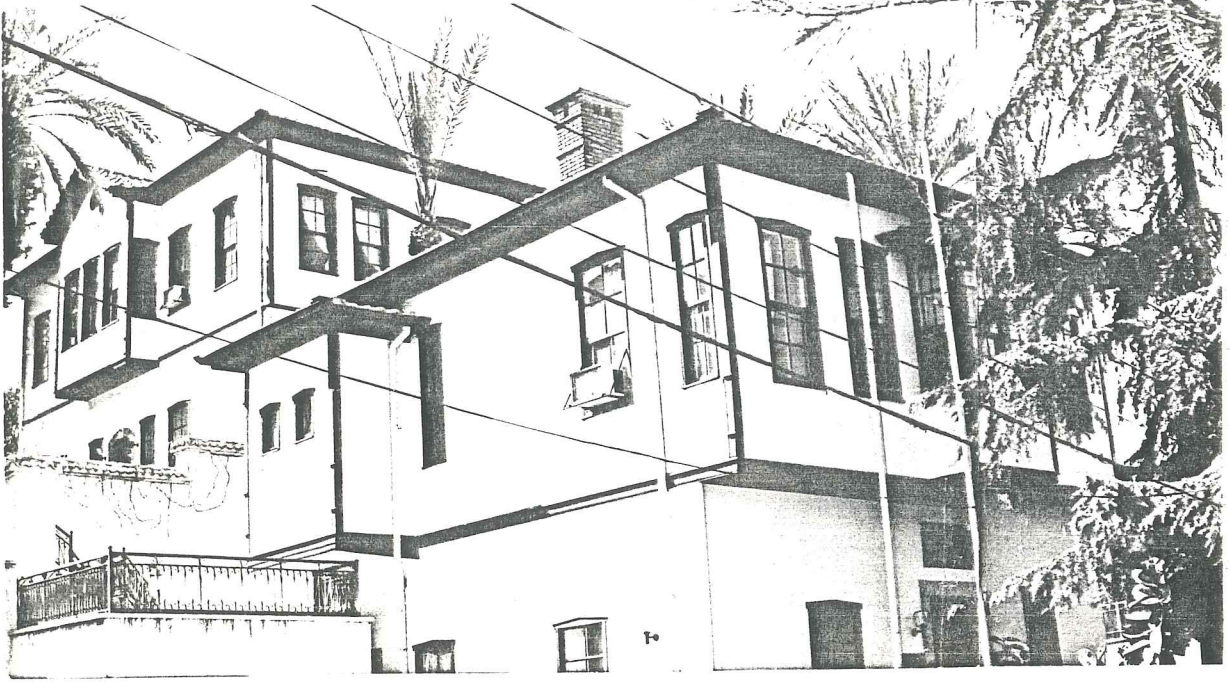
(Fotoğraf 137)
Bir çıkma

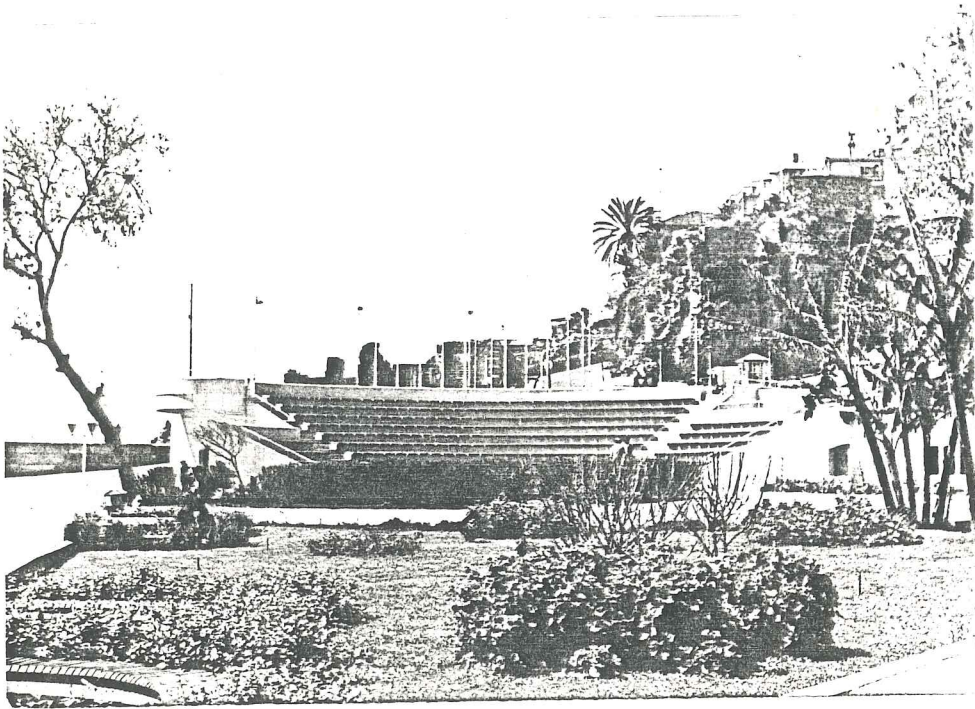
(Fotoğraf 138) Dükkânlar

(Fotoğraf 139) Alış-veriştenden denizin görünüşü

(Fotoğraf 140) Yenilemede Müdürlük binası

(Fotoğraf 141) Anfi tyatr

ADI SOYADI : ABDULKERİM BIÇAK
DOĞUM YERİ VE YILI: ANTALYA 05.01.1965
İLK ÖĞRENİM : GAZİPAŞA İLKOKULU
ORTA ÖĞRENİM : GAZİPAŞA ORTAOKULU
LİSE : GAZİPAŞA LİSESİ
YÜKSEK ÖĞRENİM : İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK FAKÜLTESİ
ÇALIŞTIĞIM YERLER : Birleşmiş Mimarlarda, Palmiye Oteli,
Milta tatil köyü, İngiliz Bankası,
Aydın Boysan'da, İzmir Fuarında Halley,
Uran Holding'te Dalyan, Bostancı sahil
düzenlemesi, Turgut Cansever A.Ş.'nin
Arabistan'da konkur projesinde mimar,
Topkap A.Ş.'de kooperatif inşaatları,
İmkur A.Ş. de Hilton oteli ve Tarabya
Otelinin dekarasyonu gibi işlerde mimar
olarak çalıştım.
YARIŞMALAR : Ahmet Alptekin ve Yalçın Gültekin'in
Antalya Fuar Merkezi yarışmasına yardım
1. ödülü.
Aynı grupta Adana kuyumcular çarşısı
3. mansiyon,
Ferdî olarak da Osmanlı II. konut ve
Turizm tesisleri yarışması

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Zeren Nuran, Kentsel alanlarda alınan koruma kararlarının uygulanabilirliği, İstanbul 1981

Yürekli Hülya, İnsan davranışlarına ve çevre ilişkilerine bağlı olarak; çevrenin korunması ve geliştirilmesi için bir metod önerisi, İstanbul 1977

Ceylan Mustafa, Geleneksel Türk konutlarının tarihi çevre içindeki yaşayan bazı örneklerinin yapı öğeleri ve plan tipleri açısından incelenmesi konulu bir araştırma, İstanbul 1979

Pakel Cüneyt, Safranbolu geleneksel konutlarına kullanım süreklilikleri yönünden bir yaklaşım, İstanbul 1979

Akın Osman, Silifke evleri, İstanbul 1980

Önal Aytaç, Geleneksel Türk evinde mekânı tanımlayan boyutsal özellikler üzerine bir araştırma, İstanbul 1980

Hacıhasanoğlu Orhan, Geleneksel Türk evinde mekânın kullanıcı kültürüne uygunluğunun araştırılması
İstanbul 1981

Şener Hasan, Geleneksel konutların onarım yenileme çalışmalarının ihtiyaçsal değerlendirme yolu ile bir yaklaşım, İstanbul 1977

Şener Hasan, Alanya evleri, İstanbul 1981

A Future for our past evropean Architectural Heritage, Amsterdam 1975